NR 4 okt 2002

Sverige: 55:–
Norge & Danmark: 63:–
Finland: EUR 8

Flugfiske i Norden

Höst vid Laisan Flat-wings Läsarnas flugor
Flugfiske efter färna Fiske i Dalarna

PRESENTTIPS FRÅN FiN

FiNs Tygmärke m gyllene slända, oliv — Kr 20:–

FiNs Dekaler
gul (fästes utanpå spötub el bil) — Kr 10:–
rund (fästes på insidan av rutan) — Kr 10:–

FiNs Brevmärken sign Gunnar Johnson
1 ark om 20 märken — Kr 15:–
3 ark — Kr 40:–

FiNs emaljmärke nål — Kr 35:–

Vykort
5 dubbla kort m kuvert
(Öring av T Gustavsson) — Kr 20:–
9 olika motiv m kuvert
(av G Johnson/A Forsling) — Kr 25:–
ark om 16 flugor — Kr 40:–

Boken KONSTEN ATT KASTA FLUGA av Mel Krieger, 129 sid, storl 220×280 rikt ill. — Kr 225:–

Boken DAGSLÄNDOR I ÖRINGVATTEN av Boström/Bengtsson i fickformat och skinnomslag 3:dje uppl — Kr 200:–

FiNs Pärmar vinröda m guldskriften "Flugfiske i Norden" på ryggen, ej årtal — Kr 40:–

FiNs årgångar äldre/år — Kr 175:–
2 årgångar, best samtidigt — Kr 300:–
3 årgångar, dito — Kr 405:–

FiNs årgångar äldre inbundna/år — Kr 360:–
2 el fler, best samtidigt — Kr 330:–

FiNs Självhäftande vykortsetiketter
20 st/förpackning — Kr 25:–

FiNs Lösnummer äldre årgångar/nr enkel — Kr 35:–
Dubbelnummer gäller ej 79–81 dubbel — Kr 50:–

Prenumerationer på FiN som gåva ber vi Er ringa vårt prenumerationskontor — Kr 310:–

Mörrums alla Pooler Poolförteckning och beskrivning av Domänverkets fiske i Mörrum FiN-pris — Kr 60:–

FiNs 15-års Index en innehållsförteckning över samtliga nummer av FiN 1979–1993 m alfabetisk förteckning över förekommande flugor, fiskevatten etc — Kr 40:–

FiNs dubbelprenumeration får Du dels vanliga pren under året samt lite in på nyåret får Du en **inbunden årgång**
Tillägg — Kr 320:–

Ang beställningar adresseras till:
FLUGFISKE I NORDEN,
Södra Parkgatan 8, 343 31 ÄLMHULT.
Varorna sänds mot postförskott. Porto tillkommer. Har Du några frågor är Du Välkommen att ringa på tel 0476-160 90 el fax 0476-160 64.

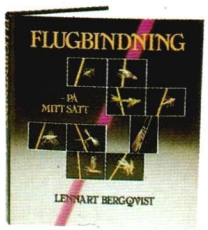

Lennart Bergqvist: "Flugbindning på Mitt Sätt". - *flugbindarnas "Bibel". Den klassiska boken med färgbilder som visar flugbindning - steg för steg-. En ny uppdatering som innehåller fyra nya flugmönster samt det senaste på materialsidan. Utökad till 240 sidor totalt.*
Pris: SEK 390:–
410:– till icke FiN-prenumeranter

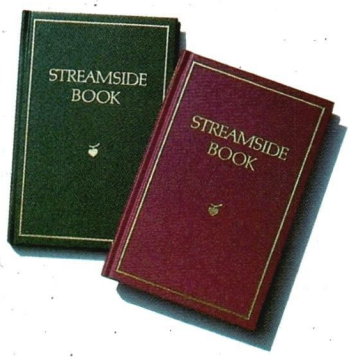

FiN:s nya "STREAMSIDE BOOK", *11×17 centimeter och 112 sidor, går lätt ned i jackfickan. I denna fiskedagbok kan du göra egna, värdefulla noteringar: flugmönster, adresser, kartskisser och skriva små berättelser från dina fisketurer.*
Pris: SEK 130:–

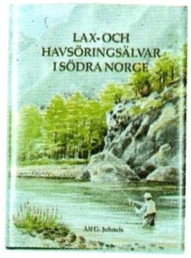

Alf G Johnels: "Lax- och havsöringsälvar i södra Norge". *Den självklara fiskeguiden för alla som fiskar lax i Norge. 198 lax- och havsöringsälvar från Oslo-området till Trondheimsfjorden redovisas i text och med översiktskartor.*
Pris: SEK 190:–

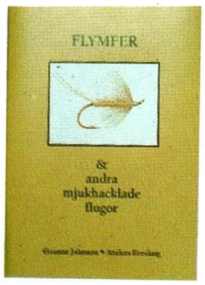

Gunnar Johnson, Anders Forsling: "Flymfer". *Denna bok på 128 sidor är ett vidarearbete med gamla mästare. De sista 16 sidorna utgörs av James E Leisenrings "Färg och materialbok" med en personlig introduktion skriven av Pete Hidy.*
Pris: SEK 140:–

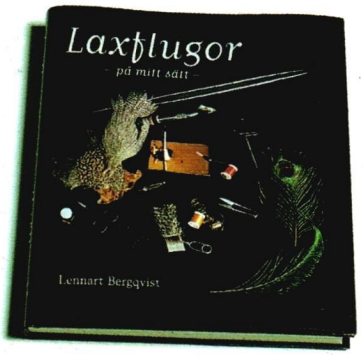

Lennart Bergqvist: "Laxflugor – på mitt sätt –. *24 olika typer av laxflugor, bundna och steg-för-steg fotograferade i 300 färgbilder. Ytterligare ca 800 mönsterbeskrivningar. 285 sidor totalt.*
Pris: SEK 400:–
420:– till icke FiN-prenumeranter

Flugfiske i Norden

NR 4 okt 2002

Innehåll i detta nummer: *Sid*

Ledaren: Fångar under tekniken?	5
Med flue etter stam	6
Tankar kring linor och linklassning	10
Nytt fra Norge	12
Den månögda vampyren	13
Tafsen – den svagaste länken	16
Nyt fra Danmark	19
September vid Laisan	20
Fiske i Dalom	24
Tusen vak: Drömfiske på Nordkalotten	28
Regnbågen – en populär invandrare	30
Nytt från Sverige	31
Brittsommar	32
Fem fisker og fem fluer	36
Bokbiten	38
Se allt det där runt omkring	40
Prova en gräshoppa	43
Marknadsnytt	44
Flugbindarhörnan: Enkla flugor med CdC	48
Köp, sälj & byt	56
Så får du igång lägerelden	58
Läsarnas flugor	60

Omslagsbilden:
Foto: Håkan Stenlund

Sportfiske Akademin

Yrkesutbildningar för Dig som vill arbeta med sportfiske, fiskevård, turism och företagande.

Sportfiskegymnasiet

En treårig gymnasieutbildning inom naturbruksprogrammet, med yrkesinriktning mot sportfiske, fiskevård och turism.

Sportfiskets yrkeshögskola

En tvåårig eftergymnasial utbildning i samarbete med Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU, i Umeå som leder fram till en kvalificerad yrkesutbildningsexamen inom sportfisketurism.

Studerande från hela Norden tas emot.

Sportfiskeakademin i samarbete med Sveriges Lantbruksuniversitet, Normark, Marine Power, Sportfiskarna och ett 80-tal övriga företag.

Box 93
667 22 Forshaga

Tel:054-17 20 91
Fax:054-87 49 38

E-post:info@sportfiskeakademin.com
Hemsida:sportfiskeakademin.com

FORSHAGA KOMMUN

Produktion: ARTIC DESIGN Reklambyrå

Fångar under tekniken?

Utvecklingen av bra redskap och god teknik är naturligtvis alltid i grunden värdefull. Men medaljens baksida är tyvärr samtidigt en tendens att intresset för tekniken blir ett självändamål, medan kunskapen om fisken och förståelsen för fisket minskar i motsvarande grad. Tidigare självklara erfarenheter från vistelsen ute i naturen tycks inte alltid vara lika självklara längre...

När jag läste Anders Johannessons artikel "Tankar kring linor och linklassning" i detta nummer av FiN och såg att han där refererar till boken "Sportfiske i Sverige", erinrade jag mig ett samtal med en ung teknikintresserad flugfiskare några månader tidigare. Denne talade begeistrat om sina kastlängder med de nya kastklumparna och blev mycket förvånad när han förstod att idén bakom dem inte var lika "ny" som han hade föreställt sig.

Jag berättade att jag hade experimenterat med liknande klumpar efter samma koncept redan på 60-talet, och han blev helt ställd då jag nämnde mina kastresultat; redan första övningsdagen mätte jag upp 38 meter med den nya klumpen och mitt gamla och i hans ögon teknologiskt okvalificerade 8 fots glasfiberspö. Men jag berättade också att det enligt min mening handlade om casting – och inte hade särskilt mycket med praktiskt fiske att göra.

Förutsättningarna för mina kastövningar var nämligen att de ägde rum på en golfbana, där skjutlinan kunde läggas ut i stora slingor på det välsnaggade gräset framför mig. Endast då kunde den löpa ut genom spöringarna utan att haka fast i något på marken och skapa tvärstopp och trassel – och några sådana miljöer finns sällan eller aldrig vid de vatten jag normalt frekventerar. Desutom bedömer jag det vara helt omöjligt att se en torrfluga på det avståndet och att kunna menda linan eller svara med mothugg om en fisk skulle ta min våtfluga eller nymf. Vid normalt enhandsfiske går i praktiken gränsen för min del vid högst halva den kastlängden...

Än mer perplex blev han då jag refererade till just den ovan nämnda boken "Sportfiske i Sverige", utgiven 1940, som redan då beskriver kastteknik med balanserade klumpar, det vill säga idén och bakgrunden till den lintyp han uppfattat vara ett resultat av redskapsindustrins innovationer under de allra senaste åren. Alla "nyheter" är kanske inte alltid lika revolutionerande nya som redskapskatalogerna ibland gör gällande...!

En annan artikel, Bertil Rudells "Tafsen – den svagaste länken", fick mig också att minnas en diskussion, men som utspelade sig några år tidigare. Lagom till säsongen hade lanserats en ny nylonkvalitet, vilken lockade med extremt tunna men ända superstarka och därtill i det närmste osynliga tafsspetsar – allt i syfte att inte skrämma stor och extra skygg fisk. Mannen jag mötte på strandkanten demonstrerade sin nyinköpta supertafs genom att hålla ner spetsen under vattnet. Visst var det fantastiskt hur osynlig den blev...?

Samtidigt fick jag veta att han numera aldrig använde grövre spets än 0,12 millimeter och hur viktig det var att tafsens totala längd var minst 4,5 meter. Det var ett villkor för att kunna fiska i älven framför oss utan att alarmera den extremt skygga fisken – något som han bedömde skulle bli svårt, för att inte säga omöjligt för mig, eftersom jag använde en "gammaldags" tafskvalitet och därtill så grov som 0,18 millimeter och endast drygt 3 meter lång!

Jag väntade aldrig på att han skulle återvända till stranden efter att han vadat ut för sitt första fiskepass i poolen. Efter att ha betraktat honom en stund gick jag istället vidare nedströms, medan tankarna snurrade kring frågan varför många flugfiskare idag tycks vara så fascinerade av tekniska nyheter – och specifikt varför den flugfiskare jag just mött la ner så stor möda på att välja en extra tunn, lång och enligt eget förmenande "osynlig" tafs – allt i syfte att inte skrämma den enligt honom extremt skygga fisken – samtidigt som han inte brydde sig ett dugg om att hans vadningsteknik skapade svallvågor över hela poolen som efter en berusad älg...

Gunnar Johnson

Dagbok fra den lille sommerelva:

Med flue etter stam

"Chub is the fearfullest of all fishes", skrev Izaak Walton i sin legendariske bok The Compleat Angler. Og vi skulle få erfare at han ikke hadde overdrevet...

Text: Dag Meland & Liv M Olaisen
Foto: Liv M Olaisen

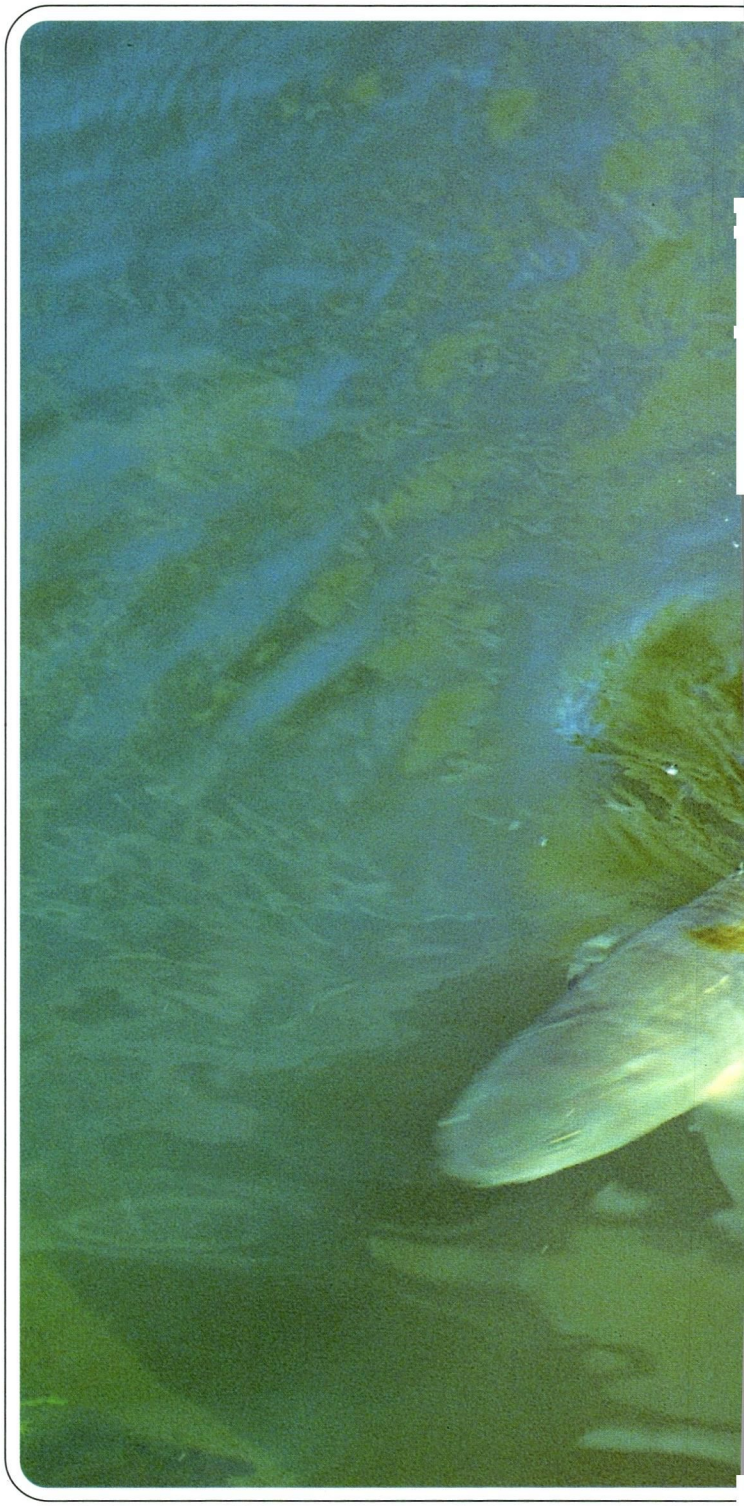

10. Juni: Regnet har gjort elva brun og flomstor, og alle de gode fiskeplassene er oversvømmet. Typisk at Mai var varm med liten vannføring og spredt vaking, men så kom regnet... Fortsatt bruser vannet rundt de gamle brustolpene som står igjen i elveløpet. Stolpene og synketømmeret forteller historien om den gangen elva var lagerplass for tømmer og avløp for papirfabrikken. Industridrifta tok slutt for mange år siden, og siden den gang er elva blitt en slags ødemark i tettbygd strøk. Man treffer ikke mange andre vandrere her. Elva ligger klemt mellom jordbruksarealer, togspor, veier og hus, og er nesten paradoksalt blitt et lite stykke villmark. Området er en viktig ferdselsåre for vilt, sjeldne planter trives ved bredden, fuglelivet er yrende, og elva er uvanlig for Norge med sine mange fiskearter.

I dag blir det bare en stille bønn til værgudene om et par dager oppholdsvær, og litt lavere vannstand, før vi vender nesa hjemover.

15. Juni: Normal vannstand og varmt i været. Bredden er sleip etter flommen, og man må være forsiktig for ikke å havne i vannet med fotoutstyr og det hele. En del døgnfluer klekkes, men alt som vaker er små, sølvblanke, sardinlignende fisker – laue. Men når sola står riktig og gjør vannet gjennomsiktig, ser vi de større jegerne gli mellom stimene av småfisk. Synet gir litt hjerteklapp. Av og til lange gjedder som glir tilsynelatende uinteressert forbi, andre ganger butte fisker med tydelige røde finner. Stam eller vederbuk.

Timer med tålmodig tørrfluefiske gir ikke noe resultat utenom lauene som gjentatte ganger prøver å drukne flua uten å henge på. Taktikken endres til å fiske stort og vått. Tidligere har vi sett store svarte igler i elva, og det lykkes å lure en stam på en svart zonker fisket drivende langs bunnen i den største hølen. Fisken kjemper kort, men hektisk med noen kraftige ras mot bunnen. Det blir spennende kjøring på grunn av synketømmeret som er der, men som ikke er mulig å se i den dype hølen. Fisken glir i håven etter noen minutter, og vi kan beundre sommerens første fluefangede stam. Et pent eksemplar på rundt kiloen, men elva rommer større stam enn denne...

Elva har klarnet, og vi ser riktig store fisker som beiter i den største hølen. Av og til kommer de på patrulje langs land. I innløpet av hølen står to, tre store stam konstant på samme stedet, bortsett fra enkelte hissige utfall mot inntrengere som forsøker seg på området deres. Vi prøver å anslå størrelsen. Kanskje opp mot tre kilo. De vaker ikke selv om det er insekter på vannet. All verdens imitasjoner er visst virkningsløst akkurat nå. Dessverre...

22. Juni: Sommervarmen lar vente på seg, og ønsket om å ta stam på tørrflue ser ikke ut til å bli oppfylt i dag heller. Regnet lager mønster på elva og viser hvordan strømmen går på overflata. Vannet er klart, men regndråpene gjør at vi ikke ser noe til fisken. Blindfiske med streamer gir heller ikke noe resultat. Landskapet er fantastisk frodig etter regnet,

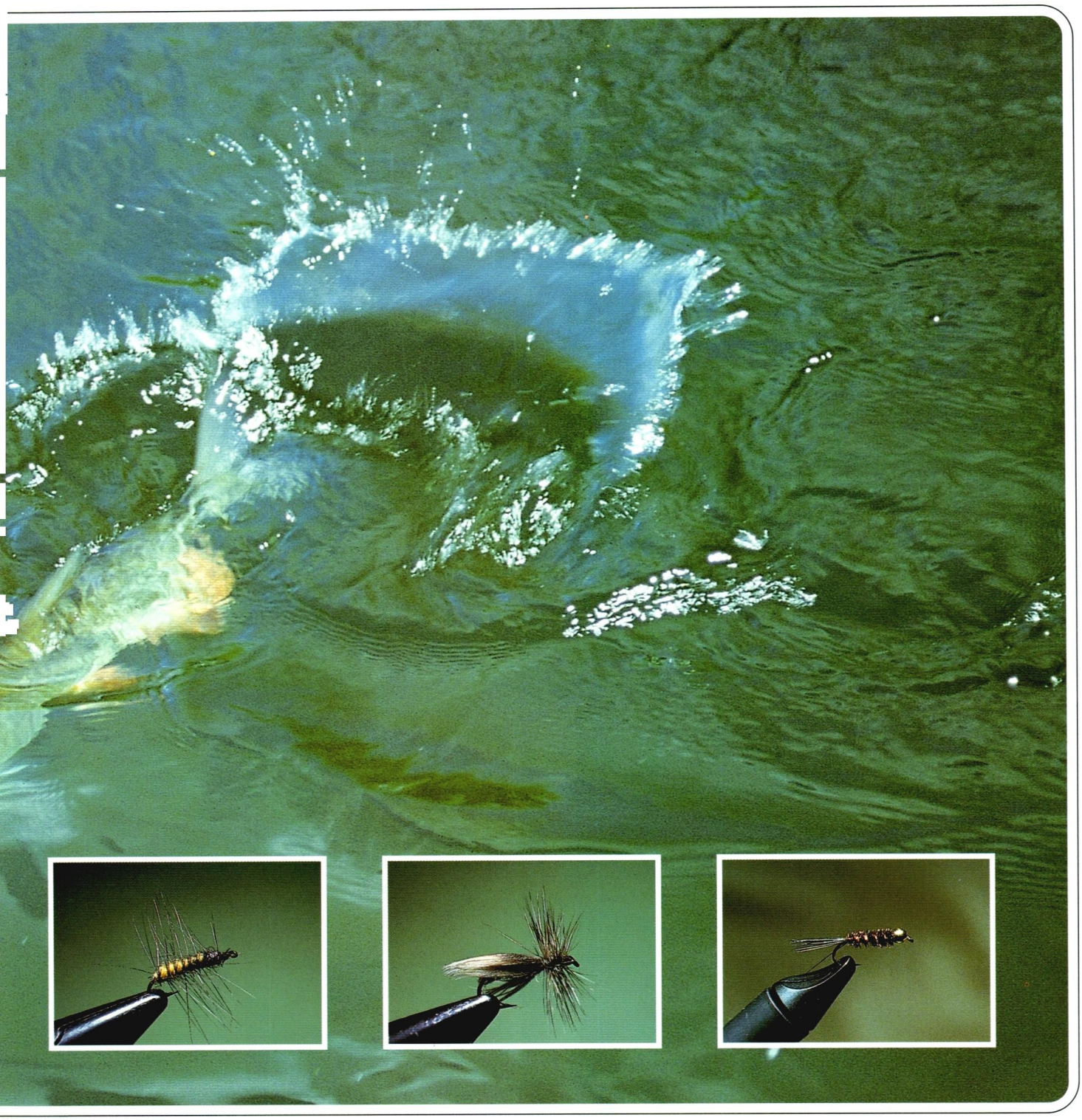

Stamen slår med halen i et forsøk på å komme unna. Fluer til stamfiske er som til ørretfiske.

og langs elva dufter det av elvemynte og vått gras. Og det ser ut til å bli et godt år for myggen!

29. Juni: Varmt og vindstille. Det er behagelig svalt å sitte i gresset og se utover hølen med all fisken. Av og til vaker det en stor fisk midt i hølen. Den bryter vannflata forsiktig og plukker et insekt, før den slår hardt med halen og går raskt til bunns igjen. Snart har sola flytta så mye på seg at det går an å kaste uten at skyggen av snøret skremmer den. Walton skrev at man må nærme seg stamen med største forsiktighet, og det stemmer bra her. En liten skygge over fisken og den forsvinner i dypet med en gang. I engelske fluefiskeblader står det at den ikke er så sky i mørket, men her må man fiske stam i dagslys. Når det mørkner tar en annen jeger over, og gjeddene biter når det er blitt mørkt. Kombinasjonsfiske etter stam og gjedde går dårlig fordi stam ikke vil ha flue med grov fortom.

Sola har flytta seg, og nå trekker jeg snøre av snella og mater det ut slik at fallskjermflua driver nedstrøms. Vegetasjonen tillater ikke noe ordentlig bakkast, derfor får man prøve på et rullekast ut i hølen. Snøret retter seg ut, og i det kastet skal gjøres, kommer det en virvel og et rykk. Ei gjedde klippet flua av fortommen før jeg fikk kastet! Ny flue og

forts på uppslag

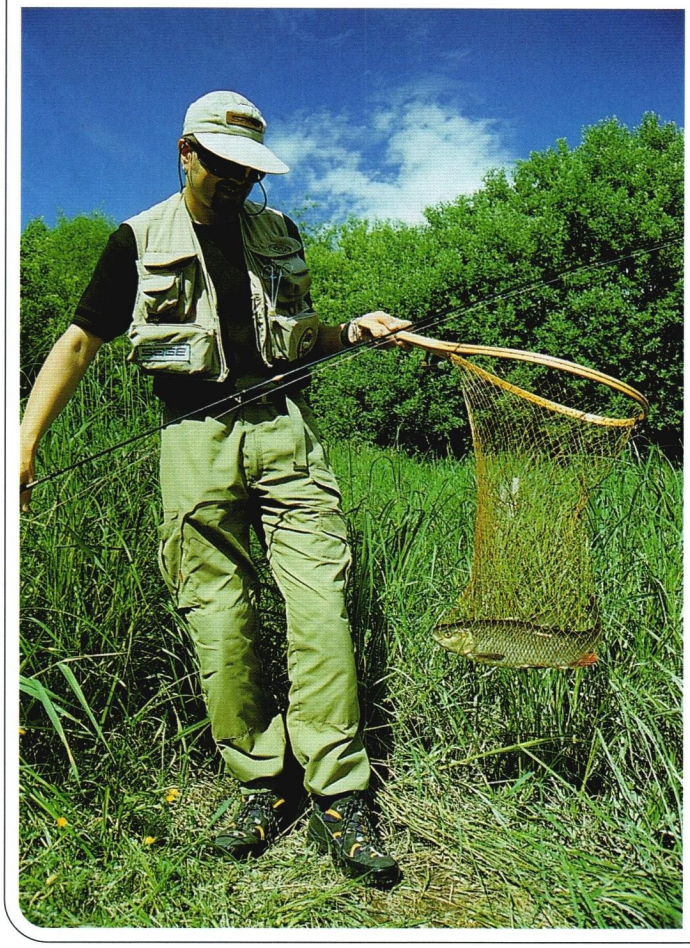

Överst: *Flua fjernes, og deretter settes stamen ut igjen.*

Nederst t.v.: *En ny stam er i håven. Denne beit på en svart zonker.*

Nederst t.h.: *En muddler kan brukes tørt som gresshoppeimitasjon.*

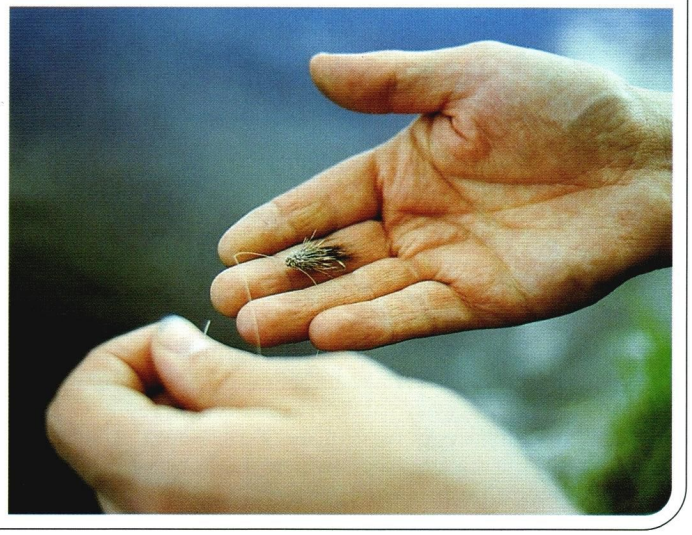

forts från föreg uppslag
nytt kast. Midt i hølen kommer fisken rolig opp, tar flua og raser til bunns med den. Kampen blir vanskeliggjort av vannplantene, men etter en stund er fisken i håven sammen med omtrent like mye gras. Det ser ut som om standardstørrelsen her i elva er ca. 1,5 kilo, og det er en utfordring på lett utstyr.

2. Juli: Normal vannstand. Elva gror gradvis igjen av vannplanter, noe som gjør fisket vanskeligere. For hver dag som går likner den mer på en engelsk kalkelv. Jeg beveger meg nedover elva, og fisker nedstrøms med korte kast. Ser fisken snøret først er fisket over i den hølen. I kulper uten synlig aktivitet prøver jeg kulehodenymfer, marflo og zonkere for å finne fisken, men det blir også mye vannplanter på kroken. Stam tar døgnfluer både når de klekkes på dagen og spent spinners i bakevjene om ettermiddagene. Jeg lykkes i å få noen eksemplarer, og selv om det er mye vederbuk i elva, er det for det meste stam som biter. Men jeg klarer ikke i å lure de største. Straks jeg begynner å kaste på de gamle lure, trekker de ut på dypet og blir borte. Dette er spennende fiske! Stam plasker skikkelig når den tar tørrfluer, og i ei elv full av synketømmer og planter er det en nervepirrende opplevelse når den raser rundt i vannet.

5. Juli: Elva er grodd grundig igjen, og det blir etterhvert problematisk å lande fisk. Neste fremstøt blir til senhøsten...

Liten ordlista över fisknamnen i artikeln

No: stam	*Da: døbel*	*Sv: färna*
No: vederbuk	*Da: rimte*	*Sv: id*
No: laue	*Da: løje*	*Sv: löja*

Fakta om stam/färna/chub

Stam *(Leuciscus cephalus)* er en karpefisk som finnes i noen få elver i Sør-Norge og ellers i Sør-Skandinavia. Svensk navn er färna, finsk navn turpa, engelsk navn chub. Den trives i innsjøer og relativt stilleflytende elver, og den tåler også brakkvann. Den velger plasser i elva der den kan stå og vente på byttet, omtrent som ørreten. Stam er forøvrig altetere. Den spiser alt fra vannplanter og insekter til fisk, men fisk utgjør en større del av kostholdet ettersom stamen vokser.

Omrisset av fiskens skjell er mørkt og gir fisken et nettmønstret utseende. Gatt- og bukfinner er røde, brystfinnene og halen er mørk. Øyeiris er gul. Stam skiller seg fra vederbuk *(Leuciscus ideus)* ved at gattfinnen er konveks. På vederbuk er den konkav. Stam ligner mort *(Rutilus rutilus)*, men har mer spoleformet kropp og bredere rygg og hode. Mort har dessuten røde øyeiris. Stam kan nå en vekt på ca 8 kg, men vanlig vekt i vår elv er rundt 2,5 kilo.

Stam er ingen kjent matfisk på våre breddegrader, men i Øst-Europa er det vanligere å fiske stam for matauk. Fiskekjøttet beskrives riktignok som "Cotton wool with needles" i Maclanes fishing encyclopedia. Men, i følge Izaak Walton, hvis man får et større eksemplar og tilbereder den riktig, smaker stam godt. Gjør som følger, anbefaler han: rens fisken grundig – fjern skjellene og vask fisken ren, deretter skal innvollene tas ut. Særlig skal man rense fiskens svelg for gress og planter. Den smaker nemlig surt, om man ikke er grundig. Til slutt skal man legge noen gode urter i fiskens buk, sette den på spidd og steke den. Pensle den ofte med eddik, eller med smør og rikelige mengder salt. Slik tørker man fiskekjøttet for det vannet som alle stam er fulle av, skriver han, og fortsetter: når stam er tilberedt slik, er den en meget bedre rett enn de aller fleste mennesker kan tenke seg.

Kanskje en ide til sommerens grill...

Utstyr og fluer til stam

Fluefiske etter stam gjøres best med samme utstyr som til ørretfiske. Større stam er sky og vanskelig å lure med grov redskap, og en stang i klasse 4 eller 5 er derfor et godt valg. Det er uproblematisk å bruke lettere utstyr hvis elva er åpen og uten hinder. Fortommen bør være tynn, men tynnere spiss enn ca. 0,15 mm frarådes, fordi fiskens taktikk er å svømme til bunnen straks den kjenner kroken.

Fluer til stamfiske er som til ørretfiske, bortsett fra at stam gjerne er mest aggressiv og glupsk på forsommeren. Vår og forsommer later til å være den beste tida for streamerfiske. Tidlig på sommeren jager større eksemplarer heller etter fisk enn å stige til en liten tørrflue. Senere på sesongen er den mer finspist og beiter gjerne på små fjærmygg. Det er fint å ha noen hurtigsynkende nymfer og pupper samt marfloimitasjoner for å friste stamen i de dypere hølene.

Når elva gror til, dannes det kanaler som holdes åpne av strømmen, og der kan man treffe på stam som beiter insekter. Ved døgnflueklekking bør man bruke en god imitasjon, men det ser ut til at fluestørrelsen og en god presentasjon er viktigere enn detaljer i selve mønsteret. Når det ikke klekker insekter kan man ha fint fiske med imitasjoner av landinsekter som stankelben og biller.

Omrisset av stamens skjell er mørkt og gir fisken et nettmønstret utseende.

Tankar kring linor och linklassning

Om det inte räcker och blir över med dagens – eller rent av gårdagens – kastlängder, vem har då lösningen för framtida linklassningssystem?

Av Anders Johannesson

När jag började att fiska med fluga för trettio år sedan så var det relativt långt mellan butikerna som sålde redskap. I synnerhet linor var man tvungen att beställa långväga ifrån. Det handlade i huvudsak om flytande plastlinor som var jämntjocka (level) eller dubbeltaperade. Enstaka klumplinor hörde man talas om, men mer var det i regel inte. Det var heller ingen sensation att se någon "oldtimer" som fiskade med en dubbeltaperad silkelina. På stadsbiblioteket fanns boken"Sportfiske i Sverige" från år 1940. I den fanns det ett kapitel som bland annat behandlade fluglinor för tävlingskast. Dessa var av torpedotyp och tillverkade av silke med tre olika diametrar. I texten varnas läsaren för att linorna i regel är tjockare än vad som anges. Dessutom att de suger vatten och blir ännu tyngre mot fiskedagens slut och vi får rådet att välja den tjockare linan om vi fiskar i vatten som kräver korta kast. Förr i tiden fanns det en spötyp som kallades våtflugespön. De var till för att dra en sjunken lina ur vattnet. Spön med den typen av aktion är sällsynta idag. Som så ofta finns det information som kallnat lite i den moderna floran av information.

Visst, silkeslinorna är underbara kastredskap än idag. Själv har jag en dubbeltaperad lina som är nytillverkad på 2000-talet. Den är, tack vare sin tunna diameter, underbar att kasta med. Dessutom är den helt stum. Perfekt för nymffiske som kanske mer än något annat fiske är ett korthållsfiske. Som ytterligare grädde på moset väger den – i torrt skick – exakt så mycket som AFTM-tabellen anger. Men den är ju inget kommersiellt alternativ eftersom den måste fettas in och torkas precis som förr i tiden för att flyta. Sådana linor kan dessutom poleras med silvergrafit, då skjuter de som trimmade boforskanoner. Men man blir så fruktansvärt svart om fingrarna så det är inte värt besväret...

I Flugfiskarens handbok från år 1971 av Set A Carlsson och Nils Färnström kan man i kapitlet flugfiske, skrivet av Nils Färnström, läsa följande: "en annan lintyp som under vissa förhållanden och för visst fiske kan vara utmärkt är den s.k. klumplinan (WF – dvs. weight forward). Den har hela tyngden i främre delen och medger i regel längre kast. Men den blir också klumpigare och är inte lämplig för t.ex. torrflugefiske på lugnvatten, eftersom den ger för mycket plask. Men fiskar man i strömmande vatten eller blåsigt väder och använder våtfluga, så kan den ökade kastlängd man får med WF-linan innebära ett plus."

Denna sanning gränsade säkert till ett axiom eftersom det skrevs av en av våra största auktoriteter – genom alla tider – inom området. Kanske är dessa tankebanor om WF-linorna svåra att förstå för de som är nytillkomna i sporten.

Insändarspalterna i tidningarna skulle bara några år senare översvämmas med kritik mot de dyra plastlinornas hållbarhet. I synnerhet en tillverkare, som hade haft så gott renommé att deras namn förknippades med den moderna plastlinan, användes ofta som referens för hur slitstyrkan kunde vara. Linornas övriga egenskaper diskuterades sällan.

Den första författare som jag själv stötte på som rekommenderade klumplinor, och då i synnerhet långklumplinor, var Einar Björkegren med sin bok "Öringen och jag" från år 1976. Min första praktiska kontakt med shooting head var den hemsydda lina som en rumskamrat visade mig sommaren 1975 på gräsplanen utanför Hotell Rörvattnet i Jämtland där Fritidsfiskarna drev sin flugfiskeskola. Som jag minns det var det bara ledarna som kunde konsten att hantera den linan. Fast den monofila skjutlinan kanske inte var så lyckad i fjällvidet.

I FiN:s andra nummer 1979 fanns det en artikel om konsten att kasta en klump. I påannonseringen av den artikeln kan vi läsa att artikelförfattaren föredrar klumplinor även till "finfisket" med lätta flytlinor efter vakande öring! Detta visar något av tidsandan innan klumplinorna hade slagit igenom på allvar, de var ovanliga. Kanske var det så att "Reservoir rods" för sjöflugfisket visade vägen, även om Björkegren ofta refererade till långa spön för lätt lina. Någonstans i den här tidsepoken har sannolikt det definitiva startskottet i Skandinavien gått på bred front för klumplinor och dubbeldrag för praktiskt fiske.

År 1975 publicerades boken "Fly fishing strategy" av författarparet Swischer/Richards. De rekommenderar WF tafsar tillverkade av flatslagen nylon. Riktigt dit tror jag inte att vi har nått ännu här hemma. Åtminstonde är det få fiskare jag sett som använt den typen av tafsar. Men klumplinornas dominans torde vara odiskutabel i dagens läge. De dubbeltaperade linorna är minst sagt sällsynta.

Men vi som inte var med när AFTM-systemet infördes får föreställa oss hur det var med stöd av det äldre gardet och tillgänglig litteratur. Som tidigare nämnts så tillverkades linorna av silke innan plasten gjorde sitt intåg. De nya materialen behövde ej fettas för att flyta och de kunde inte ruttna, men å andra sidan var de elastiska och hade ett visst linminne. Men de nya materialen medförde att det gamla klassificeringssättet för linorna som byggde på diametern blev omodernt över en natt eftersom varje tillverkare hade sin egen plastsmet. I en tysk specialutgåva av C Ritz bok "Erlebtes Fliegenfishen" från år 1999 beskriver den gamle

castingvärldsmästaren Hans Rudi Hebeisen i förordet hur det gick till när grunden till AFTM-systemet skapades. Fritt översatt och i snabb sammanfattning: "Fluglinornas komplicerade klassificering kunde ge benämningar som GBG eller HCF. Detta begrep bara en fackman. År 1966 träffades ett gäng på en seriös schweitzisk nattklubb, bl.a. Leon Martuch Jr, innehavare av Scientific Anglers, den amerikanske casting legenden John Tarrantino och medlemmar ur Swiss Casting Club. Till den föreningen hörde även Charles Ritz."

Ritz är ju annars berömd för sin HSHL (High speed hig line) teknik. John E Tarrantino var mästerkastaren som mördades av inbrottstjuvar i sin bostad. Hans initialer prydde Hardy's glasfiberspön på sjuttiotalet, Hardy JET.

I plastlinornas pionjärålder var det uppenbarligen en utmaning att välja lina till sitt fiske. Av samtida svensk litteratur fanns det inte så mycket att hämta om linval och annat. I en mycket trevlig bok om glasfiberspönas segertåg med titeln "Fiberglass Fly Rods" VR & VR Johnsson Jr (ISBN 1-882418-24-7) har chefen för Cortland, Leon Chandler, med erfarenhet från 1940-talet till sin pensionering år 1992, skrivit förordet. I anslutning till förordet finns en översättningstabell som visar AFTMA-klass och motsvarande "bokstavskombination" för flera olika lintillverkare. Tabellen är daterad cirka 1963. Men den talar sitt tydliga språk.

Don Phillips, konstruktören bakom de massiva boronspöna, berättar i sin fenomenala bok The Technology of Fly Rods, ISBN 1-57188-190-5 om spökonstruktion och de nya linklasser som planeras. De nya klasserna är 0, 13, 14 och 15. I en av bokens tabeller framgår hur stor viktskillnaden är mellan de olika linklasserna. För klass 3 är det +/- 10% och sedan ner till +/- 3% för klass 12. Skillnaden mellan klass 1 och den föreslagna klass 0 är minimal. Tabellen visar till och med att de skulle kunna tänkas överlappa varandra. Möjligen är det en lapsus...

Dessutom har vi fått linor med utbytbara spetsar precis så som Einar Björkegren förutspådde på 1970-talet. Utbudet av linor har ökat enormt. Kanske är det inte fler tillverkare, men det är definitivt fler fabrikat att välja mellan i butikerna. Många linor finns hos en och samma tillverkare i olika serier med massvis av modeller med mer eller mindre fantasifulla namn som inte ger någon direkt vägledning. Det kan bli som att köpa grisen i säcken om det inte finns demonstrationslinor i butiken att pröva till det egna spöet. Sällan finns det tabeller som visar hur linornas profil ser ut. Detta har jag bara funnit i enstaka fall. Synd, för det ger åtminstone en fingervisning. Långklumplinorna har blivit allt mer vanliga. Ett tag såg det ut som om de gamla korta klumplinorna skulle försvinna helt. Men nu börjar det återigen dyka upp klumpar mellan sju och nio meter på marknaden. Möjligtvis kan det vara en tendens till att blåsa liv i den avsomnade debatten dubbeltaperad kontra klumplina...

Att känslan när man kastar med exempelvis en sjunkande och en flytande lina i samma klass ur samma serie från en viss lintillverkare förändras beror bl.a. på viktsskillnaden och att linornas diameter är olika. Oftast väger en flytande lina mer än en sjunkande lina. Dessutom kan man ju mot bakgrund av toleransen för linornas viktsklasser dra vissa slutsatser. Om en lina, enligt regelverket, tillåts vara 10 % lättare eller tyngre från den idealvikt som AFTMA-gänget en gång specificerade så kan man ju tänka på vad det skulle kunna innebära i extremfallet. Sedan kan ju vän av ordning fråga sig om det verkligen förhåller sig så att alla lintillverkare alltid håller de angivna toleransklasserna. Kanske är det så att de dyrare linorna har mindre spridning avseende vikten. Själv saknar jag tillgänglig statistik för att uttala mig bestämt. Men genom åren har det varit ett återkommande tema i fackpressen. Låt oss för resonemangets skull förutsätta att kärnan håller måttet från fall till fall. Då kommer linans diameter att påverkas på ett sätt som motsvarar avvikelsen i vikt. Detta kommer onekligen att påverka linornas luftmotstånd som i sin tur påverkar linhastigheten. Det finns med andra ord en del tekniska finter bakom avvikelser från linans ideala mått. Dessutom kan ju spöna variera mellan exemplaren.

Dagens högteknologiska uttrustningar kan behandlas nästan hur som helst men ändå prestera kastlängder som ingen kunde drömma om ens för tjugo år sedan, då den förväntade normala kastlängden utgjorde basen för det klassificeringssystem som idag ibland får kritik. Dagens fiskare håller längre lina i luften än forna tiders. Det är väldigt lätt att överbelasta ett spö med för lång lina. Ett för långt bakkast kan aldrig ge ett bra kast. "The back cast is the foundation", som E C Powell skrev 1937 i en artikel med namnet "The Mecanics of Fly Casting and Subjects Closely Related".

AFTM systemets linklasser

AFTM klass	Vikt i gram	Tolerans i gram
1	3,9	3,51– 4,29
2	5,2	4,81– 5,59
3	6,5	5,90– 7,15
4	7,8	7,41– 8,19
5	9,1	8,71– 9,50
6	10,4	9,88–10,92
7	12,0	11,50–12,54
8	13,6	13,13–14,17
9	15,5	14,95–16,25
10	18,2	17,55–18,85
11	21,4	20,80–22,25
12	24,6	23,80–25,45

American Fishing Tackle Manufacturers Associations viktklassningssystem för de idag vanligaste linklasserna är baserad på linans första 30 fot exklusive spetsen.

Begreppet flugfiske har med åren blivit allt mer omfattande. Många av dagens flugfiskare fiskar efter helt andra arter än vad som var vanligt på farfars tid. Detta har givetvis ändrat attityden till såväl linor som spön. Flugorna är nödvändigtvis inte heller längre flugor i ordets ursprungliga betydelse utan allt oftare av "julgranstyp". Fisket sker dessutom i andra typer av vatten.

Därför anser jag att vi flugfiskare borde göra gemensam sak mot tillverkarna av linor och kräva full information om linans mått och vikt oavsett vilken lintyp vi använder oss av i vårt fiske. Enstaka tillverakre har redan börjat, det är verkligen bra. Linor är idag ofta alldeles för dyrbara för att köpa fel bara för att marknaden översvämmas av linor i allsköns profiler.

Kommer vi i framtiden att ha ett totalhavererat klassningssystem med alla de nya linprofiler som översvämmar marknaden? Många av de linor som sett dagens ljus den senaste tiden på minner om de linor som användes av steelheadfiskare i USA – seven tapers – som populariserades av Marvin Hedge för länge sedan. Skillnaden är bara att det förefaller som om den är vänd bak och fram med undantag

forts på sid 52

NYTT FRA NORGE

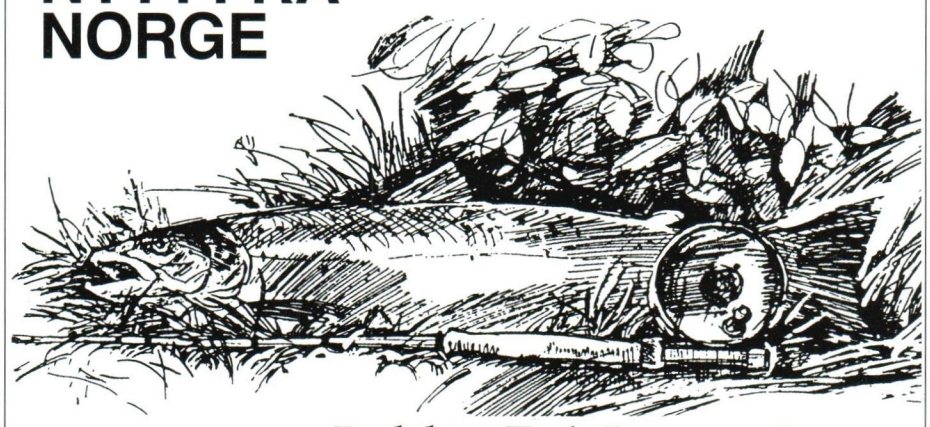

Redaktør Terje Bomann-Larsen

Men lusa var ikke knekket

Vi har tidligere skrevet om lakselusplagen i norske fjorder, men i det siste har det sett ut til å gå riktig vei. Meldingene fra Vestlandet har vært optimistiske, og i Finnmark ble det i fjor konstatert at lusenivået var rekordlavt. Derfor kommer det overraskende på forskerne at det nå blir registrert enorme lusemengder på sjørøye og sjøørret i Altafjorden. Senere har det kommet meldinger fra Troms som tyder på at forholdene er like ille der. Pål Arne Bjørn ved Fiskeriforskning i Troms sier til Harstad Tidende at vi nå er tilbake til situasjonen i de verste årene på 90-tallet, og det er så ille at bestanden av sjøørret og sjørøye i Altafjorden kan være truet som bærekraftig art. Hvorfor dette skjer nå, har ingen foreløpig noen god forklaring på, og oppdrettsnæringen bedyrer sin uskyld.

Men selv om vi skal avstå fra kjappe konklusjoner i denne aktuelle saken, kan det ikke være tvil om at lakselus og oppdrett har en lei tendens til å følges ad, og vil absolutt mene at man bør være tilbakeholden med å gi nye oppdrettskonsesjoner. Men fiskeriminister Ludvigsen og Fiskeridirektoratet er tydligvis ingen sans for "føre var"-prinsippet, og deler ut med rund hånd. Ikke mindre enn 40 nye konsesjoner er gitt på kysten fra Finnmark til Rogaland, og noen av dem er et slag i ansiktet på alle som nå trodde regjeringen ville stå opp for villaksens interesser. Det er tross alt ikke mange uker siden den la fram sin stortingsproposisjon som går inn for å verne villaksen gjennom opprettelsen av 37 nasjonale laksevassdrag og 21 laksefjorder hvor et av vernetiltakene går ut på at det nettopp ikke skal drives oppdrettsanlegg som kan føre til skade på villaksen.

Derfor er det mange som reagerer med undring på tildelingen av 2 konsesjoner i Porsangerfjorden i Finnmark. Denne ble av Villaksutvalget foreslått som nasjonal laksefjord, og med viktige elver som Stabburselva,Lakselva og Børselva burde det være en selvfølge at den får høyeste vernestatus. Men det synes hverken fiskeridirektoratet eller lokalpolitikerne i Porsanger. I et møte med representanter fra Norske Lakseelver ga ordføreren tvert i mot uttrykk for at han ønsket flere konsesjoner, i hvert fall 5. Dette gjenspeiler den tradisjonelle oppfatning i denne delen av landet: Fisk = mat. Punktum. Akkurat det skall vi heller ikke benekte, men det kan jo være så mye mer, og det er jo trist at ikke lokale myndiheter ser hvilket økonomisk potensiale som ligger i fisketurisme. I stedet for å legge forholdene til rette, gjør man hva man kan for å undergrave de unike forutsetningene dette fylket har. Vidda har man stengt for utenlandske sportsfiskere mens lokalbefolkningen får drive ubegrenset mautauk, og nå vil man gamble med noen av de mest verdifulle laksestammene for å få en håndfull arbeidsplasser i oppdrettsnæringen. Forstå det, den som kan.

I andre enden av landet er det også gitt en konsesjon som vekker harme blant elveeiere og sportsfiskere. Det gjelder et oppdrettsanlegg for smolt av laks og regnbueørret, og det er plassert i den lille, men produktive Figgjoelva på Jæren i Rogaland. Dette er riktig nok et anlegg som har vært drevet av Øksna bruk siden 1961, men fikk det nye eiere i 1999, og nå var det søkt om ny konsesjon for å øke produksjonen til mer en det dobbelte. Dette måtte være en utmerket anledning til å kreve anlegget stengt og flyttet mener Norske Lakseelver, og det lokale Figgjo Elveeierlag. Og her får de også støtte fra lokalpolitikerne så vel i Klepp kommune som i Rogaland Fylkeskommune. Også Fylkesmannen har protestert, men Fiskeridirektoratet står på sitt, og sentrale miljøvernmyndigheter hverken kan eller vil gripe inn.

Vi har da følgende situasjon: Regjeringen har lagt fram en stortingsproposisjon som altså går inn for å opprette nasjonale laksevassdrag hvor villaksen skal ha særlig vern. Like fullt går fiskeridirektoratet, som sorterer under fiskeriministeren i den samme regjeringen, inn for å fornye konsesjonen og utvide produksjonen til et oppdrettsanlegg som er plassert oppe i et vassdrag som er foreslått fredet. Man kan jo spørre seg om det er mulig for regjeringen og miljøvernminister Børge Brende å leve med dette?

Og hvis det er mulig, vurderer elveeiernes interesseorganisasjon å gå rettens vei. For som daglig leder i Norske Lakseelver, Stian Stensland, sier til Aftenposten: Hvis de ikke kan nekte et anlegg ny konsesjon midt i en vernet lakseelv, hvem er det som kan nektes da? Han minner også om miljøvernministerens personlige engasjement når det gjalt å få stengt det gyroinfiserte anlegget i den svenske innsjøen Bullaren.

Paralellene er da også ganske klare: Begge anleggene er plassert i ferskvann, og stadige rømninger har vært dokumentert. Riktig nok har det ikke vært påvist parasitter i anlegget i Figgjo, men det har skjedd før at lakseelver har vært smittet med gyro som har brukt regnbueørret som mellomvert. Og den dagen slik smitte eventuelt blir oppdaget i anlegget i Rogalandselva vil det samtidig bety at elva er ødelagt,kanskje for alltid. Ser vi igjen at det er enklere for norske myndigheter å feie for andres enn for egen dør?

Den månögda vampyren

Gösen är i sanning ett månens barn – ögonen återkastar det förstärkta nattljuset och i dunklet lyser huggtänderna. Vilken lite vampyr!

Text & illustration: Bo Nettelbladt

Den vita herrgårdsvagnen hinner inte längre än några hundra meter förrän sommarnattens första möte sker. En storvuxen rävunge irrar som prästens lilla kråka från den ena vägkanten till den andra. Till slut lyckas den frigöra sig från den stickande ljuskaskaden och kan omtumlad slinka ner i hästhagen och försvinna i den långt framskridna skymningen. Spöktimmen närmar sig obevekligt, det börjar bli bråttom. Snart tornar det ruvande slottet upp sig längst ned i allén. Vi stiger ut i sommarnatten, vädrande. Mörkret är mättat av barndomens frodiga låglandsvatten. Med vippande spötoppar och filtmjuka steg släntrar vi nedför den traktorväg som följer strömkanten. En flock varmblod dundrar nervöst i väg över ängsmarkerna mellan de uråldriga ekarna, som ridna av maran, men de har intet att frukta. Min hustru och jag är på jakt, men inte efter varmt blod. Vi ska gå en smygande skugga till möte i natt.

Natten är ljum och stilla, precis som den ska vara. För lågt vatten och för klar himmel? Jag besvärjer mina förhoppningar. Jag vill ju så gärna att det ska bli en lyckad natt, nu när hustrun är med.

När jag sänker blicken, saktar jag tvekande stegen och blir stående. Mitt på körstigens gräsvalk står en knubbig liten gubbe med svarta byxor. Halsen är sträckt. Han bligar närsynt. Vad månde vårt ärende vara, så här i tjugofjärde timmen? Alldeles stilla står han i sin tjocka gråskimrande tröja. I samma stund som min fru Annika får syn på honom kastar herr Grimbart Grävling runt och löper med förbluffande fart in i den yppiga strandvegetationen. På sin väg skrämmer han upp Hesa Fredrik. Fiskaren lyfter på breda vingar med det tunga huvudets dolk på den s-formade halsen. Ett strävt kraxande skorrar genom sömnigt strömsorl.

Annika och jag närmar oss mötesplatsen. Med våra flugspön sträckta mot himlen, gör vi oss smala för stigens glipa i en djungel av sträv manshög vallört och stiger ned under alarnas förtätade skumrask. Vi vadar försiktigt i läge vid inloppsströmmarna till den stora höljan. Jag har redan konstaterat att strömmen vid utloppet är för svag. Vid högvatten smiter fisken tätt förbi öns nedre kant, bara någon meter ut, och ger ett sagolikt närhållsfiske. Det passar bra i det svaga ljuset. Men nu flyter vattnet för stilla här. Bytesfisken är spridd över strömmen.

Jag känner mig fram med fötterna och ger noga akt på spöspetsen i de dunkla snåren av al och pil, den täta kalufsen av svärdslilja och kaveldun. Minsann! Trots det svaga ljuset kan vi konstatera att rovfisk är igång vid de tre utloppen. Annika knyter på en "Thunder Creek Deceiver" och jag har redan apterat ett helvitt litet spöke som jag kallar "Dammvippan". Annika tar position på en flat sten vid första strömmen. Jag vid nästa. I första bakkastet råkar jag kroka ett pilblad som sedan knycker fram över ytan i min första intagning. När jag lyfter för att lossa bladet explodera vattenytan när en gös alltför sent slår ihop käftarna efter den fisklika formen som ynkligt hasar fram i siluett.

Nu är det visst också något på gång nedströms den flata stenen. Ett plask och ännu ett.

"Var det på din fluga?" Min röst låter tunn i strömbruset men har med en fullt hörbar ton av girig avundsjuka.

Annika är osäker, tafsen var inte sträckt.

"Glöm inte att hålla ned spöspetsen."

Usch, det där lät gnälligt.

"Jo, nu är det nå'n där!"

Det är en ganska foglig fisk på kilot. Snart har Annika den uppe i strandgräset bland alrötterna. En perfekt matfisk! Jag känner redan den milda smaken av det läckraste fiskkött. Fiskens ögonbottnar återkastar det mångfaldigt förstärkta nattljuset. Blicken avslöjar att den i sanning är född som ett månens barn. När jag lyser på den med ficklampan glimmar dess främre huggtandspar. Vilken liten vampyr, kanske härstammar den från Transsylvanien! Det är gösnatt och dags för mörkrets gärningar! Jag kommer att tänka på Jonas som, efter att först ha trott sig kroka en rejäl gös i mörkaste natten, till sin förskräckelse kunde landa en svartnad människoskalle, just här...

Kadusch! Ett ljudligt vak detonerar någonstans nedströms den lilla ö vi är utvadade på och får mig att stå som en setter i buskarna. Så snabbt det går trevar jag mig neråt och försöker genomborra mörkret med min gösblick. Ett så tungt vak måste nog vara asp eller gädda. Dunklet under det täta lövverket avslöjar inget, men i detsamma ser jag en vågrörelse på tvärs mot strömmen utanför den nedhängande albaldakinen. En silverstrimma som jag inte förknippar med denna plats. En bepälsad lurendrejare! Från att ha varit utpräglade vildmarksdjur finns de nu överallt, bröderna Bäver!

När bävern försvunnit ur sikte trasslar jag mig bort till den norra strömmen. Jag byter till en Deceiver och fiskar denna på nymfvis, halvt om halvt "dead drift". Halvdöd. Gösen vill ha ett lättfångat byte. Den långa vingen vaggar och sprattlar lite slött och inbjudande i det grunda stryket. Nedströms flyr löjorna skräckslagna upp ur det nyss så trygga bakvattnet. De silvriga kaskaderna rycker allt närmre. Jägare på väg uppför strömmen! Och så, ett försiktigt ryck i linan. En löja som snuddade tafsen?

Ett snabbt mothugg ger svar. Tunga knyckar. Nej! Flugan sprätter upp ur vattnet. Svårt med mothugg på så nära håll. Ännu en gång... Neej inte igen. Hela vokabulären. Tur att barnen sover ovetande hos sin farmor. Nu dör aktiviteten ut. Jag ber till högre makter: "Snääälla bara en chans till."

Linan slits ur mitt grepp i ett blixtrande snabbt hugg. Rusningarna är överraskande ettriga. Det är mörkt och inte ens när fisken hoppar är jag riktigt säker. Är det en gädda, en regnbåge eller en öring? Det mjuka flugspöet bugar ända ned i korken.

forts på nästa uppslag

Det är gösnatt och jag kommer att tänka på Jonas som, efter att först ha trott sig kroka en rejäl gös i mörkaste natten, till sin förskräckelse kunde landa en svartnad människoskalle just här…

Artikeln fortsätter på sidan 52

Bo Nettelblatt - 02

Tafsen den svagaste länken?

Tafsen är länken mellan linan och flugan. Den ska vara lång med tunn och stark spets – men inte för lång och inte för tunn och inte heller för stark. Motsägande, eller..?

Text & foto: Bertil Rudell

Tafsen är vår yttersta förbindelselänk med flugan och ska ge denna en naturlig och lockande rörelse i både stilla och strömmande vatten. Den måste även vara tillräckligt lång och tunn för att inte skrämma fisken. Samtidigt ska den vara så stark att den inte brister vid krokningen eller under kampen. Tafsmaterialet, längden lina i vattnet, linans friktion i spöringarna, spöets aktion, rullens bromsinställning och fiskarens temperament kan påverka tafsens hållbarhet. Både ovanför och under vattenytan kan det också finnas faror i form av grenar, stenar, rötter och vattenväxter, vilka kan ge oss bekymmer med skavda eller i värsta fall brustna tafsar.

Taperade, avsmalnande, tafsar kan grovt indelas i tre kategorier: Hemmagjorda, där man med blod- eller kirurgknutar skarvat samman nylonlinor med lämpliga diametrar, så att tafsen smalnar av mot spetsen. Taperade, heldragna köpetafsar, som är helt knutlösa, och slutligen flätade tafsar.

Vid torrflugefiske och i övrigt vid allt älvfiske med lågvattenföring föredrar jag en knutlös tafs av heldragen nylon. Den ger den finaste presentationen av flugan.

Oavsett vilken tafstyp man använder, brukar man förse tafsen med en tunnare tafsspets. Denna spets ersätts med en ny då den kortats efter ett antal flugbyten eller då den eller tafsknuten blivit sliten. Vid fjällfiske använder jag oftast tafsspetsar med en diameter från 0,14 till 0,20 millimeter, medan älvfisket efter lax och havsöring kräver grövre tafspetsar mellan 0,25 och 0,35 millimeter. Använder man spetsar som är tjockare än 0,35 millimeter finns det en risk för att linan – istället för tafsen – kan gå av vid ett bottennapp. Tafsar och flugor får vi räkna med kan gå förlorade under fisket, men genom att välja en inte alltför stark tafsspets kan vi rädda en dyr lina.

Fabrikstillverkade tafsar av nylon åldras med tiden och borde därför egentligen klassas som färskvara och därmed datummärkas. Flera gånger har det hänt mig och mina kompisar att köpta tafsar gått av, trots att nylonet fuktats väl innan knuten mellan tafs och tafsspets dragits åt. Inför varje fiskesäsong brukar jag därför byta den gamla tafsen mot en ny. Jag tycker dessutom att det är speciellt viktigt med ett tafsbyte inför årets fjällresa, så att allt är i bästa trim och så att jag inte helt i onödan tappar en fin fisk.

Inför varje nytt fiskepass undersöker jag dessutom tafs och tafsspets för att se att det inte finns några skador eller vindknutar, varefter jag provdrar den. Nybörjare får ofta vindknutar, då de påbörjar framkastet för tidigt, men även garvade flugfiskare kan råka ut för förargliga vindknutar – kanske främst vid fiske i mörker. Vid kvälls- och nattfiske kontrollerar jag därför flugan och tafsen regelbundet. I värsta fall kan man till och med ha förlorat flugan utan att märka det, och under sådana förhållanden kan även den bäste bli utan fisk...

Tunn tafs i fjällen

Jag har under flera år återvänt till en mindre fjällå i mellersta Lappland. Det är torrflugefisket under varma och soliga högtrycksperioder med sländkläckningar som lockat mest. Ibland fiskar jag ensam, men flera gånger har jag träffat andra spösvingare längs fiskestigar och vid kaffeeldar. Då har vi tipsat varandra om bra fiskeställen och gångbara flugor, vilket gjort att vi erfarenhetsmässigt "sparat in" flera fiskeresor, eftersom det tar minst tre år att lära känna ett nytt fiskevatten någorlunda bra.

På ett ställe bildar ån ett större sel och vid dess slut skjuter en stor undervattensbank ut. Denna plats blir extra intressant vid lågvattenföring, då huvudströmmen kommer att gå mellan spetsen på grundet och den motsatta stranden. Här koncentreras selets insekter, vilket fisken inte är sen att utnyttja. Men vid sydvästlig vind driver insekterna istället över grundet, så att fisken samlas vid djupkanten alldeles nerströms banken.

En eftermiddag, då vattenståndet var lågt, kom jag fiskande ner mot selet. Solen gassade och svetten brunfärgades av mitt tjärliknande myggmedel. Jag förde en ojämn kamp mot knott och mygg, som på bara några dygn invaderat hela dalgången.

Den här dagen vakade fisken sparsamt och jag hade bara fått några mindre öringar på min E12:a. Det är tveklöst den fluga som givit mig flest öringar och harrar genom åren. Finvädret och det kristallklara vattnet gjorde att fisken ratade flugor presenterade på grövre tafsspets än 0,14 millimeter. Denna tunna tafs tvingade mig att vara ytterst försiktig vid mothugget och drillningen.

Nere vid banken vakade det sporadiskt både uppströms och nerströms grundet. Det var mycket försiktiga vak, vilket gjorde det omöjligt att avgöra fiskens storlek. Satte mig vid en skuggig plats och skar några välsmakande skivor av det torkade renköttet, samtidigt som jag njöt av strandängens solbelysta smörbollar, stormhattar och midsommarblomster. Kunde inte riktigt bestämma mig för vilket vak jag skulle välja.

En och annan stor nattslända kom guppande på den nästan spegelblanka

Fiske i kristallklara fjällvatten kräver extra tunn tafsspets.

vattenytan. Nu ökade fiskens aktivitet och det blev svårt för mig att bara sitta och se på.

Jag laddade spöet med en liknande kuse och vadade försiktigt ut på grundet. Väntade länge och väl innan jag lät flugan landa några meter ovanför vaket. Tiden gick långsamt medan jag stod på helspänn. Skulle fisken godkänna min nattslända eller...?

Plötsligt försvann den! Reflexmässigt reste jag spöet. Fisken gjorde ett snabbt utras på tio till femton meter, tvärvände och kom rakt emot mig. Jag vevade allt vad tygen höll för att få kontakt med den igen. På nytt exploderade den i en längre rusch. Den gick djupt och kändes stor och stark. Det var omöjligt att möta dessa snabba riktningsändringar med en lagom spänd lina. Plötsligt kände jag ett distinkt ryck och spötoppen rätades. Fisken var borta!

Jag hamnade i ett känslomässigt kaos. Blev paff, förbannad och besviken. Men kort därefter infann sig en viss tacksamhet att jag ändå haft den på och att det sannolikt skulle ges nya möjligheter framöver. Av tyngden att döma vägde fisken säkert upp emot ett par kilo – och då borde jag hellre haft en tafs på 0,20 millimeter eller grövre...

Men vad gör man då solen skiner, vattnet är kristallklart och alla vakringar är lika försynta? Hade jag anat fiskens storlek, så skulle jag nog istället försökt framemot kvällen, men då kunde den ha varit mätt och belåten eller befunnit sig på ett helt annat ställe...

Höstfiske med för lång tafs

Det var tidig morgon och började sakta ljusna då jag färdades mot höstens absoluta höjdpunkt, höstfisket vid Em. Mulet, lite disigt och ganska ljummet i luften trots slutet av september. Var angelägen att komma först till någon av de bättre poolerna. Bra, inte en själ så långt ögat nådde. Denna höst var vattenståndet mycket över det normala och vattnet lätt sherryfärgat. En enkelkrokad Garry borde nog gå bra...

Framför stenen skulle det kunna stå fisk. Ja, där satt den! Silverblank med allsköns prickar, men fick friheten åter efter en kort betraktelse. En bra början.

Efter att ha lättat på termoslocket och förtärt några mackor sökte jag mig ner mot oset, samtidigt som jag kammade av strömkanten.

Pang, där satt en skaplig bit! Säkert på fem kilo. Den fäktar med stjärten som en öring. En svårstyrd rackare!

Har fått åskådare också, vilket inte är vad jag önskar mig just nu. Tankarna flödar; hur sitter kroken, går den nerströms blir det kris, håller jag den för hårt kan tafsen gå av.

Sablar, nu börjar benen darra. Är tvungen att söka en bättre landningsplats. Nu gäller det att hålla ut. Oj, vad spöet bågnar – kommer det att hålla? Mjölksyra i armarna också. Måste skaka loss en arm i taget – utan att för den skull göra något misstag med rullen eller linan.

Ska fisken inte närma sig land snart? Den är grann då den välver i ytan. Stjärten är imponerande. Havsöring. Han verkar tröttna. Borde börja tippa över snart. Men den här krabaten gör som han vill med mig!

Jag gör ett nytt försök att ta in

forts på nästa sida

Även om en lång tafs ibland är en fördel ur fiskesynpunkt, så kan den skapa problem om den är längre än spöet, eftersom knuten mellan lina och tafs vid landningen lätt hakar fast i spöets toppögla

forts från föreg sida
honom. Sablar, tafsen är för lång för att jag ska kunna landa fisken med tafsknuten utanför toppöglan! Får chansa och försöka mig på konststycket att hålla om både spö och tafs med vänster hand medan jag greppar om den välsvarvade stjärtspolen med den högra. Det blir svettigt, men jag får honom till slut. Snabbt in med handen under gällocket. Härligt, fisken är bärgad!

Jasså, det var så kroken satt. Fram med måttbandet. Oj, han är ju över metern! Inte silverblank, men långt ifrån någon "svarting".

Efter att ha "pumpat upp" min kombattant i syrerikt vatten glider han iväg mot friheten. Jädrar vad jag är öm i underarmarna...

En kortare tafs hade underlättat landningen. Hade jag haft någon som hjälpt mig, så hade tafslängden inte varit lika kritisk. Men denna händelse har lärt mig att ogärna fiska med en tafs som är längre än spöet – trots att jag alltid har en slätlimmad piskknut mellan linan och tafsen.

Oavsett tafskvalitet är det viktigt att välja pålitliga knutar och att fukta dem väl, så att de kan dras åt tätt och fint utan att nylonet skadas av friktionsvärmen. Nedan visas några knutar; dels den ovan nämnda piskknuten, som åtdragen blir mycket liten och nätt, dels två olika varianter på knutar för skarvning av tafs och tafsspets. Tänk på att en extra stark nylonkvalitet lätt skär in i en mjukare och försvagar knuten.

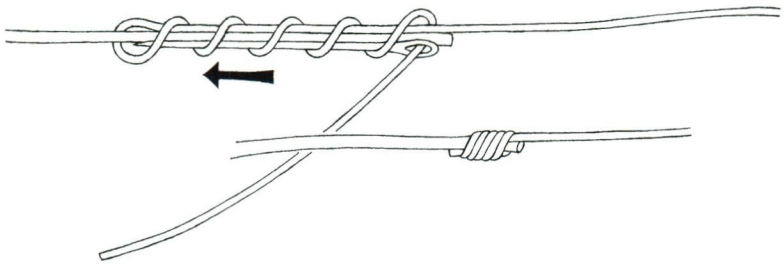

Piskknuten görs med en nål, eller ännu hellre runt ett tunt rör som den korta tafsänden träs genom, varefter man drar åt med en hand i tafsen och en peang i kortänden. Piskknuten blir mycket liten. Lackad glider den lättare genom toppöglan.

Blodknuten är populär när det gäller att skarva tafsmaterial och ger en rak tafs. De avklippta ändarna sticker ut i rät vinkel, vilket gör att knuten inte samlar på sig skräp. En kortände kan sparas och användas som tafs för en upphängarfluga.

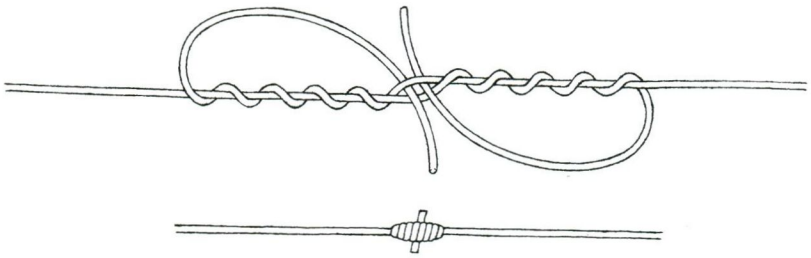

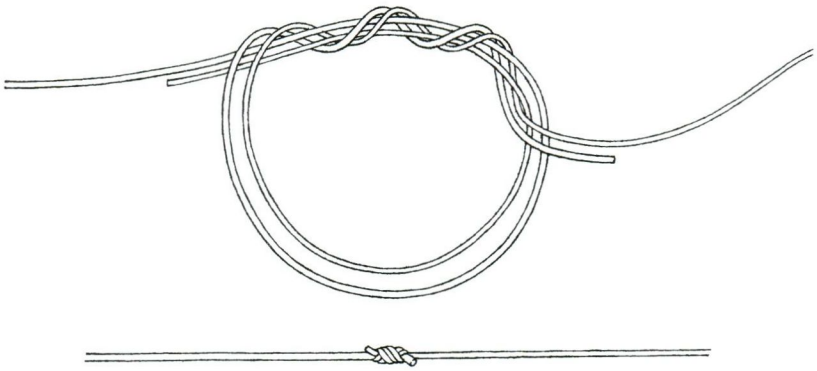

Kirurgknuten är lätt att göra och kan därför vara ett alternativ vid mörkerfiske. Medan blodknuten kräver nylon med högst 0,05 mm skillnad i diameter, så kan kirurgknuten göras med nylon med större grovleksskillnad. På kirurgknuten pekar den ena avklippta änden framåt och samlar därför lättare på sig skräp.

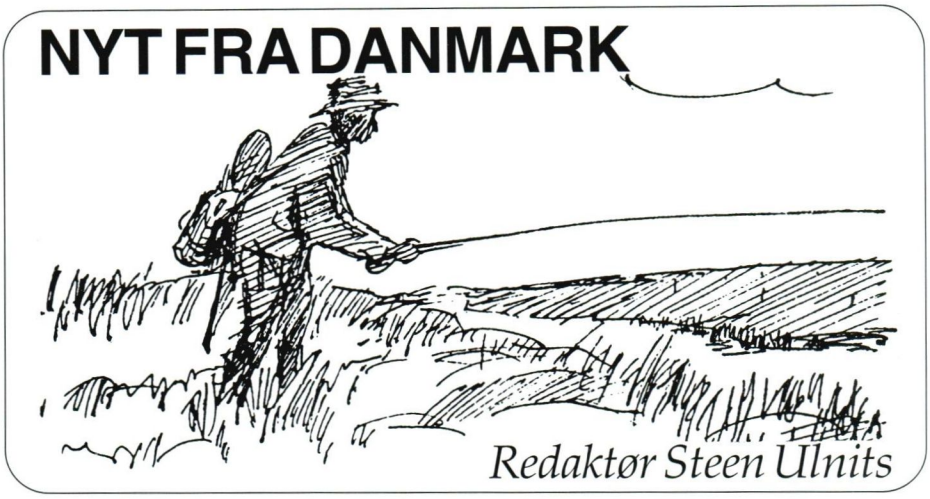

Skarv og sæl fortsat fredet...

Midt i harmen over, at miljøminister Hans Christian Schmidt (V) ikke vil tage initiativ til en landsdækkende undersøgelse over hormonforstyrrede fisk i danske vandløb (se sidste nummer af FiN), er ministeren kommet med nye udtalelser, der ikke lover godt for fiskebestandene i danske farvande.

Miljøministeren mener således ikke, at den danske bestand af skarver er for stor. I hvert fald ikke ret meget for stor. Miljøministeren har netop præsenteret en ny skarvforvaltningsplan, som klart tilkendegiver, at der ikke vil blive nogen generel jagttid for den omstridte sorte fugl. Tværtimod vil ministeren totalfrede fuglen i yngletiden fra 1. april til 31. juli.

Den seneste optælling viste, at skarvbestanden herhjemme har været oppe på knap 40.000 ynglepar. Altså 80.000 fugle, som med afkom bringer den samlede danske skarvbestand op på 150 – 200.000 fugle, der hver især skal have et lille halvt kilogram fisk at spise om dagen.

Nu mener miljøministeren så, at skarvbestanden herhjemme skal være på mindst 30.000 ynglepar. Det svarer til 20% af Europas samlede skarvbestand, hvoraf mange gæster Danmark, som derfor har en international forpligtelse til at bevare en vis skarvbestand. Selv om der fremover slet ikke må skydes skarver i yngletiden – end ikke som hidtil indenfor 500 meters afstand fra faststående fiskeredskaber – så må erhvervsfiskere dog fremover skyde fuglene inden for en afstand af 1.000 meter fra fiskeredskaberne. Problemet er blot, at det er meget svært at komme på skudhold af de intelligente fugle.

Hertil skal dog lægges, at der ved Ringkøbing og Nissum Fjorde i Vestjylland vil blive igangsat forsøg med at reducere lokale skarvbestande ved at sprøjte lagte æg med parafin. Her er det nemlig dokumenteret, at netop skarverne gør det umuligt at opretholde sunde fiskebestande. Det fremtidige forsøg skal klarlægge, om en reduceret og kontrolleret skarvbestand kan genoprette fiskebestandene.

Ikke uventet er Dansk Ornitologisk Forening (DOF) godt tilfreds med, at miljøministeren nu garanterer en dansk skarvbestand på mindst 30.000 ynglepar. DOF undrer sig dog over, at ministeren ikke laver nogle økonomiske beregninger over, hvad skarvbestanden egentlig koster det danske samfund. DOF mener sågar, at de mange skarver har en direkte gavnlig virkning på fiskebestandene: Skarven tager nemlig skidtfisk som skaller og brasen, der er med til at gøre vore overgødede søer uklare. Den holder sygdomme i skak i torskebestanden, idet den æder de syge og derfor svage fisk. Og så er den – ikke mindst – en vigtig fødekilde for den nye danske bestand af havørne...

Mener altså DOF, der dog ikke har relevante videnskabelige undersøgelser at henvise til. Danmarks Fiskeriundersøgelser (DFU) kan til gengæld fortælle, at op mod 80% af ørrederne i vandløb ved Horsens Fjord, bliver ædt af skarver fra landets største koloni på Vorsø. Det viste fund af mærker fra mærkede fisk i skarvreder. Dugfriske DFU-undersøgelser fra Ringkøbing Fjord viser samtidig, at 36% af laksesmoltene og 21% af ørredsmoltene havner i sultne skarvmaver. Det viste radiosendere fra radiomærkede fisk, der pludselig begyndte at sende fra skarvkolonier inde på land...

Hans Christian Schmidt mener heller ikke, at den danske bestand af sæler er for stor. I hvert fald ikke så stor, der skal ske en kontrolleret afskydning.

Midt i den ofte ophedede debat om, hvorvidt den voldsomt stigende danske sælbestand skal beskydes eller ej, begyndte sælerne så selv at dø. De første døde sæler blev fundet på Anholt og Læsø, hvorfra sælpesten tilsyneladende har bredt sig til bestandene i Limfjorden og nu senest også den svenske vestkyst. Pr. 1. juli var der 600 døde sæler siden sælpestens start i maj. Det svarer til hver 20. danske sæl – altså 5% af den samlede danske sælbestand på 12.000 sæler. Under den store sælpest i 1980'erne døde 50% af bestanden.

Sælpesten er en slags lungebetændelse, som sælerne tilsyneladende ikke har megen resistens over for. En sygdom, der lader de ramte og afkræftede dyr lide en langsom og smertefuld død. Og en sygdom, der er dobbelt skadelig netop på denne årstid, hvor sælerne har født deres unger.

Endnu ved man ikke, om der er tale

forts på sid 62

September vid Laisan

När harren vägrade ta min Europatolva, knöt jag på en nattsländeimitation med wonder wings av reverserade tupphackel och svepte ut flugan...

Text & illustrationer:
Leif Elvebakk

Vattenståndet i mitt hemmavatten Laisälven som även normala år varierar kraftigt och oförutsägbart var under den sommaren konstant högt. Oåtkomliga nära bottnen i strida och djupa strykor åt sig fiskarna feta som gödsvin på driftande puppor och larver. I de lugnvattenområden med små och medelstor fisk som jag normalt nyttjar som "provfält" för nya flugor välvde humusfärgat vatten fram mer än metern högre än tidigare år. Årligen återkommande sportfiskare, vana vid ett bra fiske i älven, stod inne i granskogen och försökte lirka sina krokar över videsnåren ut till vattnet. Till och med ortsbefolkningen, luttrad av älvens nyckfulla fallande och stigande, överraskades av våldsamheten i vattenflödet.

Båtar och motorer som lämnats högt upp på säkert avstånd från älven hittades under meterdjupt vatten och ingen kunde påminna sig ett liknande flöde under den perioden av året. Fiskesommarens höjdpunkt, de ljumma nätterna med intensiv nattsländekläckning uteblev och inte blev det någon masskläckning av strömknott.

För många år sedan ansågs det fullständigt meningslöst att bedriva fiske med spö så länge knotten kläckte under forsarna. I min ungdom, när sportfiske i älven bara kunde bedrivas under den halva lördag och den korta söndag vi var arbetsfria, innebar en knottsvärmning under just de dagarna en katastrof.

Lördagseftermiddagarna mera sprang vi än gick den tre kilometer långa stigen över berget och genom skogen ned till båtplatsen vid älven. I lätta starka träbåtar rodde vi medströms mot Luspeforsarna, firade båtarna med rep förbi vattenfallet vid Brändholmen och sneddade över selet under fallet för att kunna fiska från den långa Per-Jonsholmen där vi ansåg fisket vara allra bäst. Aldrig hejdades fisket på grund av regn, storm eller andra mera normala naturfenomen.

Långt in på natten fiskades intensivt och sov gjorde vi vid elden bara under några korta kyliga morgontimmar. Ivriga att titta efter vak släntade vi söndagsmorgnarna ned till älvstranden medan ögonen ännu rann av rök och sot. Såg

forts på nästa uppslag

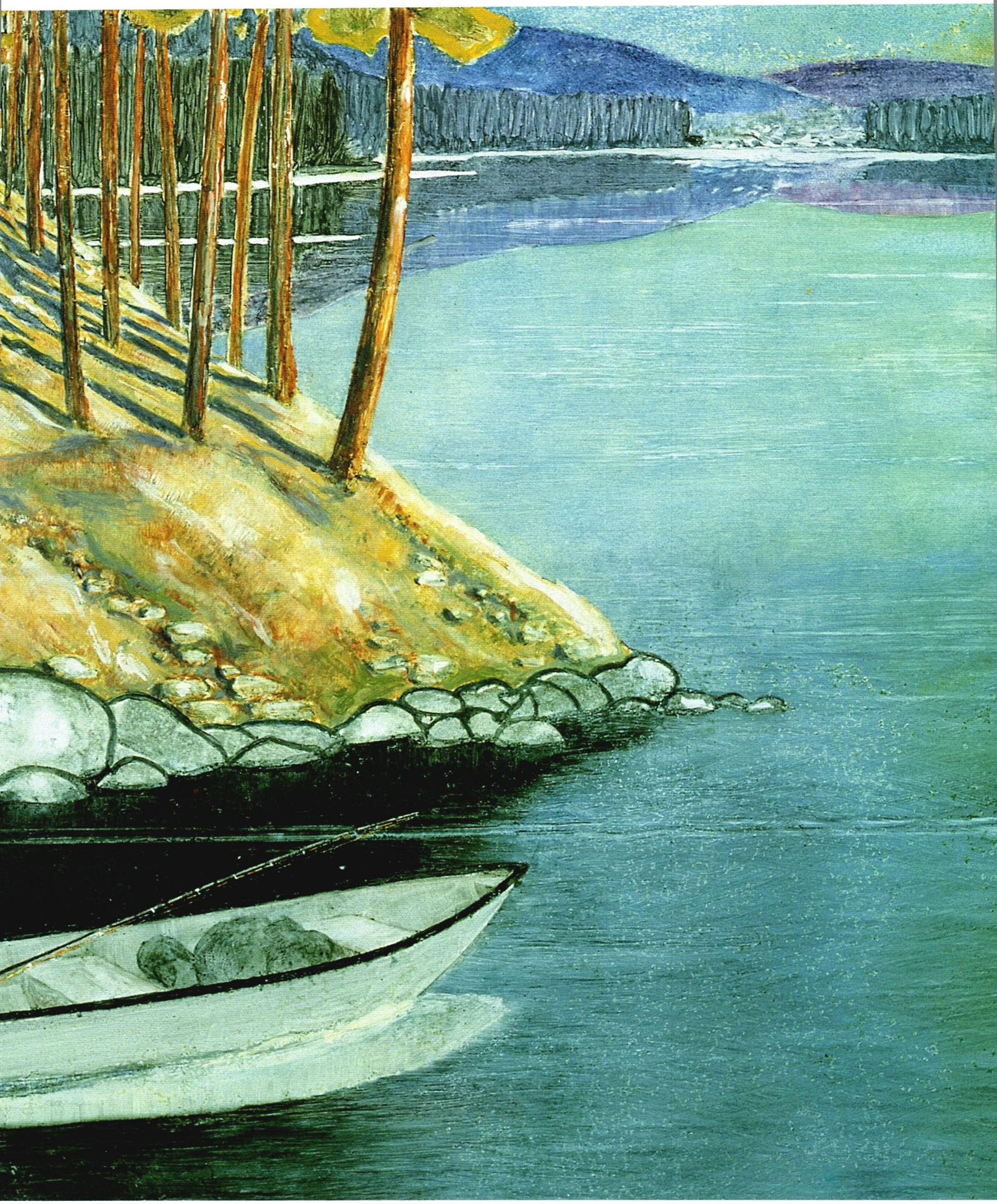

Ingen hade besökt tältplatsen sedan jag var där i juli året innan. Rallarrosor hade rotat sig i eldstaden och käppen jag använt för att lyfta heta och sotiga kokkärl stod orörd kvar nedstucken på sin vanliga plats

forts från föreg uppslag
vi då den grå dimman av strömknott under forsarna slocknade blicken och vi stod rådvilla och med armarna uppgivet hängande. Nedslagna samlade vi utan att tveka ihop våra fiskedon, packade ryggsäckarna och började den tröttande färden hem. Att inte en enda fisk tog bete av något slag så länge knotten svärmade, det var ett oomkullrunkeligt faktum som vi alla böjde oss inför.

Långt senare och med annorlunda val av fiskemetod och flugor lärde vi oss att fånga fisk även under strömknottens kläckning, men fångsten står ännu i dag inte i proportion till vad som fångas under den tid de inte kläcker. Varje år konstrueras därför nya flugor och varje års nytillverkade dunklädda krokar förutsättes fullständigt revolutionera fisket under de årligen återkommande kläckningsdagarna. Då dessa dagar uteblev kände jag mig berövad inte bara den upphetsande spänningen vid utprovningen av de nya flugorna, jag saknade även det frustrerande misslyckandet och de ur revanschhungern sprungna ideerna till nästa års epokgörande dunkrokar.

Först vid augusti månads slut föll vattenståndet i Laisälven till rimliga nivåer och som om älven ville göra bot för all ohägn den ställt till med blev fisket allt bättre i takt med att vattennivån sjönk. Jag hade aldrig under hela säsongen besökt de övre delarna av den älvsträcka som ingår i Laisälvens fiskevårdsområde.

Forsarna längs den nära tre mil långa älvsträckan hade inte varit farbara med min båt. Av olika skäl kom det att dröja ända in i september innan den planerade färden upp efter älven kunde komma till stånd.

Den 6.e september var en solig dag, en av de stilla höstdagar som så ofta inträffar vid den tiden då färgen på lövträden börjar skifta i gult och bergen får alla sina kristallklara blå färgtoner. Båten hade jag lastat med all den utrustning som krävs för att bekvämt vistas ute några dygn när nattemperaturen kan väntas falla till åtskilliga grader under noll. Vid strykorna under den enda lansdvägsbro som korsar älven stod fiskare från närbelägna byar. Strykorna är en av älvens allra bästa fiskeplatser och är under semestertid ofta upptagen av söderifrån kommande sportfiskare. Semestrarna var nu slut och lokala sportfiskare som väl känner varje sten i strykorna vid bron hade ett gott fiske.

Först där strömmarna tar slut vid Björkholmen gjorde jag en kort paus för middag på renbiff och burksparris nedsköljt med det oumbärliga becksvarta kaffet. Uppe vid de sanka Ginniholmarna hade otaliga sjöfåglar samlats i närheten av det skydd som gavs av vassruggarnas gulnande labyrinter.

Små flockar av svärtor, knipor och krickor lyfte planlöst och nervöst, bara för att åter med en elegant kana landa igen. Sannolikt var det årets rekryter som tränade koordination och formationsflygning. De äldre låg lugnt kvar i vassen, ännu inte lika smittade av nervositet inför flyttdagen som ungfåglarna.

Den långa Ginniudden med sin svål av gulnat gräs löper parallellt med älven som här blir smalare, men ännu strömmar vattnet sakta och märkligt. Först sedan byn Marielund passerats ökar vattnet gradvis hastigheten och övergår i en lång fors – Holmseleforsen. Vid lågvatten liknar den ett långt brant stenkummel översköljt med virvlande vitt vatten och förefaller omöjlig att forcera med något flytetyg, men nära södra stranden och längs en djupare fåra kan även relativt små båtar med knattrande aktersnurror och i vindlingar klättra upp mellan skumkaskaderna.

Strax under strömmarna där den norrifrån rinnande Ravesjbäcken mynnar ut i älven stannade jag för att fånga den eller de fiskar som behövdes till kvällsmat och morgonmål. Menyn under färderna längs älven kan tyckas ensidig då den nästan uteslutande består av kokt fisk med bröd och någon gång med kokt potatis. Det har alltid varit så och jag har aldrig haft någon anledning att ändra på den saken. Ett bastant kvällsmål på kokt fisk fungerar dessutom som ett utomordentligt sömnmedel – Allra bäst fungerar den medicinen om ett lagom högt brus från strömmande vatten får bilda ljudkuliss.

Med några harrar i korgen var den dagens matproblem lösta och långsamt kunde jag fortsätta upp och förbi strömmarna. En svag isande bris västerifrån påminde om att dagen skulle ta slut om någon timme och jag hade ännu Läningsforsen kvar att passera för att nå den tilltänkta övernattningsplatsen under Sadeforsen. Läningsforsen liknar i allt Holmseleforsen, lika lång men om möjligt än stenigare och omöjlig att trafikera i någon riktning under senhösten då vattenståndet i älven är som lägst.

Lite färg från riggen blev kvar på några stenar men uppåt gick det, om än i ultrarapid. Sedan jag passerat forsen var de sista tre kilometrarna upp till tältplatsen vid Sadeselet snabbt avverkade. Högre upp längs älven kunde jag inte komma per båt, Sadeforsen är alltför brant och skummande vit för att medge någon trafik. Dagen därpå skulle jag vända och låta båten långsamt driva med strömmen tillbaka utför älven.

Ingen hade besökt tältplatsen sedan jag var där i juli året innan. Rallarrosor hade rotat sig i eldstaden och käppen jag använt för att lyfta heta och sotiga kokkärl stod orörd kvar nedstucken i marken på sin vanliga plats. Bruset från Sadeforsen några hundra meter bort ekade skarpt mot berget i bakgrunden och i det snabba vattnet förvrängdes speglingarna av skogen så att ständigt nya förunderliga mönster flammade över den blanka ännu ljusa vattenytan.

Natten blev mycket kall, sannolikt den tidiga höstens ditintills kallaste, men på morgonen var himlen fri från moln och medan solen steg över bergen kokade morgonkaffet över en överdådigt tilltagen brasa. Allt tydde på att dagen skulle bli lika varm som natten varit kall. Klara vindstilla dagar är ofta vid den här årstiden varma som högsommardagar och fortfarande kan då enstaka senfärdiga nattsländepuppor dagtid stiga upp till ytan i de lugna selen och förorsaka trivsamma vak från harr och öring.

Båten fick följa strömmens lugna rytm nedåt älven, bara ibland behövde jag korrigera riktningen med årorna.

forts på sid 42

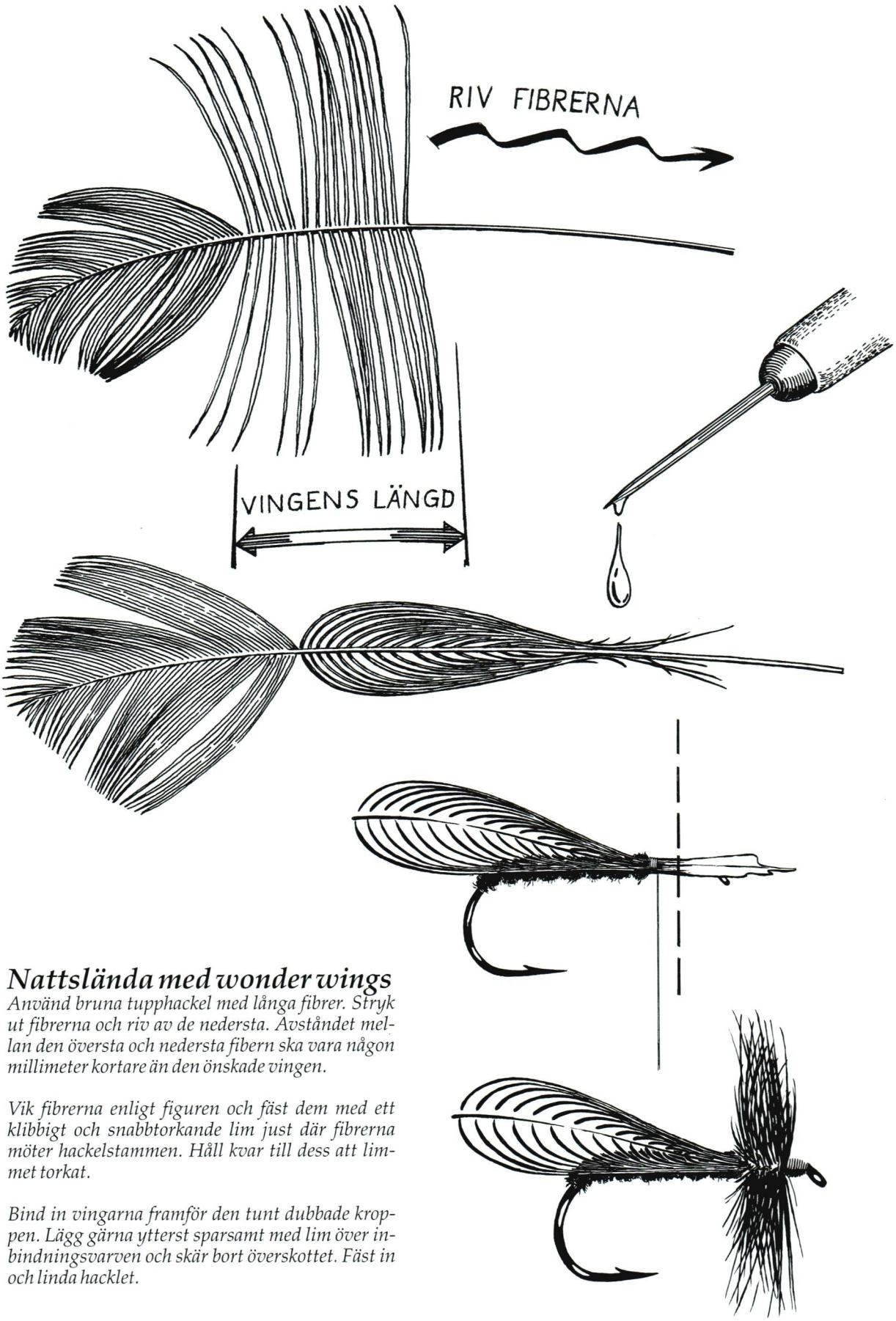

Nattslända med wonder wings

Använd bruna tupphackel med långa fibrer. Stryk ut fibrerna och riv av de nedersta. Avståndet mellan den översta och nedersta fibern ska vara någon millimeter kortare än den önskade vingen.

Vik fibrerna enligt figuren och fäst dem med ett klibbigt och snabbtorkande lim just där fibrerna möter hackelstammen. Håll kvar till dess att limmet torkat.

Bind in vingarna framför den tunt dubbade kroppen. Lägg gärna ytterst sparsamt med lim över inbindningsvarven och skär bort överskottet. Fäst in och linda hacklet.

Görälven vid Gräsheden; men älven har mycket skiftande karaktär med allt från lugnflyt till forssträckor.

Fiske i Dalom

Två "nära" harrvatten lämpliga för en höstlig fisketur över en förlängd weekend för flugfiskare från södra och mellersta Sverige

Text & foto: Wille Löwegren

Dalarna bjuder både på vildmark och kulturlandskap och har därför lockat besökande turister såväl sommar som vinter. Hit åker man för att fira midsommar och lyssna till spelmansmusik – men också för att vintertid åka skidor i Sveriges sydligaste fjäll. Men Dalarna har också mycket att erbjuda den som vill fiska. Landskapet är rikt på vattendrag, vilka ligger vackert inbäddade mellan skog, berg och lågfjäll, och som en stor pulsåder rinner Dalälven genom det fagra landskapet. Älven består av två stora grenar som möts vid Djurås strax väster om Borlänge. Både Västerdalälven och Österdalälven ligger på bra resavstånd för flugfiskare från södra och mellersta Sverige, vilket gör att man lätt hinner hit över ett veckoslut. Dessutom finns här ett trevligt höstfiske efter harr.

Området är stort; i denna artikel väljer jag därför att begränsa mig till två av mina egna favoritsträckor, nämligen Görälven och ett parti av Österdalälven. Görälven rinner strax norr om Sälenfjällen och bildar tillsammans med Fuluälven den egentliga Västerdalälven efter sammanflödet vid Fulunäs. Görälven har sitt källflöde i Sverige för att sedan ta en sväng in i Norge, innan den på nytt rinner in i Sverige vid Sälenfjällen. Görälven är en mindre älv som rinner i ett naturligt och mycket omväxlande lopp med sel, forsar och större lugnpartier.

Naturen runt älven är av vildmarkskaraktär, ofta med Sälenfjällen i blickfånget. På många ställen står dock skogen så tät och är stränderna så höga att man får krypa och klättra för att ta sig fram. På de svårtillgängliga platserna står den större fisken, så klätterövningarna brukar ge resultat. Det är bra att ha vadarbyxor för att kunna komma ut i älven och slippa sätta alla flugor i grenarna bakom sig. Älven kan bitvis vara ganska svårvadad och man får se upp med alla stora stenar, djuphål och partier täckta med dybotten.

Det gäller också att vada med förstånd, så att man inte skrämmer fisken. Djuphålor nära land är istället bättre att försöka fiska av från stranden med korta rollkast om det inte finns plats för ett vanligt överhandskast.

För att finna bra fiskeplatser bör man utforska älven efter egen smak. Den har ju så många olika karaktärer. Själv brukar jag alltid prova nedanför STF:s vandrarhem i Gräsheden. Vandrarhemmet är för övrigt ett bra ställe att bo på om man inte väljer att tälta vid Stötens camping en bit längre uppströms.

Vid Gräsheden finns både lugnflyt och en fin fors. Midsommarafton förra året fick jag där på ett "expresslok", som drog ut all lina från rullen, gick ner i forsen och försvann – och lämnade en lätt skakad fiskare kvar på stranden...

Ett annat intressant ställe av älven är nedanför Stöten Alpins reningsverk. Här finns en sträcka med många inbjudande partier. Andra flugfiskare nämner andra favoritsträckor ända ner till sammanflödet med Fuluälven, så den som är villig att leta kommer snart att finna sin egen favoritpool. Älvens karaktär gör den i mitt tycke till ett mycket omväxlande och utmanande flugfiskevatten.

Österdalälven

Om man åker från Sälen till Älvdalen via vasaloppsvägen med alla de kända "blåbärskontrollerna", så kommer man fram till den andra stora pulsådern – Österdalälven. Denna är Görälvens raka motsats där den stor och mäktig flyter fram genom sin vackra dalgång. Österdalälven är reglerad, så vattennivån förändras till och från, vilket i sin tur kan påverka fisket.

Den aktuella fiskesträckan ligger mellan Älvdalens kyrkby och Åsens kraftverk och är mycket inbjudande för flugfiske. En så här stor älv bjuder på stor variation när det gäller fiskemöjligheter och vattnet är betydligt mer lättfiskat än i den tidigare nämnda Görälven. En stor älv håller ju betydligt mycket mer fisk än en mindre och här är det dessutom inte lika mycket "bråte" längs stränderna. Vid normalt vattenstånd är det dessutom oftast grusbankar mellan vattnet och vegetationen, vilket förenklar fisket. Här är dessutom mycket lätt att vada, det är som att gå på ett parkettgolv, men man bör ändå se upp för större stenar och djuphål. Vid mycket högt vatten kan det även på sina ställen vara ganska strömt.

Höstfiske i Österdalälven; nu är vattenståndet oftast lågt och älven lätt att vada.

Vadarbyxor behövs för att man ska kunna fiska av en så här pass stor älv, men även här gäller regeln att vada med förstånd – ofta står fisken betydligt närmare stranden än vad man tror, speciellt vid högvatten.

Det är inte lika mycket vildmarkskänsla runt denna del av Österdalälven. Istället rinner den genom ett kulturlandskap med vackra vyer. En så här stor älv bjuder också på många olika fiskeplatser. Själv tycker jag om sträckorna uppströms campingen i centrala Älvdalen. Campingen är dessutom bra att bo på under fisketuren, man kan till och med se fisken vaka från hyrstugan.

Andra intressanta sträckor finns vid Loka, Karlsarvet, Varvsön och där Rotälven mynnar i älven. Rotälven är för övrigt en fin vildmarksälv som är väl värd ett besök, men det är en annan historia.

Både Älvdalen och Malung-Sälen ger ut fina fiskeguider med information och kartor över respektive områden. Fråga efter dem på turistbyråerna. Fiskecentra finns vid campingplatserna i Stöten och Älvdalen, där man kan få dagfärsk information, lösa fiskekort och köpa eller hyra fiskeutrustning. Båda älvarna lämpar sig mycket bra just för flugfiske och är väl värda

forts på nästa sida

Parti av Österdalälven vid Varvsön.

forts från föreg sida
en fiskesemester. Genom det geografiska läget är de dessutom speciellt lämpliga för en kort fiskeresa över en höstweekend, då harrfisket kan vara mycket bra.

När det gäller bra fiskeplatser, insektsliv och flugval är älvarna ganska lika trots olika karaktärer. Fisket brukar vara bäst veckorna runt midsommar. Längre fram på sommaren blir det mer svårfiskat samtidigt som fisketrycket ökar under semestertiden. Men fisket får en ny topp under hösten i september och oktober. Höstfisket efter harr har faktiskt blivit något av mitt eget favoritfiske med hög, klar luft och sol över landskapets fina höstfärger. Harrfisket förknippas ofta med kvällsfiske, men är det soligt och varmt, så kan fisket under hösten vara mycket bra även på eftermiddagen. Glöm inte att harren gärna stiger till en torrfluga även om den inte vakar.

Flugorna

Fisken står gärna där vattnet är syrerikt och där det är lätt att finna mat bakom stenar, grenar och i strömkanter. På nätterna går den ofta nära land. Tänk på det då du tänker vada, prova först i det strandnära vattnet innan du kliver i. Under sommaren, när vattnet är varmare, står harren ofta i lite stridare partier av älven där syrehalten är högre. När höstluften kyler ner vattnet hittar man oftast harren på de lite djupare och lugnare partierna och nu är det dagfiske med små flugor som gäller.

Harrens ståndplats kan ligga flera meter ovanför den plats där den tar flugan, eftersom fisken glider nedströms samtidigt som den stiger. Därför måste man kasta sin fluga en bra bit uppströms vaket. Harren tar både fridriftande och draggande fluga beroende på vilket humör den är – speciellt tycks det gälla vid nattsländefiske.

När det gäller insektslivet i de båda älvarna, så finns det både bäcksländor, dagsländor, nattsländor och andra vatten- och landlevande insekter. Det gäller att titta och försöka fastställa vad fisken äter för tillfället och sedan hitta en passande imitation. Personligen fiskar jag med enkla hackeltorrflugor, Rackelhannar, spiders och klassiska våtflugor. Vill man komma ner på djupet kan det vara lämpligt att välja guldhuvudflugor.

Vad gäller fisketeknik är det traditionellt torrflugefiske eller våtflugefiske som ger bäst resultat. Kasten kan göras både uppströms, nedströms och rakt ut och tvärströms strömriktningen. Vid torrflugefiske med dagsländeimitationer är det dock viktigt att flugan får en fri drift över fisken. Nattsländor kan däremot fiskas både med fri drift eller genom att man rycker dem mot strömmen, eftersom nattsländorna ofta är mer livliga än dagsländorna när de hamnar på vattnet. Spiders och våtflugor fiskas med kast rakt ut över älven, strömmen ger dem liv. Hugget kommer ofta när linbågen börjar svänga in mot land. Gångbara krokstorlekar är från nummer 12 ner till nummer 18.

Även öring

Under hösten är det naturligtvis harrfiske som gäller, eftersom öringen är fredad under sin lek. Men resten av året finns också chans att få fin öring i båda älvarna. Jag fiskar öringen på samma sätt som harren. Dock kan det under sommarnätterna vara värt att prova en fiskliknande streamer eller en Goddard's Sedge fiskad mot strömmen i de stridare forsarna. Öringarna går nämligen gärna upp från selen till forsarna i sin jakt under de mörkaste timmarna på dygnet.

Här får du närmare information:

Nedan finner du telefonnummer till logi och fiskecamper som också kan ge aktuell information om vattenstånd och annat av intresse för fisket. Även turistbyrån för respektive område kan ge värdefull information.

Stöten Camping/fiskecamp, Grundforsen, Sälen, tel 0280-850 11
Gräshedens vandrarhem, Sälen, tel 0280-820 40
Turistbyrån, Sälen, tel 0280-202 50
Turistbyrån, Malung, tel 0280-186 10
Älvdalens vandrarhem, tel 0251-104 82
Älvdalen Camping/fiskecamp, tel 0251-802 83
Turistbyrån, Älvdalen, tel 0251-802 90
Siljanturism, tel 0248-79 72 00

Nattsländevatten:

Övre Västerdalälven

Om Sälenfjällen enligt turistreklamen är "Sveriges närmaste fjäll" borde Västerdalälvens övre del vara Sveriges närmaste fjällälv

Av Jan Pettersson

Att Västerdalälven ens i sitt övre lopp skulle vara någon fjällälv är dock en sanning med modifikation. Något egentligt fjällfiske i ordets rätta bemärkelse är det inte fråga om när man besöker denna Dalarnas andra pulsåder eller någon av dess båda småsystrar Göran och Fulan. Det handlar i stället om ett mycket bekvämt flugfiske med närhet till samhälle och civilisation var man än befinner sig i älvsystemet. Man skulle kanske hellre tala om fjällnära skogsälvar, men som kan bjuda på mycket bra fiske. Gör man sig dessutom besväret att vandra halvannan kilometer från allfarsvägarna, så kan man känna sig nog så ensam...

Västerdalälven hämtar likt sin östra granne stora delar av sitt vatten från Norge. Det faktum att Västerdalälvens övre lopp är oreglerat gör att vattenståndet ändras i takt med nederbörd och torka. En fiskeresa till området bestäms därför klokast efter kontakt med den lokala turistbyrån eller någon av campingplatserna, vilka kan ge dagsfärska rapporter om fiske och vattenstånd.

Sälenfjällen, kända för sin fina skidåkning, satsar numera också på att behålla turisterna sommartid och lägger därför mycket energi på att tillhandahålla ett bra fiske i bekväm miljö för dem som av olika anledningar inte vill eller kan vandra längre sträckor. De lättillgängliga strömvattnen erbjuder därför även nybörjaren en god chans till bra flugfiske. Övre delen av Västerdalälven mellan Fulunäs och Sälen är till exempel mycket lättvadad på de flesta ställen, speciellt på hösten när vattnet vanligtvis är lågt. Här kan även oerfarna flugfiskare vada sig fram till ståndplatserna utan att känna sig besvärade av hård ström eller besvärliga bottenförhållanden. Men lättvadade vatten uppskattas också av gamla "flugrävar" som börjat komma upp i åren och inte längre är lika stadiga i benen som i yngre år.

Naturreservatet Hällarna är en av sträckans vackraste platser. Har man tur med både väder och vattenstånd erbjuds här ofta ett bra fiske med grov harr och öring vakande på det stora lugnvattnet mitt i reservatet. Har man några dagar på sig är ett fiske från Fulunäs ner till reservatets sydgräns att rekommendera.

Västerdalälven är i första hand ett nattsländevatten, även om här också kläcker en del dagsländor. Här finns till exempel både gul och brun forsslända samt några av de mindre åsländorna. Men den huvudsakliga födan tycks ändå vara nattsländor i alla former – allt från bottenrullande husmaskar till frilevande nattsländelarver, puppor och vingade sländor. Att hasa en skater över ett blankstryk kan löna sig när nattsländehonorna lägger sina ägg, liksom att fiska en larv eller puppa när vaken är sparsamma.

Trevligast fiske har man dock när nattsländorna kläcker. Även om det kan vara svårt att konkurrera med den naturliga födan vid dessa tillfällen har man ändå oftast ett mycket bra flugfiske under nattsländekläckningar. Olika mönster av puppor är naturligtvis gångbara då, men rent allmänt fiskar vanliga nattsländemönster som Rackelhanen, Européa 12 och Streaking Caddis i små storlekar bra. Men prova gärna även gamla klassiker som Red Tag och Black Gnat, vilka har visat sig mycket uppskattade av älvens harrar. Den effektivaste flugan tycks ändå vara en mycket enkel "ullborste" som fiskas impregnerad i ytfilmen. Vad den tas för låter jag vara osagt, men att fisken uppfattar den som lättfångad vittnar de lugna vak den tar denna fluga med. Andra bra mönster är gråsvarta hackeltorrflugor, myror och jassids. Dock tycks storlek 14 och mindre fungera bäst, åtminstone dagtid och vid vackert väder.

Under hösten kan man ha bra dagfiske, men tidigare under sommaren är chansen till lite grövre fisk som störst tidigt på morgonen. Då är vattnet lite svalare och insekterna lite slöare. Att då få en större öring på ett par kilo hör enligt lokala fiskare inte direkt till ovanligheterna. Flugfångad öring på uppåt tre kilo ska ha tagits några hundra meter nedströms bron i Fulunäs. Kilosharr tas årligen och nedom Högstrandsbron fångas med jämna mellanrum fin sik.

Den som väljer att förlägga sitt fiske till området har närmare tjugo mil strömvatten att fiska i på sitt fiskekort. Lägg därtill ett tjugotal sjöar och tjärnar. Med detta utbud av fiskevatten kan alla finna sitt eget smultronställe.

Naturen är den största av gåvor och en evig källa till glädje.

Tusen vak:

Drömfiske på Nordkalotten

Text & foto: Leif Milling

Det blir ingen sommar pojkar...

Samen Marakatt var säker på sin sak efter noggrann kontroll av leverfärgen på lakarna i sjön. Almanackan visade den 25 juli och löven var inte utslagna.

Men nu! Väl framme i vår fjälldal välkomnades vi av väderomslag. Det låg is och snö på alla nordsluttningar, ner mot jokken halkade snön ner i vattnet och började smälta. Sydvinden väckte liv i allt och alla.

– Kolla! Kolla! Ser du inte? skrek Sveneric.

Jag förstod inte riktigt vad han tittade på.

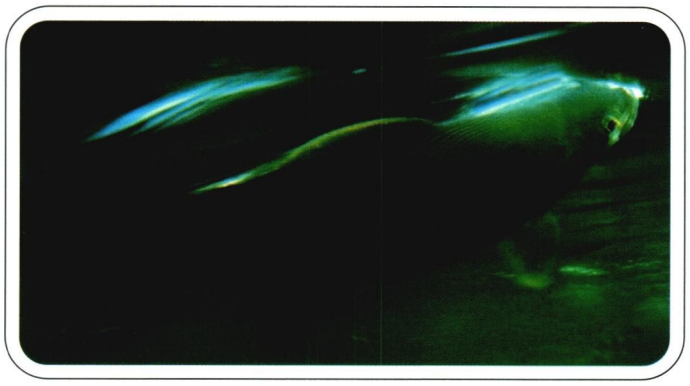

– Röken, kolla röken!

Då gick det upp ett ljus för mig. Röken från Svenerics pipa blåste rakt norrut. Vinden hade vänt. Den kalla ishavsvinden förbyttes mot ljumma sydvindar. Myggen kom direkt. En gång som denna är de mycket välkomna. På motsatta sidan av strömmen skiftade fjällsluttningen på några minuter färg i takt med att löven vek ut sig.

– Vak! Massor av vak! Svenerics röst darrade av upphetsning. Hela fjälldalen var i sommarextas inklusive oss själva.

Traditionen förbjuder oss att rusa ner och börja fiska innan lägret är klart. Sveneric och jag var ståndaktiga trots de många inviterna från vakande fisk. Kaffe kokades enligt våra oskrivna lagar. Dofter av beckolja, kokkaffe och Borkum Riff tobak blandades där vi satt på första parkett redo för premiären.

Stjärtfenorna vinkade till oss: "Här är vi, kom och ta oss."

Fjällfiskesommaren bjöd upp till fest.

Jag var tvärsäker på flugvalet eftersom jag redan fångat en av de nykläckta dagsländorna. Det var en strömslända,

forts på sid 50

Ännu en kilosharr! Drömdalen bjuder upp till fest och Sveneric har sedan länge tappat räkningen på antalet fångade harrar.

Regnbågen – en populär invandrare

Visste du att regnbågen endast funnits i Sverige i drygt hundra år och att den ursprungligen kommer från Nordamerika? Regnbågen visade sig vara lättodlad och växte snabbt, men det var först med rotenonet och idén om put & take fiske som den fick sin stora spridning som sportfisk i Sverige

Av Göran Cederberg

Regnbågen är idag en av våra populäraste sportfiskarter. Man skulle nästan kunna kalla den en riktig folkfisk. Tiotusentals sportfiskare – unga som gamla, flugfiskare som spinnfiskare – trängs vid våra regnbågsvatten och för många av oss är faktiskt regnbågen den första kontakten med en salmonid.

Något som väl torde vara relativt välkänt är att det är stor skillnad på de "svenska" regnbågar som vi fångar idag jämfört med de vilda artfränderna i Nordamerika. Utan att vara särskilt orättvis är det därför man faktiskt kan kalla våra svenska regnbågar för broilers. Det är främst det "konstgjorda" fodret och de oftast alltför trånga bassängerna i odlingsanläggningarna som är orsaken till de svenska regnbågarnas något tvivelaktiga rykte. Alltför ofta har de (även om det naturligtvis finns lysande undantag) trasiga eller vanskapta fenor, missbildningar och olika typer av infektioner. Dessutom består de – på grund av fodret – av mer fett än muskler. Kort sagt har de alltså tyvärr ganska liten likhet med sina amerikanska släktingar.

Regnbågen kommer ursprungligen från västra Nordamerika. Där fanns – och finns – den både i sjöar och i strömmande vattendrag samt i en havsvandrande form kallad steelhead. Den sistnämnda är väl den ursprungsvariant som vi nordbor idag mest hört talas om, framför allt på grund av sitt rykte att vara en fighter långt utöver det vanliga. Även i jämförelse med lax och havsöring är nämligen steelhead en veritabel kämpe, som med sin kraft och styrka både kan knäcka spön och spränga linor. Med sina vilda hopp över vattenytan och med sina upprepade expressrusningar kan den kort sagt sätta fiskare och utrustning på synnerligen hårda prov.

Hur kom då denna kämpe från den amerikanska västkusten till Sverige? Faktum är att regnbågen inte har funnits i Sverige i mer än drygt 100 år. Det var nämligen strax före förra sekelskiftet som de första romkornen från regnbåge kom till Sverige tack vare bruksägaren Rudolf Hammarström. Han var en ivrig sportfiskare och tog hit dem via Tyskland i hopp om att regnbågen skulle acklimatisera sig och därmed kunna bjuda svenska sportfiskare på något utöver det vanliga. Och visst var regnbågen en fighter att räkna med även här. Den var inte särskilt svårtrugad, den var lättodlad och växte snabbt till sig. Dessutom kunde den alltså sätta fiskenerverna i ordentlig dallring.

Regnbågen hade alltså goda förutsättningar att bli en given succé, men tyvärr har den aldrig – med några få undantag – klarat att reproducera sig själv. På andra håll i världen, till exempel Nya Zeeland och Chile, har regnbågen däremot lyckats bilda egna livskraftiga stammar, men som sagt har detta i stort sett aldrig lyckats i vårt kalla, avlånga land.

Rudolf Hammarström insåg antagligen ganska snart att han inte skulle lyckas särskilt väl med att utveckla regnbågsfisket ens i södra Sverige. Många var också kritiska till att en främmande fiskart planterades in i mängder av vatten utan att man visste vilka konsekvenserna skulle kunna bli. De kritiska rösterna blev därför högre och motståndet mot regnbågen blev allt hårdare – och intresset för att odla regnbåge som sportfisk ebbade därför ut...

Det var inte förrän många år senare, kring 1940-talet, som man började sätta värde på regnbågen igen. Men det var då först och främst som kommersiell produkt – alltså regnbåge ämnad för konsumtion. Tack vare sin förmåga att snabbt växa till sig blev den åter intressant att odla för att sedan slaktas och hamna på middagsbordet.

Bland annat gjordes försök i norrländska älvar, där vattenregleringarna gjorde att det ursprungliga, naturliga fisket slogs ut och att man därför såg en möjlighet att använda vattenmagasinen på ett nytt och "effektivt" sätt. Men inte heller detta experiment var särskilt framgångsrikt.

I USA började man emellertid att under 1940-talet sportfiska efter regnbåge enligt put & take-principen – alltså genom att först släppa i mängder av odlad fisk i fångstbar storlek och därefter låta glada, men kanske inte alltid så nogräknade, spöfiskare ta upp dem igen. Tanken på denna typ av fiske var vid den tiden tämligen främmande för svenska sportfiskare. Men när det starka giftet rotenon i slutet av 1950-talet mer allmänt började att användas i våra vatten var tanken på put & take-vatten inte längre lika främmande.

Hur utvecklingen sedan blev vet vi: Sportfisket efter odlad regnbåge – inplanterad i fångstbar storlek – blev allt populärare och det dröjde inte särskilt länge förrän begreppet put & take-vatten var allmänt accepterat. Under 1960- och 70-talens kraftiga försurning av sjöar och vattendrag blev faktiskt regnbågen något av en räddningsplanka för de många sportfiskare som med eller utan fluga ville fiska efter vad som på den tiden brukade kallas "laxartad" fisk – ett begrepp som nästan alltid var synonymt med regnbåge.

Put & take-fisket har faktiskt behållit sin popularitet, framför allt i närheten av städer där förutsättningarna för fiske efter vild fisk tyvärr ofta har tillintetgjorts. På många håll i vårt land finns det därför gott om dammar, tjärnar och sjöar med odlad, inplanterad regnbåge. Men vad de flesta kanske inte känner till är att de faktiskt är avlägsna ättlingar till de första regnbågarna – de som invandrade hit redan i slutet av 1800-talet...

Sportfiske i TV

Att antalet sportfiskare är stort i Sverige, det vet vi, men att vi är så många som cirka 3 av våra knappa 9 miljoner invånare kanske till och med förvånar en del av oss sportfiskare själva. Mer än en tredjedel av svenska folket sportfiskar. Fantastiskt eller hur! Detta gör ju oss till den i särklass största folkrörelsen, faktiskt större än hela den samlade idrottsrörelsen.

Fram till nu verkar det dock av någon underlig anledning endast vara vi sportfiskare som förstått vidden av detta. Vi är inte särskilt bra organiserade och utgör därför ingen tung påtryckningsgrupp, och vi har därför under massor av år varit verkligt svältfödda då det gäller TV-inslag om vår kära fritidssysselsättning. Det var inte många år sedan ett halvtaskigt "Visst nappar det" kunde vara på allas läppar och diskussionsämne vid så gott som varje disk i sportfiskebutikerna landet runt vecka efter vecka.

De senaste två åren har situationen varit betydligt bättre. Sveriges Television har genom programmet "Vildmark" och redaktionen i Luleå givit oss två vårar med högklassiska sportfiskeprogram. TV4 har genom "Naturligtvis" och profilen Martin Falklind producerat – om än korta – så i alla fall sportfiskeinslag med kvalitet. Men nu verkar det som "poletten äntligen trillat ner" även hos beslutsfattarna på flera av våra TV-kanaler. Det bubblar och jäser av rykten. Tro det eller ej, men fiskeprogram på TV ser ut att kunna bli en riktig innegrej!

Vad är det då som hänt? Ja, det är väl troligen inte så att våra TV-chefer och programdirektörer helt plötsligt upptäckt charmen och tjusningen med sportfiske för egen del, utan istället så att tittarsiffrorna visar att svenska folket faktiskt vill ha fiskeprogram i TV. Kanske trodde man att de höga tittarsiffrorna för första årets "Vildmark Fiske" var en engångsföreteelse. Men nu när andra säsongen visar ett snitt på 895.000 tittare, har man kanske äntligen förstått att den svenska TV-publiken vill se sportfiske regelbundet.

Vad är då egentligen på gång? Jo, en rundringning till programinformationen och presstjänsten hos våra svenska kanaler visar klart att alla utom 5:an, som inte säger sig ha några planer på att göra fiskeprogram, mer eller mindre är på gång. Men man kan idag inte säga i vilken form det hela kommer att bli. Hemlighetsmakeri, ja visst, men man vill helt enkelt inte visa konkurrenterna vad man planerar.

SVT har dock redan spelat in ytterligare en serie "Vildmark Fiske" med åtta program och trolig sändningsstart i mars eller april 2003. Man lyfter lite på locket och låter oss veta att serien som tidigare har blandade programinslag med fisken från när och fjärran; norrländskt isfiske, fiskeäventyr i Klippiga bergen och nordnorska storlaxar från Alta blir några inslag i serien. Vildmarksredaktionen har även knutit till sig en av Sveriges populäraste idrottspersonligheter – Magdalena Forsberg. I en serie äventyrsprogram ska hon bland annat lära sig flugfiska. Läraren är fiskeprofilen och före detta världsmästaren i casting, Leif Stävmo. Resan går till sydtyska Traun, berömd för sina stora harrar och öringar, och därefter vidare till Slovenien i jakten på den sägenomspunna marmorataöringen. Intentionerna från redaktionen är att även i framtiden fortsätta satsa på sportfiskeprogram.

TV4 är en annan kanal som surrat av rykten. En ny sport- och fritidskanal över det digitala marknätet planeras, där både egenproducerade och inköpta program från andra delar av världen ska ges gott utrymme. Starten för detta projekt ska vara vintern/våren 2003. Vad det blir av detta vet vi inte idag. Det kan bli allt från lågbudgetprogram typ Discoverys Rex Hunt till högklassiska filmer av samma kvalitet som hos National Geographics produktioner.

Från vanliga 4:an meddelar man att programmet "Naturligtvis" är nerlagt, men att man har för avsikt att fortsätta satsa på sportfiske, eftersom det visat sig framgångsrikt. Istället för programserien "Naturligtvis" inleder man ett samarbete med Discovery. Detta ska innebära högklassiska naturprogram samt även sportfiske. Vad det blir kan vi bara gissa oss till. Jag försökte få ryktena om en serie svenskproducerade fiskeprogram bekräftade, men där ville man inte gå längre, utan sa bara att inget var definitivt bestämt.

Även på TV3 säger man sig ha förstått att fiskeprogram på TV har ett brett tittarunderlag och att man självklart kommer att ta hänsyn till detta. Men man kan inte säga mer för tillfället. Rökridåer eller populistiskt svammel – ja, välj själv.

Hur har då utbudet av redan visade sportfiskeprogram varit – och vad kan vi förvänta oss framöver? Ja, programmen måste naturligtvis göras för den breda allmänheten, det är så att säga där nyckeln till framgången ligger. Visst går det att ha förståelse för de initierade sportfiskare som tycker att det blir väl ytligt. Men att göra TV som baserar sig på flymfernas färgschatteringar eller den klassiska laxflugans omdiskuterade uppbyggnad skulle bli en mycket kortvarig historia. Fiskeprogram som förmedlar budskapet att det är roligt att fiska samt ger lite allehanda nyttiga tips och låter oss följa med på spännande fisketurer, såväl i grannsocknen som till andra sidan planeten, tror jag är det som har bäst chans att lyckas behålla de fina tittarsiffrorna. Därmed tror jag att vi kan se fram mot ett ökat utbud, vilket ju även ger konkurrens mellan kanalerna och därmed även högre kvalitet på våra så efterlängtade sportfiskeprogram.

Brittsommar

Kring Birgittadagen, den 7 oktober, infaller ofta en kort period med sol och milda vindar som inbjuder till årets sista flugfisketur – antingen man nu väljer att förlägga den till en höstlåg harrström eller en regnbågstjärn omgiven av färgsprakande trädprakt

forts på nästa sida

Text: Mikael Lundgren
Foto: Gunnar Johnson

En gungande rörelse under näckrosbladen avslöjar att en regnbåge har intresserat sig för min minifluga. Det är här i strandzonen fisken går och betar under höstens brittsommardagar.

Det har blivit tradition att varje år spara en semestervecka för några dagars höstfiske vid en tid då trängseln vid vattnen är minimal och jag kan ha en fin harrström helt för mig själv. Lyckas jag dessutom pricka in min ledighet till brittsommarveckan i början av oktober, så kan årets sista fisketur bjuda på verkliga högtidsdagar. Visserligen är det bara dagfiske som gäller nu, men milda dagar då solen värmer stiger harren gärna till en torrfluga.

Några år har arbetet tvingat mig att rucka på planerna. Det har helt enkelt inte blivit tid till någon sen semestervecka. Men då har en weekend vid något regnbågsvatten fått utgöra kompensation för den uteblivna harrveckan. Regnbågen brukar nämligen också vakna till liv i säsongens elfte timma. Längs näckrosbälten och strändernas trädridåer finns ännu tillräckligt med insekter för att väcka fiskens intresse. Regnbågen är nu i sin allra bästa kondition efter sommarens överflöd, men tar ändå en sista chans att äta upp sig ytterligare inför en lång vinters svältperiod, och det tycks främst vara just i strandregionen fisken söker en stor del av sin föda denna tid på året.

Dessutom har den nu invaggats i trygghet och vågar sig närmare stranden, eftersom vattnen legat ostörda en tid. Det är stor skillnad mot sommarmånadernas många besökande sportfiskare, som stör fisken och stöter ut den från stränderna så att den då bara vågar sig in under dygnets mörka timmar. Med andra ord uppträder höstregnbågen oftast betydligt mer naturligt än under sommaren.

Den infällda bilden på föregående sida visar en handfull lättklädda minitorrflugor. I mitten ligger flugan med vingar av starens svartvita kroppsfjädrar.

Kombinationen av ostört vatten och tillgången på nedtrillade godsaker i form av höststela insekter gör därför regnbågsfisket till en intressant utmaning under säsongens avslutande flugfisketur en mild brittsommardag. Nu kan vi byta ut alla märkliga fantasiflugor av "lurdjurskaraktär" mot insektsimitationer och regnbågen får en chans att visa sitt naturliga beteende.

Därtill kommer att naturen visar sig från sin allra vackraste sida när lövträden tävlar med varandra i färgprakt.

För några år sedan läste jag en artikel i FiN om senhöstfiske efter regnbåge med mycket små torrflugor (nummer 4/1998). Jag band då upp några av dessa flugor i storlek 18 inför årets sista besök vid regnbågstjärnen, men måste erkänna att jag till en början inte riktigt "trodde" på de otroligt små flugorna. I artikeln framgick också att regnbågen på senhösten gärna går mycket strandnära, vilket visade sig vara fallet också i min regnbågstjärn, även om jag inte noterat det tidigare.

Hur som helst ändrade jag inställning sedan jag fick uppleva några otroligt fina fiskedagar med regnbågar som gick och plockade småinsekter inne i de näckrosbälten som omger stora delar av min favorittjärn – just de partier jag tidigare undvikit under sommarfisket, efterom jag varit rädd att fisken efter krokningen skulle gå fast i de sega näckrosstjälkarna.

Men det visade sig vara oerhört spännande att en vindstilla brittsommardag vänta ut en regnbåge och sedan kasta prick på den i kanten av näckrosbältet med mitt lättaste spö, extra tunn tafs och någon av de små flugor jag bundit

forts på sid 52

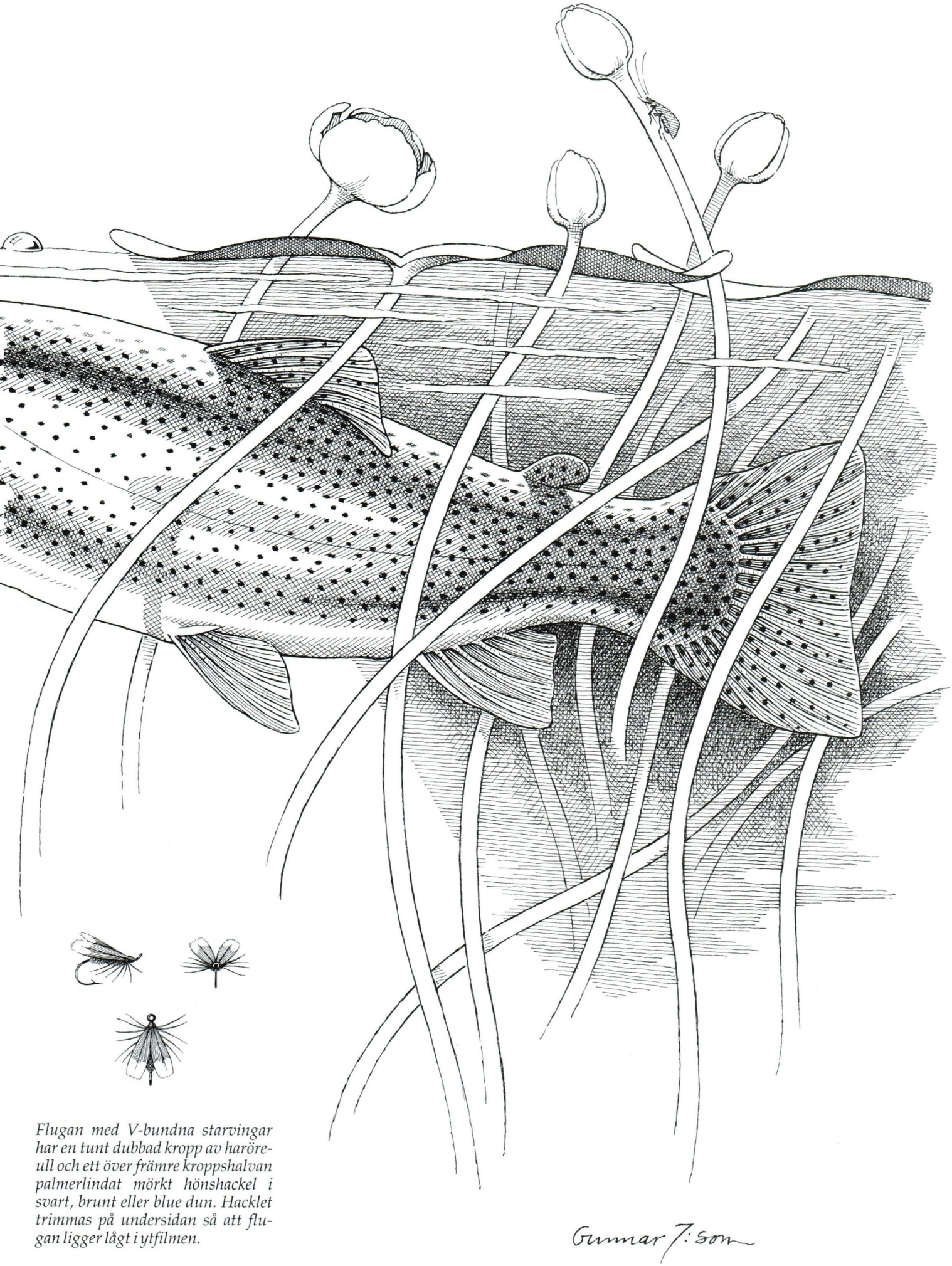

Flugan med V-bundna starvingar har en tunt dubbad kropp av haröreull och ett över främre kroppshalvan palmerlindat mörkt hönshackel i svart, brunt eller blue dun. Hacklet trimmas på undersidan så att flugan ligger lågt i ytfilmen.

Fem fisker og fem fluer

Det er viktig å ikke tvihold på et mønster. Som en musiker må man lære seg å improvisere over et tema

Av Bjarne Thomsen

Streaking Caddis Variant B.T.

Krok: *Mustad 94833 eller annen tørrfluekrok, str 8.*

Tråd: *Brun. Noen bruker den supersterke Monocord B, men jeg synes det er unødvendig.*

Bakkropp: *Underull fra hot orange farget rev.*

Fremkropp og vinge: *Elk natur. Så en bunt hjortehår farget brunt, fordelt rundt krokskaftet og nedklippet til ønsket form.*

Etter noen dagers regn hadde det blitt klarvær. Denne glitrende septemberdagen var skyfri og varm. Morgendisen lå ennå over elven. Jeg hadde tenkt å fiske igjennom et strekk som blir svært lite fisket. Etter alt regnet var elven stor, men langsomt synkende, noe som er gunstig for fisket. Den var ganske farget. Sikten var under en meter i overflateskiktet. Under slike forhold er vannet nesten alltid klarere i elvens dypere skikt. Dette er kanskje ikke alle klar over, men det er like viktig som at overflatestrømmen alltid er raskere enn strømmen under.

I denne brunfargete elven, uten vak, hade jeg tenkt å fiske dypt med streamer. Jeg tolker en streamer som en liten fiskeimitasjon. Det gjør nok fisken også, og "vi" fisker den deretter. Ergo ladet jeg denne vakre høstdag min fluestang med et Uniform sink V snøre og en streamer på kort fortom. Det vil si 1,5 meter.

Som en innledning fikk jeg denne dagen to små ørreter på 3–4 hg som en bekreftelse på at fisken så min streamer, bundet på en TMC 8 blank streamerkrok. Småfiskene ble satt ut igjen.

For ikke å dvele for meget i detaljer, fikk jeg så en ørret på cirka 7 kg. Skiftet streamer og fortom. Selv 0,23 Tectan får litt juling av en slik fisk. Jeg tar også vare på fluer jeg har fått stor fisk på. Fikk så en ørret på cirka 5 kg. Så en mellom 5 og 6, og så en til på cirka 5 kg. Disse fiskene ble alle sammen satt ut igjen.

En pen fisk var oppe og plasket et stykke unna, så jeg skiftet til flyteline og en litt stor Streaking Caddis Variant. Jeg lurte meg innpå, og fisken som var noe mindre enn de andre tok flua i ett stort plask. Jeg tillot meg å beholde denne vakre fisken.

Fem fisker og fem fluer var vel et skjebnens puss. En slik dag er en gave jeg tror få blir forunt!

Her er de fem fluene og bindebeskrivelsene. Vil nevne at der er viktig å ikke alltid tvihold på et mønster. Frigjøre seg. Som en musiker må man lære seg å improvisere over et tema.

Neglelakk, både klar og flashtypene, og vannfast tusj er meget fine å bruke i enkelte streamere for å skape illusjon og få de fargesjatteringene man vil ha. Under visse materialer, som f.eks. floss, bør man bruke en trådfarge som ikke avviker for mye. Man vil gjerne beholde den samme fargen i våt tilstand.

Hvis man vil tynge, så gjør man det ved å legge blytråden under krokskaftet. Da får man en kjøl som holder streameren rett i vannet.

På den blå zonker varianten festes først mylaren over mothaken med gul tråd. Ha litt seig lakk under. Fest så kaninremsen og lås med lakk. Fest mylaren ved hode med svart tråd. Form den som en fiskekropp. Lakk ryggen med blå neglelakk, og bind skinnstrimmelen fast ved hodet. Lag noen røde prikker langs sidene med vannfast tusj. Legg litt blå neglelakk på øverste halvdel, og blank neglelakk på nederste. La tørke noen minutter før hackle bindes inn og hodet formes og lakkes.

Blå Zonker Variant B.T.

Krok: *TMC 9394 eller Mustad 79850, str 10–4.*
Tråd: *Først gul, så svart.*
Kropp: *E.Z. Body Pearl, tusj og neglelakk.*
Vinge: *Grå kaninremse.*
Hackle: *Liten bunt kaninhår, grå, som falskt hackle.*
Hode: *Svart.*

Grønn Zonke Variant B.T.

Krok: *TMC 9394 eller Mustad 79850, str 10–4.*
Tråd: *Svart.*
Kropp: *Sølv mylarslange og grønn neglelakk.*
Vinge: *Gråbrun kaninremse med liten brun bunt kaninhår foran, pluss evt. flash.*
Hackle: *Hot orange hane, som falskt hackle.*
Hode: *Svart.*

Mørrumsfluen Variant B.T.

Krok: *TMC 9394 eller Mustad 79850 eller 80500, str 10–4.*
Tråd: *Rød under den sjokkrosa fluoriserende flossen, ellers svart.*
Tag: *Oval gulltinsel.*
Butt: *Fluoriserende sjokkrosa floss, et strøk klar neglelakk på tag og butt.*
Ribbing: *Oval gulltinsel.*
Kropp: *Svart floss.*
Hackle: *Den røde fjæren fra gullfasan, 1,5 gang krokskaftets lengde.*
Falskt hackle: *Teal til krokspiss.*
Vinge: *Gullfasanhale bundet som Dee Strip Wings.*
Hode: *Svart.*

Matuka Variant B.T.

Krok: *TMC 9394 eller Mustad 79850, str 12–6.*
Kropp: *2/3 holografisk tinsel, 1/3 SLF Fiery orange.*
Ribbing: *Oval sølvtinsel.*
Vinge: *To lys blue dun hanehackle. Man tar vekk fibre fra den delen som skal ligge oppå krokskaftet. Vingen skal være 1,5 gang krokskaftets lengde. Bindes inn ved hodet og festes bakfra oppover kroppen med ribbingen.*
Hackle: *Tre runder hot orange hane.*
Hode: *Svart.*

BOK-BITEN *Redaktör Jan Sekander*

Gammalt och nytt

Nya böcker i all ära, men det finns också äldre litteratur väl värd att läsas på nytt. Bokbiten har till exempel åtskilliga gånger presenterat nyutgåvor från The Flyfisher's Classic Library, som specialiserat sig på utgivning av äldre engelsk flugfiskelitteratur. Andra böcker med några år på nacken kan vi hitta i välsorterade antikvariat – eller med lite tur låna på biblioteket.

Jan Sekander

Sir Herbert Maxwell: "Salmon and Seatrout. How to Propagate, Preserve and Catch Them in British Waters." The Flyfisher's Classic Library Ltd. (tel. +44 1647 441046, fax +44 1647 441074, e-mail sales@ffcl.com). Pris (januari 2002): standardutgåva 65 pund; "deluxe", begränsad utgåva 375 pund. Frakt tillkommer.

Det engelska förlaget "The Flyfisher's Classic Library" har specialicerat sig på utgivning av äldre, oftast numera svåröverkomlig, flugfiskelitteratur eller av sådana böcker vars antikvariska priser ligger högt över vad de flesta intresserade kan tänkas vara beredda att betala. Utgivningen är påkostad, med vackra band och papper av högsta kvalitet. Ingen möda spars när det gäller att återge den mest representativa utgåvan av sådana verk, som utkommit i många upplagor. Mestadels har böckerna också försetts med förord av initierade personer, som kunnat belysa författarnas insatser med uppgifter som varit okända för många läsare. När förlagets ambitioner som bäst sammanfallit med önskemålen hos en fiskehistoriskt intresserad läsekrets har man därför också mestadels lyckats väl med att fylla ut nutida luckor i den fiskelitterära utgivningen. Baksidan av verksamheten är naturligtvis att inte heller denna form av utgivning är särskilt billig. Det måste också sägas, att inte alla återutgivna författare har haft den litterära eller sportfiskehistoriska kvalitet, som motiverar de väl höga priser man ibland begär.

Herbert Maxwell's bok om lax- och havsöringsfiske, som utkom första gången år 1898, hör – utan att vara direkt epokgörande – till de klassiska verken inom sitt ämnesområde. Maxwell hörde till den grupp välsituerade brittiska aristokrater, som hade den tid och de pengar som erfordrades för att i stor omfattning kunna ägna sig åt såväl politik som gentlemannens klassiska nöjen jakt och fiske. Han betraktades på sin tid som en auktoritet på det mesta han tog sig före och inte minst bedrev han ett stort och omfattande författarskap i diverse ämnen – däribland laxfiske. Hans stora bok om lax- och havsöringsfiske föreligger nu i FCL:s smakfulla utgåva.

Boken behandlar både fiskeribiologiska aspekter och sportfisketekniska och taktiska ämnen. Dåtidens flugmönster och flugbindning får en ordentlig genomgång. Naturligtvis finns här synpunkter som kan kännas gamla och något "out of date"; hit hör exempelvis en del av det som sägs om redskapsval och kastteknik. Å andra sidan finns mycken välgrundad erfarenhet om praktiskt fiske, som stämmer väl överens med nutidens uppfattningar; läs exempelvis vad som sägs om fiske "in the magic hour"! Och varför skulle inte en sådan samstämmighet kunna finnas? En lax är en lax oavsett i vilket årtionde den fångas; de förändringar som skett ligger nog mer hos oss själva, i vår kastteknik och vår redskapsutveckling!

"Salmon and Seatrout" är skriven med dåtidens litet omständliga språkvändningar men är fördenskull inte särskilt svårläst för nutida svenskar med "normala" engelska språkkunskaper. Den "litterära" stilen är väl inte i ögonenfallande elegant utan mer prosaiskt inriktad på att helt enkelt ge handfast handledning åt sin samtids laxfiskare. Sportfiskehistoriskt försvarar den väl sin plats i den boksamlande laxfiskarens kompletta bibliotek, även om den inte hör till de allra största och mest betydelsefulla verken i sin genre.

Nore Sundin

F M Halford

Tony Hayter: F.M. Halford and the Dry-Fly Revolution. Robert Hale, London April 2002. Fås hos: The Flyfisher's Classic Library. Pris: 25 pund.

G.E.M. Skues's liv og levned er efterhånden godt beskrevet, ikke mindre

end tre bøger kan man dykke ned i og få viden om en af fluefiskeriets store mænd. Om hans samtidige F.M. Halford er det begrænset, hvad der er skrevet, ud over hans egen Autobiografi fra 1903. Dette er der nu rådet bod på med bogen F.M. Halford and the Dry-Fly Revolution af Tony Hayter. Tony Hayter er, bortset fra at være fluefisker, professionel historiker og som sådan i stand til at skrive en dækkende biografi om F.M. Halford.

Det er spændende læsning vi her bliver præsenteret for. Selvfølgelig Halfords baggrund, hans start som fisker og udvikling til fluefisker. Hvordan han sammen med andre får sat tørfluefiskeriet i system. Nogle har måske troet at Halfor var tørfluefiskeriets fader, det var han ikke, men han var den der kunne samle viden og sætte den på tryk. Bøger og mange artikler, specielt i The Field, under navnet Detatched Badger, beskrev tørfluefiskeriet i alle aspekter. Halfords gode ven Marryat var vel nok den dygtige fisker på den tid og hans viden har været fundament for Halford.

Hvad der gør bogen specielt interessant er ikke mindst de baggrundsoplysninger vi får, om hvordan fiskemulighederne var dengang omkring det forrige århundredeskifte. The chalk country var ikke bare det smukke landskab som vi forbinder med tørfluefiskeriet i sydengland. Der kunne være dårligt fiskeri, den ene regnfulde og blæsende sommer efter hinanden, der var også dengang overfiskning. Begrænsninger som put and take eller begrænset fisketid kendte man ikke. Hvad der er ganske interessant er oplysningerne om, at på mange strækninger måtte man også dengang forlade sig på udsætninger. Halfords forsøg med udsætninger i Kennet blev en mindre katastrofe, de alt for mange fisk ødelagde simpelthen fiskeriet. River management var en vigtig del af chalkstream fiskeriet. Det at skabe gode muligheder for insekter, fisk og fiskere blev der lagt stor vægt på.

Der er ikke mange der i dag ved at organiseringen af fiskeriet i England og til dels også jagten, skyldtes en landbrugskrise i den sidste halvdel af 1800-tallet. Landbruget led simpelthen under udenlandsk konkurrence. Her spillede bl.a. dansk smør en rolle. Jordbesidderne havde afsætningsvanskeligheder og måtte simpelthen skaffe sig indtægter fra fiskeri og jagt.

Bogen giver et godt indblik i hvad man fangede dengang, hvem Halford fiskede med. Mange hvis navne vi stadig kender. Halfords doktrin, kun tørflue, fortælles der om og man får baggrunden for hans noget stejle holdning til anderledes tænkende vådfluefiskere og nymfefiskere.

Er man interesseret i fluefiskeriets historie er Tony Hayters bog meget anbefalelsesværdig.

Ove Nielsen

Koncipieringen av en gädda

Peter Kihlgård: Koncipieringen av en gädda. Utgiven på Bokförlaget Prisma, 1988.

För en tid sedan kom jag i kontakt med en helt underbar liten bok om "fiske, livet och döden" – gäddfiske närmare bestämt – i en mer utvidgad betydelse av begreppet: "Koncipieringen av en gädda" av Peter Kihlgård, utgiven på Bokförlaget Prisma.

Mig veterligen har boken inte tidigare anmälts i FiN:s litteraturspalter, men efter någon timmes umgänge med nämnda verk kan jag inte låta bli att förmedla mitt intryck i förhoppning att boken får tillbörlig uppmärksamhet.

Det är inte fråga om ytterligare en i raden av sportfiskeböcker som, på relativt medioker litterär nivå, försöker förmedla något av fiskets/flugfiskets verkliga väsen. Nej, istället handlar det om gäddfiske med i första hand spinnredskap – det mest depraverade av allt tänkbart fiske, sådant som "reser pälsen" på alla verkligt puritanska flugfiskare (för att inte tala om hur det kan påverka metabolismen hos desamma). Och boken förmedlar dessutom något av fiskets verkliga väsen, liksom om livet och döden.

I kapitlet "Gäddans öga" kan man inte undvika tankens vandring till "Laxöga" av Hans Lidman – det är fråga om verklig litteratur för första gången på mycket, mycket länge. Eller i kapitlet "Streamer" där ett litet men välbekant missöde leder till ett "ktoniskt övervägande" av oerhörd betydelse...

Den mest dubiösa hyllningssång till flugfisket som är skriven kan avnjutas i kapitlet "Sirensång". Men boken bjuder oss ortodoxa flugfiskare på rader av andra intelligenta sakrilegier...

Lars Sundström

Splitcane

Martin J. Keane: "Classic rods and rodmakers." Winchester Press, New York, 1976. Antikvarisk.

Amerikanske splitcanestænger er ikke nær så almindeligt et syn her i Norden, som Engelske, Skotske, Franske, og naturligvis Skandinaviske splitcanestænger. Det er der givet mange årsager til, men det har også den kedelige konsekvens at blandt samlere er der stor uvidenhed om de amerikanske stangproducenter, deres historie, og produktion.

Denne bog, som har 25 år på bagen, rummer al den information en splitcaneinteresseret har brug for i forbindelse med amerikanske splitcanestænger. De er her alle de kendte navne – Leonard, Payne, Orvis, Paul Young, Garrison, og mange flere, foruden en de mindre kendte navne. Bogen er metodisk og omhyggelig, omend det er tydeligt at visse stangproducenter naturligt nok har været lettere at finde oplysninger om end andre.

Keane har et meget lyrisk sprog, og beskriver begejstret og upartisk om de mange stangbyggere og deres stænger. Glæden ved splitcanestænger skinner igennem på hver eneste side, og selvom bogen med sine ca 240 tætskrevne sider i ca A4-format, prydet af mange dejlige illustrationer, kan virke lidt uoverkommelig, er den bestemt værd at læse. Den læses nok bedst i store bidder – en stangbygger ad gangen, helheden går tabt hvis kapitlerne klippes op i for mange afsnit under læsningen.

Bogen afsluttes med tre kapitler henvendt til den splitcaneinteresserede, omhandlende forskellige aspekter af at udvælge, købe, samle, passe og opbevare splitcanestænger.

Steen Ellemose

Antikvariat och bibliotek

Även böcker med några år på nacken kan innehålla åtskillig intressant läsning. Uttrycket att "inget är nytt under solen" visar sig mycket påtagligt när man läser äldre flugfiskelitteratur, men lika ofta förvånas man över hur gamla och självklara kunskaper gått förlorade idag. Med andra ord finns det mycket att "nyupptäcka" för en modern flugfiskare.

Alla böcker på Bokbiten behöver med andra ord inte vara nyutgivna för att vara av intresse. Har du funnit någon gammal flugfiskebok – eller annan bok inom närliggande områden – som kan vara av intresse för oss flugfiskare, är du välkommen att anmäla den i FiN. Kontakta Jan Sekander för närmare information, tel. 0479-510 14.

Att se allt det där runt omkring...

Flugfiske är en passion för mig, en livsstil. Jag tänker, fantiserar och drömmer – helt enkelt lever med flugfisket. På samma sätt är fotograferandet en del av mitt liv. Att få förena dessa intressen är en stor glädje. Många fotografer har konstaterat att kameran lärt dem att se; också som flugfiskare kan vi lära oss att fiska med öppna ögon – att se allt det där runt omkring...

En fotoessä av Niclas Andersson

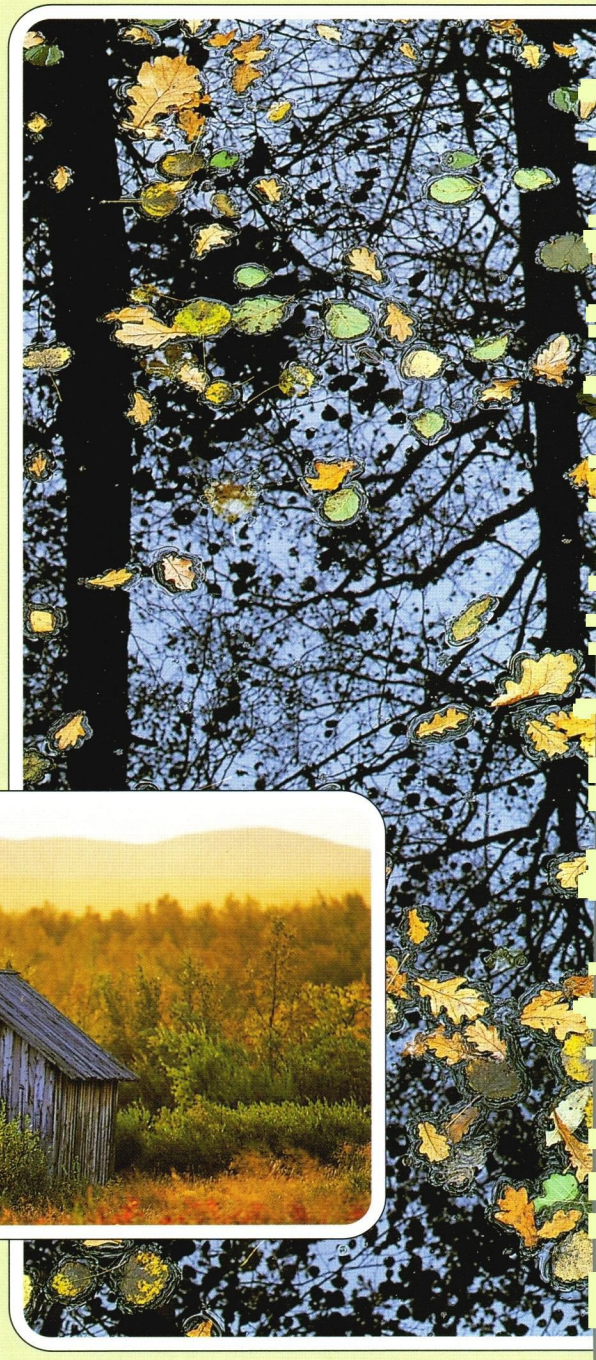

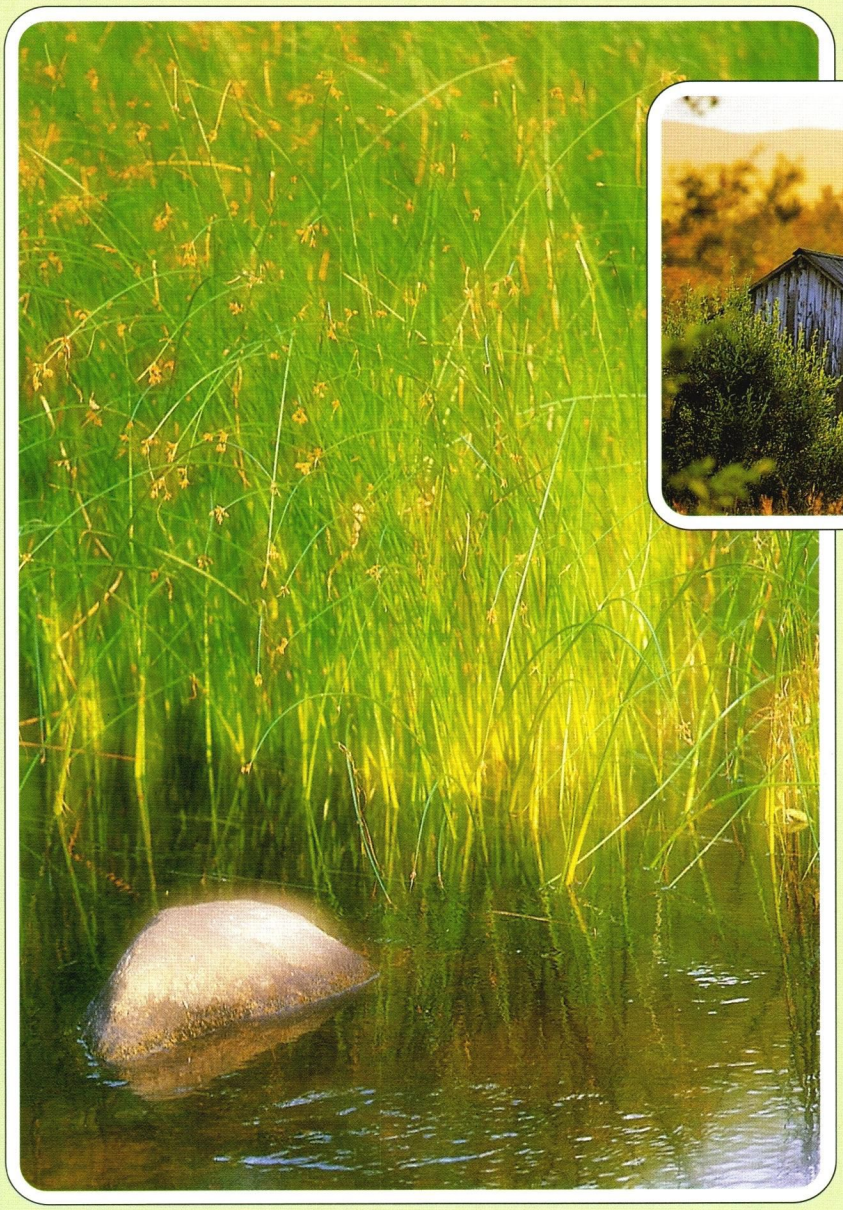

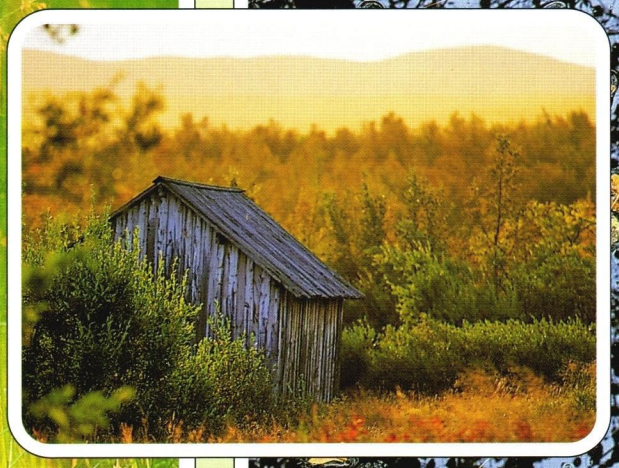

Att under fisket även se och njuta av naturen är för mig livskvalité. Det må sedan vara storslagna vyer vid exotiskt främmande fiskemiljöer eller små detaljer i landskapet här hemma. Oavsett vilka kunskaper man har om flora och fauna kan man ändå fullt ut glädjas åt naturen. Mina utlandsresor har också i hög grad lärt mig att uppskatta vår svenska allemansrätt, som ger oss så unika möjligheter till naturupplevelser. Att lägga undan spöt för en stund kan också vara mycket lärorikt. Har du till exempel tänkt på att strandvegetationen avslöjar vilka insekter du kan vänta dig att finna på vattnet?

I vår stressiga tid måste vi lära oss att gå ner i varv och ta vara på "nuet" – ge oss tid att lägga märke till de små detaljerna...

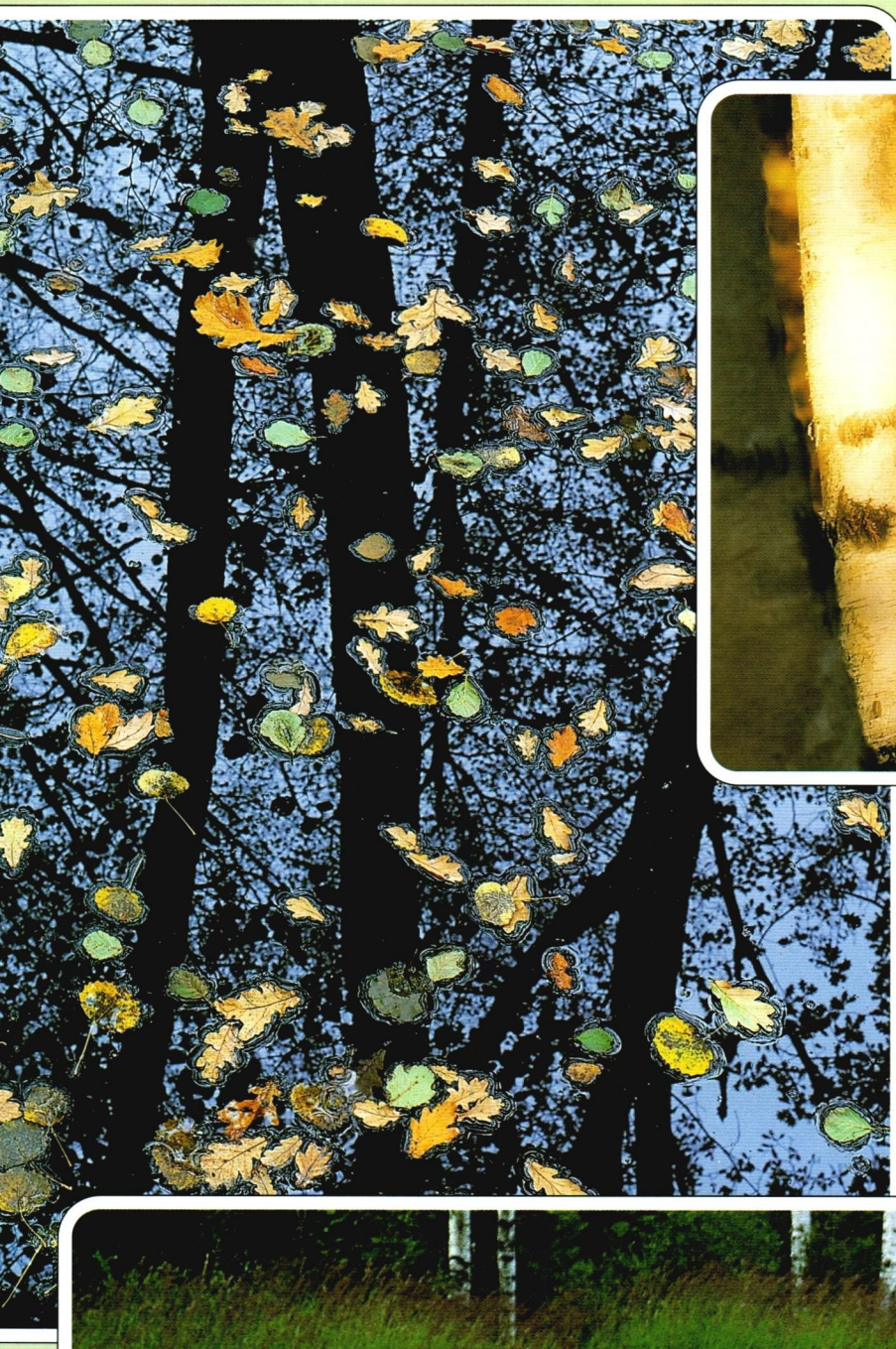

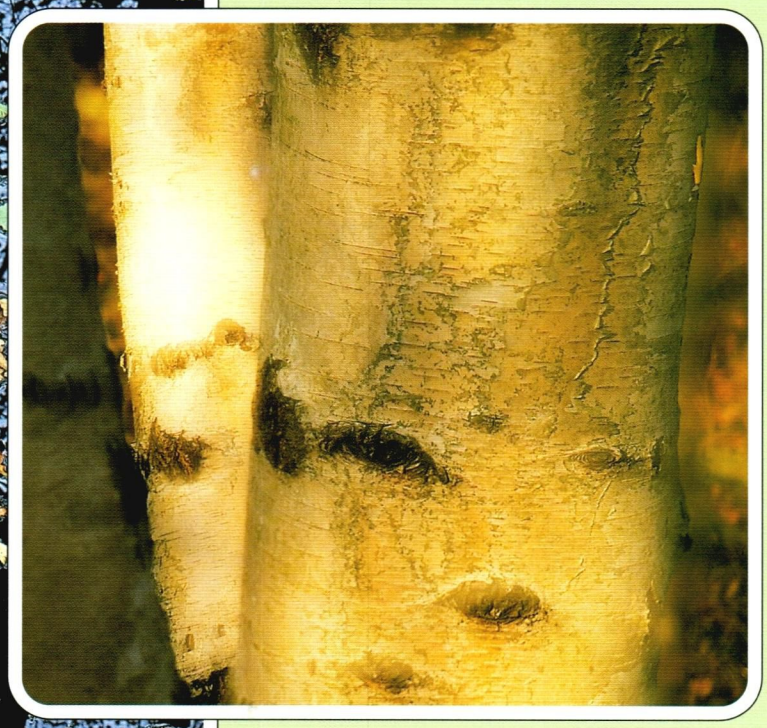

När öringen är på gång är spänningen som störst och fisket kräver full koncentration. Men mellan vaken finns det åtskilliga tillfällen att glädjas åt allt från vattnets speglingar till ljusets vandring över en björkstam eller att ägna en stund åt att studera strandvegetationen. Flugfiske är så mycket mer än att bara fiska. Det är en helhetsupplevelse.

Längs dalen seglade ett glatt sällskap korpar som med sina metalliska "glonk" och sin avancerade luftakrobatik var de enda varelser som orkade störa den sömniga friden över älven och skogen

forts från sid 23

Längs dalen seglade ett glatt sällskap korpar som med sina metalliska "glonk" och sin avancerade luftakrobatik var de enda varelser som orkade störa den sömniga friden över älven och skogen. Först nere vid Läningsforsen tvingades jag gräva mig upp ur den angenäma dåsighet som den pastorala omgivningen förlett mig att sjunka in i. Båten flöt hisnande snabbt genom forsen och de uppstickande, otäckt hårda stenarna fordrade snabba och precisa undanmanövrer.

Utan missöden avverkades forsen och båten återtog sin lugna gång och jag kröp åter in i en behaglig dvala. Båten rann sakta förbi många lovande höljor, den ena efter den andra, utan att jag kunde mobilisera energi nog att svepa iväg en fluga över dem. Jag hade inga klara begrepp om hur långt jag drivit när båten utan påverkan av årorna stannade i en bred remsa spakvatten nära norra älvstranden. Där satt jag sömnigt spanande efter synliga bevis på liv under den glittrande vattenspegeln.

I kanten av strömfåran mer anade än såg jag små sprättande kaskader efter mindre fisk som jagade kläckande tvåvingade insekter, sannolikt fjädermyggor. I lugnvattnet närmare stranden märktes i förstone inga tecken på vare sig kläckande större insekter eller några tecken på aktivitet nere i det klara vattnet.

Efter en stunds stirrande förnam jag blygsamma virvlar i närheten av båten. Så sävligt och stöddigt beter sig bara stor fisk när de suger i sig döda dagsländor eller så kallade "spent spinners". Bort flög det sinnenas dis jag av solvärmen och tystnaden förletts flyta omkring i. Jakten var igång och nu vässades avdomnade sinnen ett efter ett som slöa knivar mot ett sandstensbryne.

Så snabbt mina darrande fingrar och oprecisa armrörelser medgav, bytte jag den lurviga nattsländeimitation som satt i ändan av tafsspetsen mot en spent spinner med ljusa utbredda hackelvingar och en ljust rödbrun kropp imiterande en död Stor Strömslända. Den har tidigare fungerat bra under liknande förhållanden och borde väl göra så även nu. Icke – fäst vid en lång tunn tafs flöt mitt giller gång på gång över färska vak men ratades utan misskund av sluga skarpögda fiskar.

Fjällåsländan förkastades med samma suveräna kräsenhet och jag bytte åter fluga, ängsligt undrande hur länge nya små ringar skulle fortsätta bildas på den blanka vattenytan. Skulle det bli en dag då betesvalet misslyckades? En sådan där dag som återkommer med jämna mellanrum, knaprar på självförtroendet och skapar nya olösta gåtor. Hela flugaskens sortiment av spent spinners provades med samma nedslående resultat och enligt rangordningen i min "sannolikhetskalkyl" över fiskens möjliga matsedel borde jag härnäst försöka med diverse imitationer av vattenlevande diptera. Men harkrankar och fjädermyggor ignorerades fullständigt. Samma öde rönte de falska myrorna och getingarna. Trots att jag ständigt lät blicken svepa över vattenytan för att få en skymt av de insekter som attraherade mina tilltänkta byten hade jag ännu inte kunnat upptäcka några döda eller levande insekter som motiverade deras aktivitet. Eftersom jag inte i luftrummet över vattnet såg några äggläggande eller kläckande nattsländor och de brukar synas utmärkt i solsken med mörk granskog som bakgrund, kunde jag inte föreställa mig att den arten stod på fiskens meny den dagen. Kvar fanns dock bara den möjligheten.

> *" Det är ett närmast generande faktum att den fluga som kommit att betyda kanske allra mest för torrflugefisket hos oss uppe i taigabältet första gången bands i medelhavslandet Frankrike"*

Det är ett närmast generande faktum att den fluga som kommit att betyda kanske allra mest för utvecklingen av torrflugefisket hos oss uppe i taigabältet, för första gången bands i medelhavslandet Frankrike. Nummer 12 i den så kallade Européaserien var den första realistiska imitationen av nattsländor som vann allmän uppskattning bland flugfiskare i mina hemmavatten. De binds i ett otal variationer och ofta inskränker sig likheten med ursprungsmönstret till att de består av en dubbad kropp, hackel och vinge eller vingar av gräsandhonans bröstfjädrar. Själv föredrar jag att använda en variant som i stort överensstämmer med den som mästerbindaren Lennart Bergqvist beskrivit i sin bok "Flugbindning – på mitt sätt". I sin variant utesluter han den stjärt som finns i ursprungsmönstret med den lakoniska kommentaren att nattsländor saknar sådan.

Ett nog så svåremotsagt skäl. Vidare binder jag in de två vingarna så långt neddragna längs den dubbade kroppens sidor att de får samma stabiliserande effekt som dubbla utriggare på en maorisk kanot.

Nummer 12 i Européaserien, eller som den ofta kallas Etolvan, kom att betyda vändpunkten i mitt ditintills fruktlösa sökande efter rätt bete. Dagen hade då runnit undan utan att jag tagit någon paus i fisket och klockan borde att döma av solståndet varit omkring två när jag med en clinchknut fäste den förlösande flugan vid tafsspetsen. Betet lades försiktigt över ett färskt vak på bara tre, fyra meters avstånd. Med oändlig tillfredsställelse såg jag en grundlurad, mäktig harr lojt stiga från sitt gömsle bland bottenstenarna och öppna ett vitt stort gap för att svälja min krok. Bara någon centimeter under flugan stängdes gapet och lika resolut som ett kastat ankare sjönk mitt tilltänkta offer åter ned till sina mörka gömmor.

Liksom andra flugfiskare har jag inte kunnat undvika att

forts på sid 54

Prova en gräshoppa

Det känns märkligt att jag under alla år helt har lyckats förbise en insektsgrupp som uppträder i sådana mängder på eftersommaren

Av Roger Gustavsson

Gräshoppor i alla tänkbara färger och storlekar skvätte undan framför mina fötter för varje steg jag tog. De fanns överallt i gräset, på de sandtorra plättarna längs stigen och i kanten av stubbåkern som jag genade över ner mot den sommarlåga ån. Det var en av sensommarens riktigt sköna dagar med kvardröjande högtrycksvärme och egentligen lite för varmt för att fiska, åtminstone så här mitt på soliga eftermiddagen.

Jag gick och erinrade mig artiklar jag läst om gräshoppsfiske, men har aldrig tidigare brytt mig särskilt mycket om det – och jag har heller aldrig bundit några flugor med gräshoppor som förebilder. För mig har det varit ett fiske enbart reserverat för vissa amerikanska vatten, där ju gräshoppan tydligen står högt i kurs. Men här i Sverige...?

Genast jag kom ner till ån skrämde jag en öring. Jag såg den endast som en plog i vattnet. Men medan jag tacklade spöet vakade en annan fisk längre uppströms. Och strax därpå ytterligare en. Fisken i ån var med andra ord betydligt mer aktiv än jag förväntat mig så här mitt på soliga eftermiddagen och med en vattentemperatur som var lite i högsta laget.

Även vid ån fanns det gott om gräshoppor. Ju mer jag tittade, desto fler såg jag i strandgräset. En liten gråbrun gräshoppa hade till och med hamnat i ån. Den kom flytande på vattnet, fastnade en kort stund och virvlade runt i ett bakvatten, innan den fortsatte sin färd och försvann i ett öringgap ett tiotal meter längre nedströms. Jag hann se en skymt av fisken mitt i vakvirveln och förstod plötsligt vad som stod överst på dagens menu. Och jag som inte hade en enda gräshoppsfluga i asken...

På kvällen ringde jag min fiskekompis Örjan och berättade om alla gräshopporna vid ån. Han är sjuksköterska och var enligt arbetsschemat ledig nästa dag och själv var jag inne på min sista semestervecka, så vi bestämde att mötas vid ån redan dagen därpå.

Kvällen ägnades åt flugbindning; det blev något halvdussin små gräshoppsimitationer i lite olika färger, de flesta med olive och olivebruna inslag och närmast varianter på hårt nedtrimmade Streaking Caddis kompletterade med långa ben av trimmade hackelfjädrar utstickande på sidorna, ungefär som man brukar binda in paddelbenen på en corixa.

Vi fick flera fina öringar under några varma sensommardagar på våra gräshoppsimitationer och frågade oss varför vi inte upptäckt detta fiske tidigare. Men snart var semestern slut och vädret slog om och hösten kom. På kvällarna efter jobbet blev det tidigt mörkt och helgerna bjöd inte längre på samma sommarvärme.

Den kommande vintern ska jag dock ägna tid åt efterforskningar kring gräshoppor och fisket med dem. Redan nu har jag förstått att det finns en hel del att upptäcka vad gäller fisket med gräshoppor vid våra nordiska vatten. Tidigare hade jag till exempel uppfattningen att alla gräshoppor var tämligen stora, men redan nu har jag förstått att det också finns arter som är mycket små och som med fördel kan bindas på krokstorlek ända ner till nummer 12 eller 14. Sådana kan bindas med dubbad kropp, eventuellt en kort, flatlagd vinge och långa ben av nedtrimmade hackelfjädrar eller fibrer från fasantuppens stjärtfjäder utstickande från sidorna.

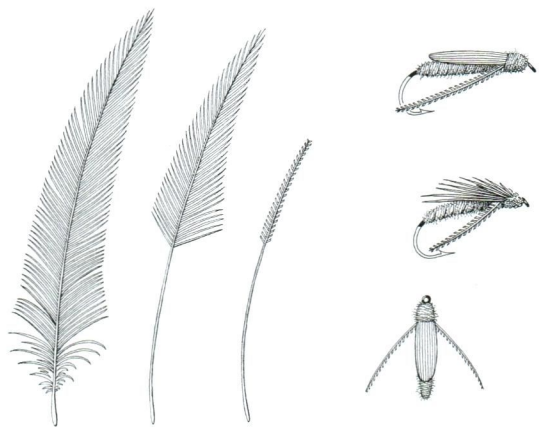

Jag har bundit och provfiskat några olika modeller av enkla gräshoppsimitationer. De första var närmast varianter på hårt trimmade Streaking Caddis försedda med långa ben tillverkade av nedklippta tupphackelfjädrar. Andra försåg jag med en flat vinge med rundad bakkant klippt ur en lackad quillsektion för att fibrerna skulle hålla samman. Det stora huvudet är liksom kroppen dubbad med Fly-Rite.

NYTT PÅ MARKNADEN

Redaktör
Erik
Erlandson

Billigt men bra spö-set

That's a big one, sa Mr Allison. Julikvällens regntunga himmel sänkte sig som en svart säck runt oss och strömmen kunde mer höras än ses. Vi hade kommit upp ur vattnet nu, och fisken låg på den branta strandbrinken, sidan mot en alrot. Trots det kompakta mörkret glimmade den silvriga sidan i regnet, liksom lyste som små hastigt slocknande gnistor. Mr Allison var nöjd. I en hel vecka hade jag guidat honom i den tryckande högsommarvärmen. Utan ett enda hugg. När åskan dånade och regnet piskade de sista timmarna ur den sista kvällen, då kom den, the big one. Öringen som vi väntat på.

Och Mr Allison, som köpt sin fiskevecka på auktion i USA för många tusen dyra dollar, skulle strax bjuda en Mörrumsöring på en flygtur över Atlanten

Genom åren som testskribent på FiN:s Marknadsnytt har redaktionen fått ett ganska stort antal telefonsamtal från läsekretsen angående råd och tips inför spököp. Det är klart att det är ganska omöjligt att rekommendera det ena eller andra märket i egenskap av neutral testare, men vissa allmänna råd kan man kanske ge. Ett av dessa råd brukar vara att se upp med de billiga spö-rulle-lina-set som då och då dyker upp i butikerna. Detta grundar sig på gammal erfarenhet av tidigare spöset, men det kanske är tid att omvärdera de billiga spö-seten nu – i varje fall att döma av det set med spö, rulle och lina som vi testat under den gångna sommaren.

Från Fiskeshopen i Karlshamn har vi nämligen fått låna ett set av LOOP:s märke avsett för det mest populära lättare fisket; alltså med spö i klass 5–6, längd 9 fot, av märket Axess. Rullen är svensktillverkad, av kolfiber-compositmaterial i storspoletyp, kallad LOOP. Linan en flytande WF 6:a. Spöet är tredelat med rullfästet skruvat underifrån mot ett handtag av cigarrtyp. Linföraren av keramisk lågfriktionsmodell och övriga av snakemodell med toppögla av päronmodell. Holkarna är topp-över och klingan är blankt svartfärgad och har lindningar i samma färg. I huvudsak måste man ge spödesignen med beröm godkänt, allt känns gediget och elegant.

Redingtons 9 fotare klass 5 är ett utmärkt allroundspö.

Även spöets kastegenskaper är av gott märke – speciellt förvånas man över de allroundegenskaper som tillåter både god linkontroll vid specialkast och hyfsade längder i överhandskastningen. Spöets aktion kan närmast beskrivas som medel till trekvarts, och det är därmed kastförlåtande, ganska mjukt och medelsnabbt. Detta innebär att man får ut lite av varje ur spöet utan att vara mästerkastare. Man gör lätt halva linan i speykast, liksom i underhandskast eller roll. Även lite kluriga kast med varianter som kurvkast fungerar bra, förutsatt att man tar det vackert och väntar ut spöet, som har ett bra tryck i den allra sista kastfasen.

Vid överhandskastningen är det ganska enkelt att utan alltför mycket besvär lägga ut linan med ett bakkast, men längdkastingen känns inte helt bekväm, eftersom man får kompensera mjukheten i klingans överdel med rörelsen i kasthanden för att få en smal och vindskärande linbåge som behövs för långa kast, speciellt i motvind. Bästa kastavstånd är 15–20 meter; här är spöet mycket bra och ger raka, precisa kast.

Sammanfattningsvis kan påstås att spöet är ett utmärkt alternativ för nybörjaren, men även för den som

kommit lite längre på sin väg som flugfiskare, att det täcker in många förekommande typer av lättare flugfiske på ett bra allroundmässigt sätt, men att det saknar den extra kvalité i kastningen som den mer avancerade och kanske sparsmakade flugfiskaren är ute efter.

Rullen är som nämnts av lättviktsmaterial och av storspolemodell. Den tar ledigt 100 meter backing och en flytande WF-lina. Konstruktionen erbjuder fingerbromsning och det är vad som behövs, eftersom den mekaniska bromsen inte ger någon större bromskraft, den är mer till för att hindra övervarv med linresning. Konstruktionen medverkar också till en slags inbyggd stabilitet i spolen, eftersom den skruvas in mot de hjul den glider på. Men det gäller då förstås att alla hjulen är placerade exakt i förhållande till axelns mittpunkt – annars kan lätt viss skevhet i rullens aktion märkas. Genom att gummibeslagen mot glidhjulen – lagren – är konade minskas risken för skevning, men om den finns märks den vid ökad belastning. Hos den rulle vi testat låg spolen väldigt stabilt och exakt, endast vid orealistiskt hård belastning märktes en minimal skevning. Inte heller fanns några glapp eller konstigheter i stabiliteten att märka efter den korta men hårda testperiod rullen genomgått. I övrigt är rullen funktionell, relativt stabil och fullt tillräcklig för den typ av fiske som avses.

Linan är kanske den bästa delen av utrustningen, åtminstone den lina som satt på vårt test-set, en WF 6:a. Den är mycket följsam och lättkastad. Utan att vara framtung drar den bra i utkastet, följer lätt med i kastarens avsikter vid kurvkast, negativa och positiva reachkast etc. Den sträcker fint vid långkastningen och är timad för spöets aktion. Den har en bra flytförmåga, är lätt att lyfta från vattnet utan alltför mycket plask och spetsen sträcker rakt och fint.

Ordinarie pris är 2 195 kronor, men såldes till mycket prisvänliga 1 395 kronor. Sammanfattningsvis vill vi ge detta spö-set godkänt betyg med pluspoäng för lina och spö.

Betyg: +

Redington RS2

Redington RS2 är ett spö i samma längd och klass som Axess-spöet, men trots detta helt annorlunda. Alltså, lina 5 och längd 9 fot, men tvådelat med topp-över holk. Rullfästet skruvas underifrån in i cigarrhandtaget, som kanske avslutas något väl avsmalnat.

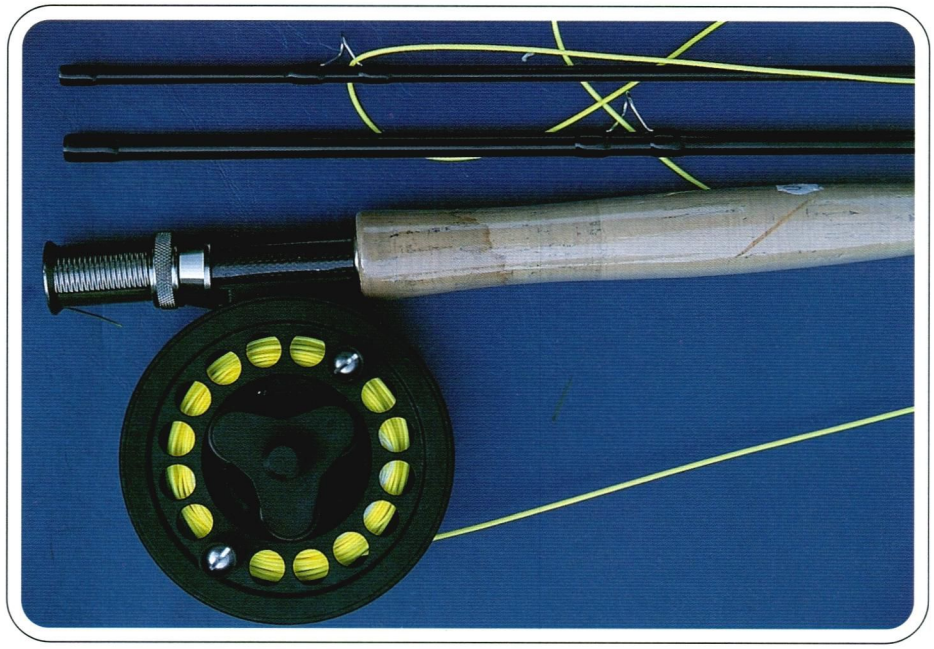

Flugfiskeset med Axess-spö, Loop-rulle och lina – ett bra alternativ för nybörjaren.

Linföraren är av keramisk lågfriktionsmodell, övriga är snakeringar av hårdmetall, liksom den päronformade toppöglan. Lindningarna på den grafitgrå klingan är sobert mörkröda. Klinga och lindningar är täckta av en klar lackyta som ger spöet både lyster och elegans.

Till skillnad från det ovan testade Axess-spöet är Redington RS2 mycket kraftfullt, vilket märks inte bara i kastningen utan också på klingans diameter, vilken är märkbart större. Detta innebär att även om en WF 6:a känns perfekt klarar spöet utan vidare både en och två klasser högre vikt. Aktionen hos spöet är halvaktion gränsande till toppaktion.

Tillsammans med den kraftiga ryggraden ger det grunden för detta spös bästa egenskaper, nämligen överhandskastning, och bör man tillägga långkastning. Det är mycket enkelt att åstadkomma de där pilformiga linbågarna som klättrar så långt, även genom ettrig motvind, och landar 30 meter bort med sträckt tafs. Med shooting head blir spöet, trots klassningen, ett klart alternativ för kustfiskaren som vill ha ett tämligen lätt spö att hantera vid detta slitsamma fiske i svåra vind-

forts på nästa sida

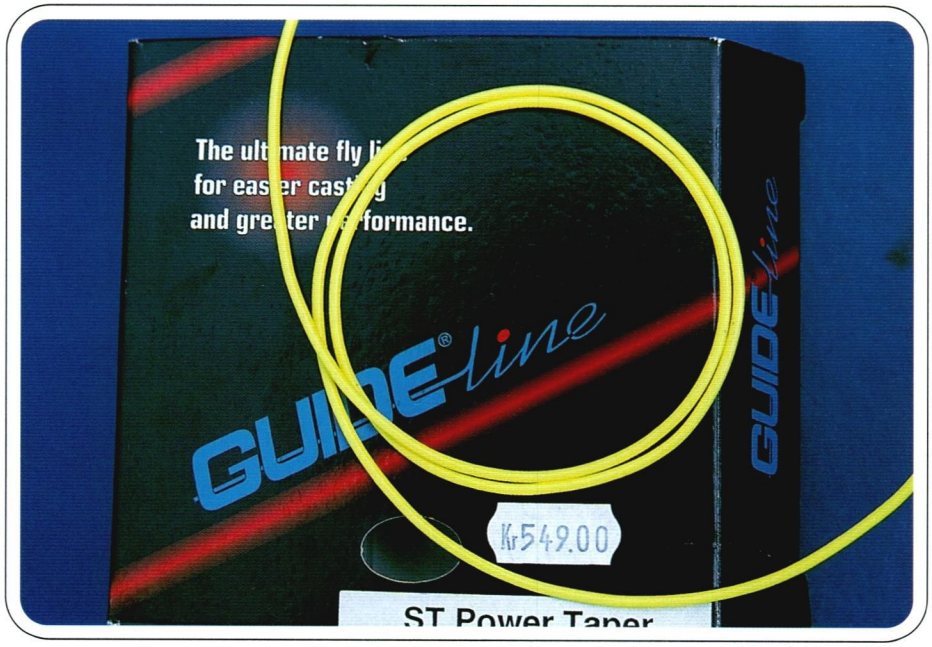

Guidelines Power-taper är en långkastande men något brutal lina.

forts från föreg sida

förhållanden. Detta innebär också att damm- eller sjöflugfiskaren också kan finna behag i spöet, även om man kanske vill ha något vekare ryggrad vid drillning av fiskar under kilovikten. Genom den känsliga överdelen kompenseras till viss del underdelens kraftfulla men något okänsliga ryggrad, vilket underlättar för specialkastningen, som vid rätt timing fungerar förvånansvärt bra för att vara ett spö med aktionen högt upp i klingan. Vid drillning av större fiskar på 2–3 kilo slår toppen igenom, men underdelen tar upp trycket och tröttar fisken mycket segt och bra. Men som sagt, spöet är avgjort ett redskap för den som har behov av längre kast än normala 20-meters, och dess begåvning ligger i överhandskastet. Pris: 2 463 kronor.

Betyg:

Guide-line ST Power Taper

Shooting head linor, eller klumplinor, översvämmar marknaden just nu och ser åtminstone i vissa vattendrag ut att nästan helt konkurrera ut fullängdslinorna. Om detta är bra eller dåligt kan man tvista – dock inte här och nu. Vissa fördelar erbjuder de ju genom sin konstruktion, nämligen underlättande av långkastning. För försäljarna av linor var de åtminstone i början av sin storhetstid till viss nackdel, eftersom de på grund av sin längd, knappt halva fullängdslinan, blev betydligt billigare i inköp för konsumenten. Denna försäljningsnackdel har numera åtgärdats och man får oftast betala fullinepriser även för klumplinorna, vilket ju är aningen konstigt. Men eftersom det finns köpare finns det en marknad.

Nåväl, FiN har testat åtskilliga sådana klumplinor genom åren och funnit anledning till både ros och ris, och så även med den senaste på testlistan, en Guide-line ST Power Taper i klass 10/11 med lättsjunkande spets "Synk 1". Linan har de över 13 meter som krävs för långkastning, den erbjuder till och med genom sina 13,5 meter en liten möjlighet till avkortning för att passa spöets längd och aktion.

Vi har testat linan på ett 14 fots spö i klass 10/11 med relativt kraftig halvaktion. Linan har genom sin tapering med tyngden förskjuten något framåt en mycket kraftig dragförmåga, det vill säga att den skjuter mycket snabbt, hårt och långt. Den upplevdes från början något för tung i fullängd, varför en halvmeter klipptes i bakänden, vilket ledde till en något bättre synkronisering med spöet. Möjligtvis skulle ytterligare en halvmeter passa bättre, men då missar man lite av övriga kastegenskaper, till exempel förmågan till underhandskast och speykast, vilken man gärna också vill ha, eftersom denna teknik är både den mest vilsamma och den effektivaste.

Linan skjuter alltså mycket bra, men har genom denna sin skjutförmåga också byggt in en nackdel, nämligen presentationen, som genom linans fart och kraft kan bli väl snabb och hård, eller plaskande och störande. Presentationsegenskaperna får alltså stå tillbaka för kastegenskaperna, och visst, för det tyngre laxfisket på stor älv har det kanske inte så stor betydelse om presentationen inte alltid blir dunmjuk, men för känslan hos fiskaren har det irriterande effekt. Även underhandskast och spey sitter bra, men den snabba linan kräver snabbare spö för att timas väl. De långsammare speyspöna kommer inte väl överens med denna lina.

Priset diskuterades allmänt inledningsvis; nog tycks 549 kronor i mesta laget för 13,5 meter lina?

Betyg:

Waterworks ULA Force 3,5

Fra det Idaho-baserte firmaet Waterworks – Lamson har FiN testet snellen ULA Force 3,5. Waterworks' sneller representerer på mange måter spissen av moderne fluesnelleutvikling. Det norske agenturet for disse produktene innehas av Jarle og Bjørnars fluefiske, og prisen er ca. 5 000 norske kroner. Waterworks har forsøkt å tenke nytt rundt utviklingen av storspolesneller, og ULA serien (Ultra Large Arbor) representerer deres toppmodell. I utviklingen av serien er det i følge firmaet lagt særlig vekt på vekt, funksjonalitet og god design. Dette preger også klart det ferdige produktet. Og la det være sagt med en gang – snellene utmerker seg med svært lav vekt, en meget tillitsvekkende og forseglet/tett bremse og et radikalt utseende – et fremtidsrettet design!

FiN har testet den nest største modellen, som i de fleste tilfeller vil være stor nok for grovt skandinavisk laksefiske – modell 3,5. Til tross for at den varme og tørre trønderske sommer ikke har gitt oss mulighet til å teste bremsens virkning ordentlig, har snellen i alle øvrige henseende fungert til vår tilfredsstillelse. En storspole med ekstra stor diameter gir god plass til alt du kan tenke deg av backing/skyte-

forts på sid 50

ULA Force 3,5 är en storspolerulle av högsta kvalité.

Aktuella adresser till Flugfiske i Norden

FiN:s medarbetare sitter på skilda håll, varför material som kommer tidningen tillhanda ofta måste sändas vidare till rätt adress. Här följer aktuella adresser för att Ditt brev inte ska behöva gå omvägen över kansli eller redaktion.

Prenumerationer, beställningar och kassa:
Anne-Marie Skarp, S. Parkgatan 8, S-343 31 Älmhult. Telefon 0476-160 90, fax 0476-160 64.

Annonser:
Pelle Klippinge, Fliskärsvägen 6, S-570 90 Påskallavik. Telefon 0491-913 23, 0708-74 32 26.

Redaktion:
Gunnar Johnson, Box 22, S-571 06 Bodafors. Telefon 0380-37 11 25.

Marknadsnytt:
Erik Erlandson, Barkvägen 13, S-370 10 Bräkne-Hoby.

Boknytt:
Jan Sekander, Pl 2252 Esseboda, S-280 70 Lönsboda.

Nytt från Sverige:
Mikael Frödin, Sjudartorp, S-741 93 Knivsta.

Nyt fra Danmark:
Steen Ulnits, Vejlegade 9 st th, DK-Århus C.

Nytt fra Norge:
Terje Bomann-Larsen, Wigants vei 11, N-3600 Kongsberg.

Rätt adress gör att Ditt brev snabbt når rätt medarbetare!

DAN-TACKEL.COM **DAN-TACKEL.COM** **DAN-TACKEL.COM**

Följande flugor kommer i 20 pack. Kommer i blandade storlekar och mönster.

Bushy Bob	99:-	Sea Trout	120:-	Booby Nymphs	99:-	Sea Trout dbl	150:-
Cats Whisker	99:-	Twinkle Nymf & Lures	99:-	Daddy Long Legs	99:-	Waggle Tails	189:-
Fritz	105:-	Cul-De-Carnard	99:-	Grayling	89:-	Damsel Nymf Förtyngd	99:-
Gold Bead Nymf	99:-	Gold Bead Lures	105:-	Hopper Torr	99:-	Hairs Ear	99:-
Lead Head Nobbl.	120:-	Mini Lures	99:-	Mayflies	95:-	Mixed Sedge	99:-
Muddler Minnows	100:-	Tadpoles	99:-	Stimulator Lures	99:-	Viva Lutes	99:-

Flugrullar

Scierra XDA
En suverän large arbor rulle.
Nyhet! Finns i 3 storlekar.
XDA5-7 1195:-
XDA 7-9 1495:-
XDA 9-11 1795:-

Redington Large Arbor.
Färg: Guld, 9/10
Ord 3390:- **Kampanj Pris: 1899:-**
Denna rullar finns i ett begränsat antal

Redington AS. Färg: Guld
AS5/6 Ord 2465:-
Kampanj Pris: 1399:-
AS11/12 Ord 3149:-
Kampanj Pris: 1899:-
Dessa rullar finns i ett begränsat antal

Dan-Tackel Sweden **Webbshop öppet 24 h** **Tfn 042-34 06 01**

Se hit!!!

– alla läsare som bor utanför landets gränser.

Vi har nu möjlighet att ta emot betalning för prenumerationer via betalkort såsom:
• Eurocard • Mastercard • Visa

Även varor som Du beställer från vår postorderavdelning kan vi hantera på samma sätt.

Sänd eller faxa ett brev där du uppger följande:
• Ditt ärende • Kortets namn, ex. Visa • Kortets giltighetstid • Kortets nummer • samt Din underskrift

Flugfiske i Norden, Södra Parkgatan 8, S-343 31 ÄLMHULT, Fax 0476-160 64

AnneMarie Skarp

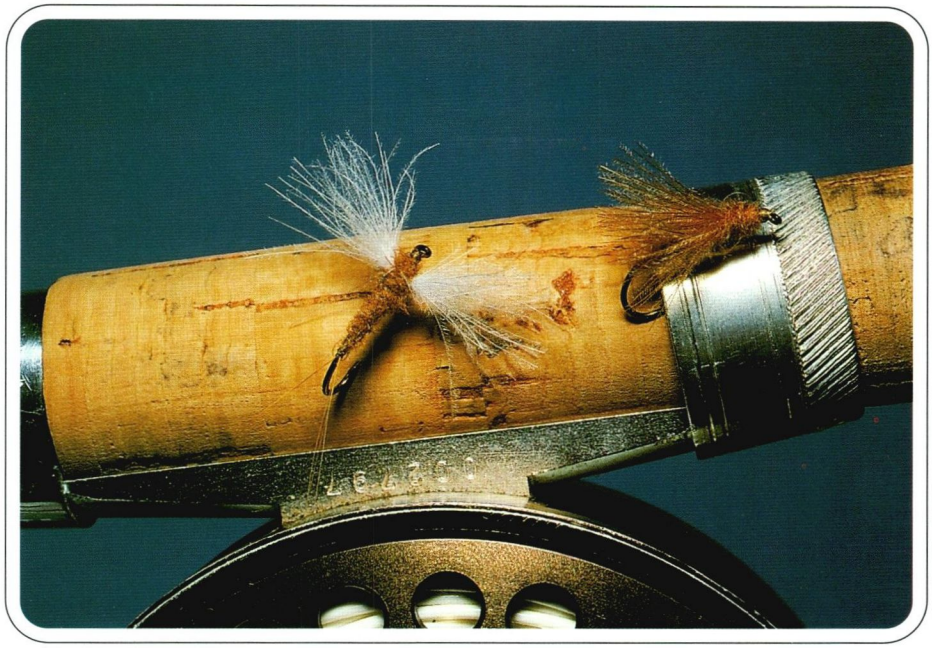

En nattslända och en spentbunden dagslända med vingar av CdC.

FLUGBINDARHÖRNAN:

Under en lång följd av år hade Gunnar Johnson en mycket populär flugbindningsserie under vinjetten "Flugbindarhörnan" i numera saligen avsomnade tidskriften Svenskt Fiske/Sportfiskaren. Det var artiklar med grundläggande flugbindningsteknik varvat med tips om bra flugor. FiN tar nu upp idén på nytt...

Av Johan Klingberg

Enkla flugor med CdC

CdC är en förkortning av Cul de Canard, som i fri översättning betyder "andrumpa". De mycket speciella fjädrarna sitter i en krans runt den fettproducerande körtel på andfåglarnas övergump som de använder för att impregnera sin fjäderdräkt. För att inte klibba samman har dessa fjädrar en mycket speciell struktur med korta och styva bistrålar. Det är en spridd uppfattning att det är den naturliga fettimpregneringen som får flugor bundna med CdC att flyta extremt bra, men i själva verket är det fjädrarnas speciella struktur som är hemligheten. Ett bevis så gott som något är att även färgade CdC-fjädrar behåller sin goda flytförmåga – trots att allt fett tvättas bort inför färgningen.

I södra Europa har man sedan generationer utnyttjat CdC-fjädrarnas unika egenskaper och flugor bundna med dem anses idag vara självklara klassiker. Första gången jag själv kom i kontakt med materialet var i Italien. Fisken vakade utmed hela ån men var oerhört selektiv i sitt födoval. En äldre italiensk gentleman lät mig därför pröva ett par av hans lokala CdC-flugor. De liknade inte något jag tidigare sett hemma i Sverige, men mest fascinerande var deras enorma flytförmåga. Även då de smetats ner av fiskslem, torkades de enkelt med hjälp av ett par snärtiga luftkast. Då flugbindningen först etablerades i Sverige var det främst från England som inspiration och kunskap hämtades. Vi får idag merparten av våra kulturella intryck från den engelskspråkiga världen, det må sedan vara musik, film eller annat, och även när det gäller flugfisket är trenden fortfarande den samma. Den mesta inspiration till vår flugbindning hämtas från England eller USA.

Fjädermyggpuppa med thorax och gältofs av CdC.

Men flugfisket och flugbindningskulturen nere på den europeiska kontinenten är minst lika stor som någon annanstans i världen, även om det tycks ha gått oss förbi. Det har till och med berättats för mig att det i Frankrike fanns professionella flugfiskare en bit in på 1900-talet, som livnärde sig på sitt flugfiske genom att sälja sin dagsfångst. Utvecklingen av effektiva fiskeflugor måste därför ha varit en nödvändighet för att överleva, så visst finns det mycket värdefull kunskap att hämta också från södra Europa – och CdC-flugorna hör definitivt dit.

FiN har skrivit om CdC-flugor åtskilliga gånger, men trots det möter man åtskilliga föreställningar kring både material och flugor. En har jag redan berört; nämligen att det är fjädrarnas naturliga impregnering som är deras hemlighet. En annan att materialet är mycket skört och svårhanterligt att binda med. Jag vill inte hålla med om att CdC-fjädrarna är så svårhanterliga att man av den anledningen bör avstå från att använda dem. Rätt hanterade och använda i rätt sammanhang ger de torrflugor med närmast oöverträffad flytförmåga. Det finns också CdC-flugor som är så enkla att de lämpar sig som nybörjarflugor för de första övningarna vid bindstädet. Några sådana ska vi se på i denna Flugbindarhörna.

Ytterligare en "sanning" vill jag passa på att rätta till – nämligen den att CdC-flugor inte får impregneras. Visst kan man impregnera även dessa flugor. Hela flugan är ju sällan bunden med CdC och kroppsmaterial, stjärtspröt och eventuellt vanligt hackel bör naturligtvis fettas in. Så även CdC-fibrerna. Men kläm gärna flugan i en näsduk efteråt så att all överflödig impregnering sugs bort. Då fiskar du alltid med en fräsch fluga som flyter kast efter kast hur länge som helst.

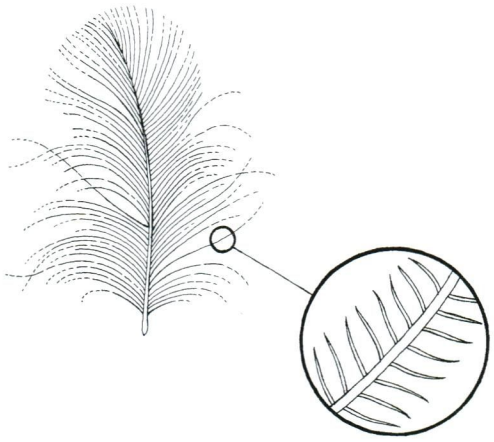

I mikroskop ser man att CdC-fjädrarna har en speciell struktur som binder luft och ger stor bäryta mot vattnet. Många upplever emellertid att fjädrarna är knepiga att hantera. Fibrerna känns allt för dunigt mjuka och mittstammens tjocka underdel är svår att linda. Det finns emellertid mönster som kan bindas enbart med buntar av CdC-fibrer och som är mycket enkla – faktiskt rena nybörjarflugor – och därför lämpliga vid ett första försök med CdC.

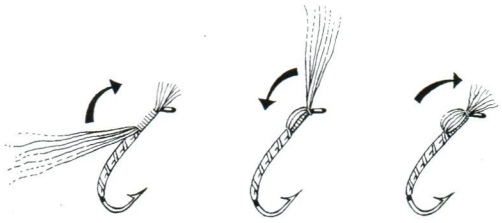

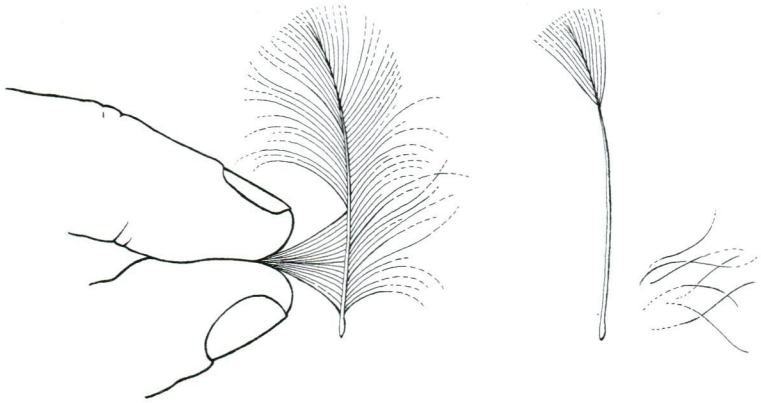

En fjädermyggpuppa kan förses med en bunt CdC-fibrer, som binds in framtill på den slanka kroppen och sedan viks, framåt, bakåt och framåt igen och avslutas med en liten tofs som imiterar gälhåren vid huvudet.

Tag buntar av fibrer från CdC-fjädern och klipp av intill mittstammen. Tag vara på "skräpet"; topparna kan användas i vingbuntar och lösa fibrer blandas i dubbing.

En enkel nattslända med CdC-fibrer inblandade i kroppsdubbingen, till exempel löst "CdC-skräp" och haröredubbing, varefter några buntar brunfärgad CdC binds in som teckningen visar. Den framåtriktade bunten viks bakåt, fästs och trimmas bakom krokböjen. Dubba slutligen över vingroten och avsluta med halvslag.

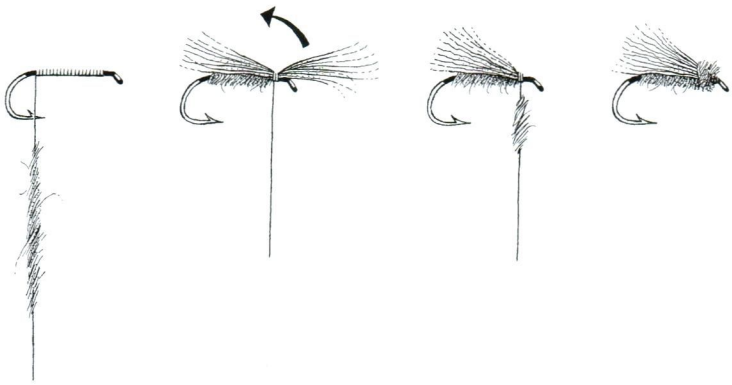

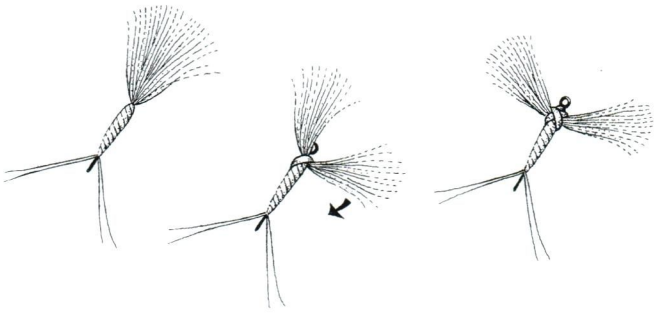

På en spent spinner binds en bunt CdC-fibrer stor nog för två vingar in fram över krokögat. Fäst därefter in stjärtspröten och linda en slank kropp i valfri färg – gärna dubbad med inslag av CdC. Framme vid vingbunten delas denna mitt itu till två vingar. Linda först diagonalt åt ena hållet och sedan åt det andra – så kallad åttabindning – antingen direkt med kroppsmaterialet eller först enbart med bindtråden. Fixera vingarna snett framåt, eftersom de kommer att pressas bakåt av luftmotståndet i kastet.

Drömfiske på Nordkalotten

forts från sid 29

närmare bestämt den där som vi kallade för Blue Dun. Nu visade vaken att de åt nymferna.

Den berömde Frank Sawyers originalnymfer, bundna av hans fru, låg som vanligt i min flugask. Snacka om trumfkort! Med en viss självsäkerhet fettade jag inte den sista delen av tafsen. Jag lät ekipaget elegant falla ner över alla dessa frossande harrar. Harrarna skvätte bara nonchalant kring mitt rent vetenskapliga flugval. De begrep sig inte på nymffiske!

Jag var inte i närheten av hugg.

Nervöst tittade jag efter Sveneric. Skulle han överlista dessa uthungrade fjällfiskar före mig?

Typiskt!

Där stod Sveneric med böjt spö. Jag inbillade mig att han såg mycket, mycket nöjd ut. Alla kan ha tur, tänkte jag, ända tills han krokade den femte storharren. Vad hade han för fluga? Vad gjorde jag för fel?

– De tar bäcksländenymfer, skrålade mannen med böjda spöt.

Jag insåg att gammal är äldst, även om det bara var fråga om några år.

Väl framme hos min fiskebroder fick jag ett par nymfer av design Simo Lumme. Gröna sälhårsnymfer med grå torax.

– Det är detta som gäller, skrockade en nöjd Sveneric.

Triumferande lyfte han en halvmeter grovharr ur fiskekorgen.

– Gravfisken är bärgad, sa flugfiskare Loodh. Fiskelyckan lyste i det skäggiga ansiktet när han höll harren i en segergest mot den molnfria nordkalotthimlen.

– Den väger 1,7 kilo, kraxade han och såg onödigt stolt ut.

Att starta fjällturen med att grava fisk är inte alla förunnat. Men vi kunde avsluta första kvällens fiske med att grava både harr, röding och öring. En makalös fisketur hade börjat. Över två veckors närkontakt med det som gör livet värt att leva hade börjat, jag menar för oss flugfiskare och naturromantiker, vi som kan vara utan tidningar, börsnoteringar och TV i veckor utan att ta skada...

Den här artikeln är ett utdrag ur Leif Millings nyligen utkomna bok "Tusen vak", där författaren i ord och med sina berömda bilder ser tillbaka på ett långt och innehållsrikt fjällfiskarliv på Nordkalotten. Boken är i Sverige utgiven av bokförlaget Settern och i Norge av bokklubben Villmarksliv.

Nytt på marknaden

forts från sid 46

line og klumper. Og i motsetning til på en del andre sneller er snørekapasiteten faktisk i overkant av hva produsenten oppgir. Snøreminne er meget beskjedent, og vekten meget lav. Den lave vekten er en kombinasjon av bruk av lette og sterke aluminiumstyper, sammen med et design som reduserer materialmengden til et minimum. Bremsen virker meget pålitelig, og er enkel å justere på motsatt side av sveiven. Bremsesystemet er en bronsebasert kobling plassert inne i akslingen, forseglet med en vanntett O-ring. Dette gir en god sikkerhet mot det problem som alt for ofte oppstår på mange moderne sneller; at bremsen endrer virkning fra tørr til våt tilstand og motsatt. Bremsen har på de tester vi har utført virket meget jevnt og endrer belastning uten for mye vridninger på bremserattet. Spolen løssnes gjennom lett press for å skille spolen fra rammen – ingen trykknapp.

Waterworks har gjennom dette produktet laget en storspolesnelle som flytter standarden fremover, og som i tillegg fremstår i et spennende design som passer godt til moderne fluestenger. *Øystein Aas*

Betyg: +

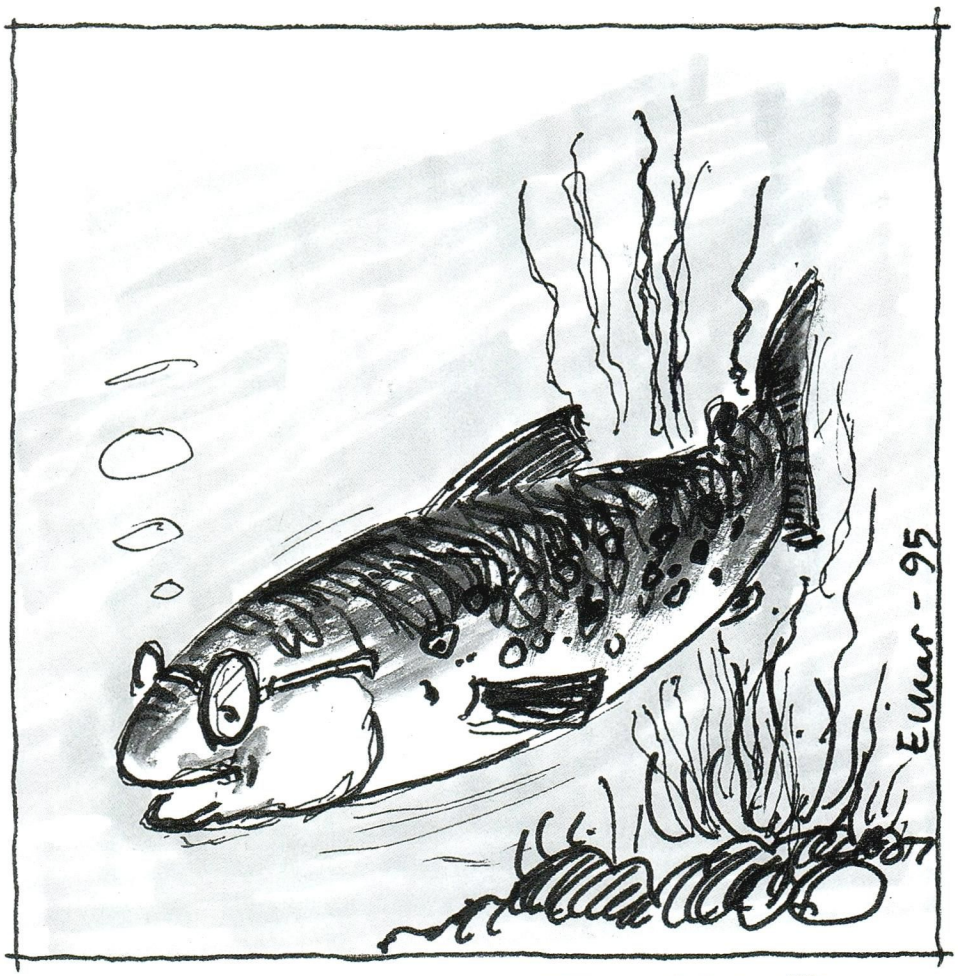

....OG ETTER AT JEG FIKK BRILLER KAN JEG FINT TA KROK NR 22 IGJEN

Internet – *ett nytt sätt att betala med*

Det går utmärkt att betala på detta sätt men om din referens uppges som t ex: vårt postgironummer, eller Prenumeration FiN eller Pren år 2001, då blir du svår att identifiera – detta på grund av att bankerna inte alltid meddelar fullständig adress på inbetalaren.
OBS!!! Ange alltid ditt prenumerationsnummer (sex siffror) vilket finns angivet på ditt personliga inbetalningskort som medföljer nr 5/6 av FiN. Är du ny prenumerant anger du alltid fullständigt namn och adress. *Prenumerationsavdelningen*

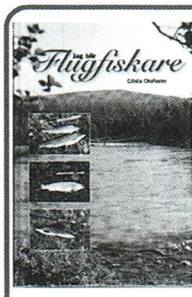

Gösta Olofsson

Jag blir flugfiskare

Underhållande och informativ bok om det tidlösa flugfisket. Kritikerrosad.

Endast 175 kronor + porto.
Gösta Olofsson, Backavägen 4,
671 33 Arvika. Tel 0570-158 82.
gosta.olofsson@mbox302.swipnet.se

Fiska harr i ett av landets bästa strömvatten. Flugfiskesträcka med max antal spön och höga minimått. Fiskekurser & Guide & Fiskeshop mm.

GÖRÄLVEN

Ring Åke på Stötens Camping
0280-850 11 alt 070-571 92 44

Vi har Regnbågsfiske i flera sjöar i vild smålandsnatur. Exklusivt fiske efter GROV fisk & enbart flugfiske.
Camping, Stugor, Vindskydd, Grillplats.

BERGETS SPORTFISKE
www.go.to/bergetssportfiske
bergets.sportfiske@swipnet.se

Bergets Sportfiske
575 21 Eksjö

Ring Edel 0381- 830 43

Marryat LAR
rek. 3295:-

Lax- & Havsöringsflugor

Spey, Dee, Eagles, Prawns, Bombers, Zonkers m.fl. bundna på Salarkrok & tub.
Vingar av Tempelhund & Räv

WWW.PPSALMONFLIES.COM
070-595 54 84

BRODERADE TYGMÄRKEN
Skriv/ring för info och priser.
Tel/Fax 040-49 65 33
E-mail: carrek@b4.nu www.b4.nu
Carrek
Vikingagatan 100 A, 217 75 Malmö

Grönskog Gård

Nyöppnat fiskeområde i Emån

Vi kan erbjuda privat havsöringsfiske i Emån. Området är av vildmarkskaraktär med boende i stugor på gården.

För mer info: 0491-930 16
eller fax 0491-930 22

Välbundna kvalitetsflugor från

SANDELL FLIES

LAX & HAVSÖRINGSFLUGOR

Binder på beställning Ditt favoritmönster på tub och krok

Mats Sandell
Forsythiagatan 4
266 31 Munka Ljungby
Tfn: 0431- 432 310
Int. 0046- 431 432 310
www.sandellflies.com

www.fiskebokhandeln.com

- Din nätfiskebokhandel
- Den rätta platsen för den vetgirige fiskeentusiasten.
- Med allt om fiske; flugbindning-, fakta-, berättelse-. gör det själv-, kok- och barnböcker.

www.flugfiskeinorden.se

Nordens vassaste flugfiske

Tankar kring linor och linklassning

forts från sid 11

AFTM systemet är uppbyggt så att en dubbeltaperad lina går upp en klass i vikt för en viss extra längd när man väl har passerat klassgränsen, trettio fot plus spetsen. Om man dessutom beaktar att det finns tillverkningstoleranser på linorna så kommer man snabbt fram till en relativt intressant slutsats.

Längdmässigt skiljer det cirka trettio centimeter mellan lättast tillåtna sexa och tyngsta tillåtna femma! Så noga håller vi i allmänhet inte reda på våra kastlängder när vi fiskar. Möjligen är det en och annan som märkt linan med en spritpenna eller en klick lim på en given längd.

Eftersom flugspöt oftast är det dyraste redskapet i en flugfiskeutrustning väljer vi oftast lina till spöt. I det långa perspektivet har de flesta säkert förbrukat linor för mer pengar än vad flugspöt kostade innan spöt är utslitet eller ersatt av andra skäl. Själv vänder jag ofta på steken och bestämmer mig först för vilken lina jag vill använda och tar sedan ett spö ur garderoben som passar för det vatten och den omgivande vegetationen där jag tänker fiska den dagen.

Den bortgångne amerikanske spöbyggaren Walton Powell uttryckte sig så här i norska Elverum i början av 1990-talet på mässan vid skogbruksmuséet: "If you are going to fish in the next county, GO THERE!" Det säger det mesta om vart utvecklingen är på väg.

Fast det är kanske inte alla flugfiskare som är villiga att påstå att längre kast ger mer fisk i korgen. Eller som Bengt Öste beskrev det i Fritidsfiskarnas Special 1971:

"...den gången mötte en nybörjare som på bara några timmar hade lärt sig spelets viktigaste regler. Han satt hukad på en sten vid stranden och viftade ut en torrfluga fyra–fem meter – med ett haspelspö. "Köpte lina och rulle och flugor i förrgår", förklarade han. "Dom skulle skicka efter ett spö, jag får det i nästa vecka. Men", fortsatte han, "det är ju inte det viktigaste. Bara man väntar tillräckligt länge kommer dom nära nog."

Han hade rätt, naturligtvis. Och han visste det själv. På stenen låg en öring som han måste vika dubbel för att få ned i korgen.

Kan det exemplifieras bättre?

Den unge fiskaren i berättelsen behövde förmodligen inte vänta länge på sin fisk. Men hur länge skall det dröja innan vi får ett modernt sätt att klassa linor?

Om det inte räcker och blir över med dagens – eller rent av gårdagens kastlängder – vem har då lösningen för framtida klassningssystem som skall leda oss in i det nya seklet?

Den månögda vampyren

forts från sid 15

Det är en gädda på ungefär två kilo. Den följs av ännu en, men var är gösen nu?

Morgonen kommer. Var tog alla dessa timmar vägen? Inte trött. Aldrig ge upp. Hustrun ser däremot ut som att det verkligen är dags att åka hem nu. Hon är lättad över att ha överlevt nattens mörka strömsug. Alltid lite ängslig inför djup ström eller sugande myrhål. Mer sund än jag kanske.

Jag prövar "Dammvippan" igen, en sista gång. I det stigande ljuset kommer det. Hugget. Härlig tyngd. Känner direkt att det är en gös och inte en gädda. Slagen är långa och nervtrasande. Den är stor. Jubel i bröstet. A serious fish! Den perfekta avslutningen. Jag visste det, nu får jag min belöning. Just när hoppet var ute! Alltid fiska en liten stund till. Alltid lite till. Slak lina? SLAK LINA???

På eftermiddagen efter en välbehövlig morgonvila steker vi Annikas gös i ugnen med champinjoner och grädde. Den förlorade storfisken finns kvar och vi har mat på bordet. Sådan mat som bjuds i paradiset. Ugnsstekt vampyr!

FiN har med jämna mellanrum skrivit om fiske efter arter som av tradition inte uppfattas som "flugfiskar", eftersom vi gärna vill bredda vår sport. Gäddfisket är redan etablerat, men även många andra söt- och saltvattensarter kan vara nog så spännande att ta på fluga. Har du egna erfarenheter av fiske efter "udda" flugfiskar, är du därför välkommen att höra av dig till redaktionen.

Brittsommar

forts från sid 35

upp efter rekommendationerna i artikeln. Mer än en gång fick jag uppleva hur näckrosbladen stilla höjde sig över en mjuk kudde av vatten då en regnbåge gick alldeles under ytan och kom upp ur "näckrosskogen" för att ta min fluga, som flöt halvdränkt i ytfilmen alldeles utanför de yttersta bladen.

Det var speciellt en fluga som både jag och regnbågen fastnade för; Gunnar Johnsons minifluga med vingar av två V-format inbundna kroppsfjädrar från stare (de med ljusa spetsar) och som kan liknas vid Vince Marinaros Jassid eller en vingförsedd Superpuppa. Med denna "Star-fluga" (i dubbel bemärkelse) har jag lockat åtskilliga fiskar de senaste åren – både harr och regnbåge – och inte bara under höstfisket.

Artikeln om miniflugor fick mig för övrigt att inse hur även mycket små flugor kan locka fisk och fick mig dessutom att testa såväl CdC som mjuka hönshackel för att skapa torrflugor som flyter lågt i ytfilmen istället för att stå högt på vattnet. Jag tycker mig också ha märkt att fisken oftast tar sådana flugor på ett "lugnare" eller "självsäkrare" sätt. Det ger en känsla av ett naturligare flugfiske.

Därtill är det så att regnbågen många gånger "suger" i sig de riktigt små insekterna. Det betyder att på en mycket liten fluga kommer ett styvt hackel att fungera som ett krokskydd. Även av den anledningen är ett mjukt hackel att föredra.

Säsongen är i det närmaste slut, men om oktober bjuder på några sköna brittsommardagar också i år, så kommer receptionisten på jobbet att meddela att jag har semester och återkommer först nästkommande vecka. Flugfiskesommaren är kort här uppe i Norden – så det gäller att förlänga den och ta vara på varje tillfälle att få lägga ut en fluga innan vintern kommer...

Titta efter den här dekalen!

HÄR KAN DU KÖPA *Flugfiske* i Norden

FiN

Följande redskapshandlare säljer FLUGFISKE I NORDEN

Göteborg: *Strömvalls, Redbergsv. 5*
EL-GE Sportfiske, Gustav Dahlénsg. 13
Lennart Bergqvists Flugfiske, Industriv. 2, Partille
Halmstad: *Wittlock Sportfiske, Tyghusg. 2*
Jakobsberg: *Fly Fisherman, Vasav. 46*
Kalmar: *Vapencentralen AB*
Karlshamn: *Fiskeshopen i Karlshamn, Saltsjöbadsv. 53*
Karlskoga: *Groddenbutiken, Magasinsvägen 1*
Karlskrona: *Fiskemagasinet, Amiralitetstorget 23*
Lerum: *Lerhems Fiske o Fritid AB, Pomonav. 4*
Ljungby: *Skand Sportfiskecenter, Skåneg. 10*
Luleå: *Vildmarksshopen, Älg. 18*
Lund: *Sportfiskehuset, S:a Esplanaden 20*
Malmö: *Fiske & Fiskar, Regementsg. 17*
Mörrum: *Bringséns Sportfiske, Parkv. 33*
Fiskeshopen i Karlshamn
Norrköping: *Norrköpings Sportfiske, Trädgårdsg. 15*
Sandviken: *Sportimport, Storg. 22*
Stockholm: *Fiskarnas Redskapshandel, S:t Paulsg. 4*
Berras Sportfiske AB, Valhallav. 46
Stöllet: *ML Sportfiske o Laxfiskespec., Värnäs 25*
Umeå: *Blixt Sport, Kungsg. 94*
Uppsala: *MÅ Fiske o Fritid, Björkg. 4*
Västerås: *Willy's Sportfiske AB, Långmårtensg. 2*
Älvsbyn: *Gardings Järnaffär AB*
Ängelholm: *Varuhallen Hobby, Storg.62*
Östersund: *Fiskeservice, Stortorget 6*

Danmark: *Sport-Dres, Fredriksundsv. 20, Köpenhamn NV*
Hunters House, HC Örsters v. 7B, Fredriksberg
Bössemager Korsholm A/S, Skjern
Jagt- og Fiskerimagasinet A/S, N. Voldg. 8-10, Köpenhamn K

Norge: *Jarle & Björnar Fluefiske, Sörumsg. 28, Lilleström*
Nordisk Fiskeutstyr, Chr Kroghs gate 16
Millenniums Sportfiske, Fauske

Flugfiske i Norden säljs även i välsorterade tidningskiosker, varuhus och bensinstationer i Sverige, Danmark, Finland och Norge.
Fråga efter Flugfiske i Norden om den saknas på tidningshyllan.

Nytt
Strömfiskevatten i Småland
Kom och njut av ett spännande öringfiske i en vacker natur.
Nu även flugfiskekurs med
Gunnar Rask Nielsen.
Besök vår hemsida.
Strömfiske
Alsterån
Fiskecenter
0481 - 633 66
www.alsteran.com

COBRA VISE
D.H Thompson
Nordisk representant
Bindstäd med livstidsgaranti
Verktyg av hög kvalitet.
Pozo
Rullar och spön
Kemvässad flugkrok hullinglösa och rostfritt
Vadare jackor västar
TECNO FLY SHOP
Tel 08 531 778 60
www.tecno.se

www.elgeco.com heter vår hemsida. Ta en titt, det kan löna sig!!
ALLTID MYCKET HEMMA FÖR
SPÖBYGGAREN !!
KLINGOR, RULLFÄSTEN RINGAR MM.
MYCKET FLUGBINDNING
Bl.a den bästa kroken till bästa priset, SPRITE
OCH MYCKET MERA !!
MILL END LINOR.
2:A SORTERING FLUGLINOR MED OFTAST OBETYDLIGA SKÖNHETSFEL.
88:- / st., 240:- / 3, 380:- / 5, 650:- / 10.
NYA MYCKET BRA STARTSET
TILL MYCKET BRA PRIS!!
9' spö för lina 4-5, 5-6 eller 6-7, rulle lina och tafs med c:a 30% rabatt!!
REA!
PÅ MYCKET, MINST 30%!!
KOLLA HEMSIDAN!!
ELGECO
Box 8012
421 08 Västra Frölunda
Tel. 031 - 473560
Fax. 031 - 493581
E-mail. elgeco@algonet.se

SPORTFISKAR'N *i Strängnäs*
Din närmaste fiskebutik!
Störst i Sverige på flugbindning!!!
Närmare 2000 varianter på lager. Nu även spöbyggnad.
Fynda på Veckans Vara. Ny varje vecka.
www.sportfiskarn.com
Öppettider: Månd-Fred 10-18 & Lörd 10-13 - Trädgårdsgatan 36 - Tel: 0152-103 60

September vid Laisan

forts från sid 42

utvecklas till stoiker. Ingen hängiven utövare av sporten har undgått att drabbas av närmast förlamande besvikelser när hett åtrådda byten, trogna endast sina egna magars nyckfulla behov, försmått gräddan av de giller vi med möda och oändliga förhoppningar knåpat samman. Var där något galet med min E-tolva eftersom den inte klarat en närgången granskning? Alla E-tolvor i min flugask såg likadana ut och alla hade bestått enmetersfallprovet över tvättfatet. Alla hade de hamnat på rätt köl oaktat vilket läge de hade när de släpptes över det vattenfyllda tvättfatet.

Jag bytte till en annan likadan fluga på vilken hacklet, vingarna och den dubbade kroppen föreföll vara i perfekt skick. Den rönte samma öde. Ett vitt gap öppnades under den och i takt med att det närmade sig min fluga ökade min tillförsikt. När gapet åter stängdes och betet låg kvar, stilla guppande i svallet, sjönk axelpartiet någon tum och från magen hördes ett dovt muller.

Jag befann mig i vad som gott skulle kunna kallas för en sportfiskares mardröm. Med välfyllda flugaskar satt jag vid det bästa fiskevatten jag känner, omgiven av intensivt vakande storharr och kunde inte ens fånga fisk tillräckligt för ett mål mat. Klart var dock att harrarna var mycket intresserade av nattsländeimitationer.

När jag i förtvivlan bläddrade igenom mina ofullständiga minnesarkiv kom jag att tänka på Preben Torp Jacobsens bok "Tørfluefiskeri" från 1965. I den hade han meddelat sin tveksamma uppfattning att nattsländor liksom dagsländor efter äggläggningen faller spent på vattenytan. Idag gälller nog uppfattningen att alla arter nattsländor kortare eller längre tid överlever sin äggläggning. Chansen att de skall falla döda ned över vattnet borde med andra ord inte vara större än att de dog över land. Trodde Preben Torp Jacobsen att nattsländor faller spent på vattenytan var han säkert inte ensam i sin tro och följaktligen måste man medvetet ha fiskat och säkert också fått fisk på nattsländeimitationer med vingarna i ett slags "spentställning".

Preben Torp Jacobsens uppfattning fann jag så originell att jag under en sommar använde en hel del tid till att binda och fiska nattsländeimitationer spent. Resultaten var inte särskilt goda, men en sidoeffekt var att jag lärde mig tillverka så kallade "wonder wings". Som en relikt från den sommarens misslyckade experiment fanns ett par nattsländeimitationer i flugasken på vilka vingarna tillverkats av lätta reverserade tupphackel.

Nackdelen med dessa, jämfört med E-tolvorna, var att vingarna inte fick samma svagt böjda form som E-tolvans naturligt inåtböjda vingfjädrar. Vingarna måste bindas in tätt intill en mycket tunn kropp för att inte peka plogformigt ut från kroppen. Följden blev att flugan blev mycket instabil och nästan alltid hamnade liggande med ena sidan platt mot vattnet. Den enda fördel de hade var att de var vackrare att se på än E-tolvorna.

Talesättet att "hungriga hundar jagar bäst" stämmer inte på hundar, det vet jag av erfarenhet. Gällde talesättet människor vet jag av erfarenhet att det stämmer. Aldrig är sinnesnärvaron och uppfinningsrikedomen större än när den egna magens välbefinande är i fara. Just i dag kunde min vackra men eljest tämligen misslyckade artificiella nattslända mycket väl göra succé. Natten hade varit mycket kall, många grader under noll. Dagen innan passerade jag samma plats och då förekom en hel del nykläckta och även äggläggande nattsländor och nu såg jag knappt någon trots att vädret var detsamma. Vad hade hänt sedan dess? Jo, nattsländorna hade drabbats av den första verkligt kalla natten. En natt som knappast någon av dem kunde ha överlevt.

Redan innan jag var färdig med mitt teoretiserande, och med fingrar lika stadiga som kirurgiska instrument bytte jag E-tolvan mot min instabila konstruktion med de vackra vingarna, svepte ut flugan över vattnet och såg den vita gapande munnen öppna sig under flugan och självsäkert lojt suga i sig kroken.

Rädd att mista min dyrbara fluga bytte jag sedan till en starkare spets och drog harr efter harr. När mina egna blygsamma behov var tillfredsställda fiskade jag för att ge till vänner och bekanta, en fisk till var och en. Redan innan flugan nått vattnet var leveransadressen bestämd och när jag fyllt den kvoten kunde jag ändå inte sluta, all hunger och trötthet var försvunnen och fisken bara fortsatte att vaka och sluka min fluga.

Trots min digra packning saknade jag tång till att eliminera krokens hulling, så jag vred av kroken mot en sten. Den brast strax bakom hullingen och sedan behövde jag bara ge linan slack så lossnade den fisk som senast fastnat på den stympade kroken. De mindre släppte jag omedelbart efter att de huggit, men de stora, de som vägde omkring kilot eller mer fick hänga med en stund. Till sist ledsnade jag, det var alltför lätt...

Medan röken spred sig ut över älven och den omisskännliga doften av timjan steg ur den ångande grytan, försökte jag analysera orsakerna till den märkliga eftermiddagen.

Så mycket och så grov fisk samlas inte utan orsak på så litet område. Av erfarenhet måste fisken ha vetat att de skulle finna rikligt med föda just där. Kanske samlas de där årligen efter de första ordentliga frostnätterna? Att jag inte kunnat se de döda nattsländor som uppenbarligen var orsaken till denna ansamling av harr måste ha berott på att de låg under den solglittrande ytfilmen och där var jag inte förberedd att finna upphovet till de försiktiga virvlarna i vattnet. I nattkylan hade sannolikt mängder av nattsländor frusit ihjäl vid de grunda selen uppströms Läningsforsen, ryckts med av strömmen utför forsen och malts ned under ytfilmen i forsens skumkaskader. De hade sedan förts in i den breda remsan spakvatten av samma strömmar som fört min båt dit.

Endast roströda rester av solljuset hängde kvar över bergen i väster och jag satt fortfarande vid elden mätt och synnerligen belåten med den fiskedag som kom att bli en av säsongens allra sista. Det är långt ifrån alltid så att de bästa fiskedagarna är de som ger mest fisk, men en gång varje säsong vill jag uppleva glädjen i att med rätt bete befinna mig på rätt ställe vid rätt tillfälle.

Nog lyckades det även den säsongen, även om det kom att dröja tre kvart in i den elfte timmen.

Den utlovade kompensationen...

... som blev en tafs och bifogades i nummer tre till alla er som betalade det höga prenumerationspriset för år 2002, 310 kronor.

FiN hoppas att sommarens fiske varit lyckat och att många fina fiskar har drillats och kanske då med hjälp av denna tafs.

Säsongens flugfiske är inte riktigt slut så...
...ha ett fortsatt fint fiske.

Flugfiske i Norden

Böjda Spön
Proffs på flugbindning, där kvaliten går i första hand.
Beställ 2002 års katalog NU! Ingen kostnad
www.sportfiskaren.nu
Böjda Spön Långgatan 12 686 30 Sunne 0565 - 711 600

MP-vise
Gör allting möjligt.
Livstids garanti
2 chuckar + tubchuck
Instruktion på CD
rek: 4195:-
Marryat
FLY-DRESSING

Kvalitetsflugor för Harr, Öring, Regnbåge!
- Nu även Gäddflugor!
- VISION Flugfiskeartiklar

Skålans Vildmarks & Friluftsliv
Håkan Karsnäser
Skålan 1282, 840 31 Åsarna
0687-321 19, 070-647 80 59
Katalog + provfluga 20:-

Vill Du bli fiske- eller naturguide?
Tornedalens FOLKHÖGSKOLA
www.tornedalens.fhsk.se

GALVAN Flugrullar
Storspolad aluminiumrulle med broms
Finns i 6 storlekar och färgerna grön, svart o aluminium
Erbjudande! Loop fluglina på köpet, gäller till 31/12
JK FLUGFISKE
www.JKFLUGFISKE.com
Tel: 0152-13355, 070-6330301 Fax: 0152-21299
E-Post: info@jkflugfiske.com Hemsida: www.jkflugfiske.com

www.grankullavik.com
ÖLAND SPORTFISHING CENTER

Köp, Sälj & Byt

De första fem raderna under denna rubrik är gratis för FiN:s prenumeranter. Ytterligare rader debiteras med **30:–/rad** som bifogas med beställningen. Varje rad består av ca 35 nedslag. OBS! Mellanslag, kommatecken och dylikt räknas också. Köp, Sälj och Byt marknaden avser endast PRIVAT annonsering och gäller ej affärsdrivande verksamhet.

Annonser vars innehåll tyder på kontinuerlig verksamhet i inkomstsyfte tas endast emot av FIN prenumeranter såsom betalda radannonser där 30:–/rad bifogas manus.

Skicka eller maila Ditt annonsmanus (maskinskrivet eller *tydligt* textat) till Flugfiske i Norden, Fliskärsvägen 6, 570 90 Påskallavik, *klippinge@ebox.tninet.se*. Uppge namn och fullständig adress!

Deadline för nästa Köp, Sälj & Byt är den 25 oktober.

Säljes: Scott PowRPly 10', #5 och 9', #3. Loop 1.5 + ex.spole, LW 4/5F, Orvis Int. WF6. Samekniv av JärvaPer, näverkontväska. Väst Stream Design (M) beige. Sevald, tel (S) 08-712 30 85, e-post: ntj654e@tninet.se

Bytes: FiN 79–99 bytes mot Travelspö #4–5 i kolfiber 7–8' i fint skick. Janne, tel (S) 0372-104 66.

Säljes: Loop vadarjacka strl L. 2000 års modell (grå). Sparsamt använd och i fint skick. Pris 1 800 kr. Mats, tel (S) 070-312 05 59 efter 18.00.

Selges: Scott svs 904,#4, 9', 2-del, 1 500:–. Sage GFL 596 RPL graphite III, #5, 9', 2-del, 1 800:–. Arvid, tel (N) 047-480 948 51.

Säljes: Flugfiske i Norden 1979–1990 komplett med undantag för -84 & -92 nr 1–4, -87 2–4 & -96 1–3. Pris: 1 000:–. Tel (S) 040-49 59 42, e-post: wernerbreski@telia.com

Säljes: Fiskeböcker: Torrflugefiske ou inb omsl av Preben Torp-Jacobsen, Fluga på fluga av Nils Färnström, Småfisk och storfisk ou inb av Juhani Aho. Qrister, tel (S) 0303-552 35, e-post: qrister@swipnet.se

Säljes: Rom och ensomrig harr. För mer info ring 010-654 67 01.

Säljes: Komplett samling Fisketallriken insjöfiskar från start 1974–1999 = 26 st, 2 600:–. (Pris på tallrikarna 2001 365:–/st.) Tel (S) 0297-453 99 alt 070-584 35 76.

Säljes: Redington Red-Fly 9', #5–6, inkl tygfodral – corduratub, 700:–. Tel (S) 073-904 61 40, 070-764 03 97.

Säljes: Scott Alpha 14', 3-del lina 9–10. Bringsén laxrulle inkl. backing + 3 linor. Alutub ingår. Allt i nyskick. Custombyggt. Pris för allt 2 500:– + frakt. Tel (S) 021-84 00 36.

Säljes: FiN årg 1979–92. Pris 2 000:– el högstbj. Fräscha. Harald, tel (S) 08-93 82 78.

Säljes: Loop polaroid solglasögon Eyes 4 gul lins, obetydligt använda, 600:–. Loop Adventure 12'4", tvåhands för lina 8–9, 1 000:–. Kenneth, tel (S) 070-318 22 49.

Säljes: Record Standard (svart) + Shakespear nr 1362, 9', 1 000:–. Div. Hans Lidman böcker. Tel (S) 026-18 50 72.

Sælges: Tana Splitcane Fluestang. Hørgård. Bygget 1980. Aldrig brugt. 3-delt, to spidser, dobbeltbygget bundstykke. 13,5', #10, Dkr 4 000:–. Kai Harbo, tel (DK) 45-86 88 63 47.

Säljes: FiN 79-99. Pris 2 000:– eller högstbjud. Fräscha. Janne, tel (S) 0372-104 66, 070-656 08 67.

Köpes: Orvis kataloger 1998-1999-2000-2001. Sten-Åke, tel (S) 0501-149 56, 070-560 25 38, e-post: s.sahlberg@telia.com

Säljes: Viking Rubber vadarbyxor, strl 37. Använda endast 1 gång. Claes Åsbrink, tel (S) 016-13 01 92, 070-340 26 01, e-post: claes.asbrink@swipnet.se

Säljes: Tiemco & Mustad flugkrok i olika modeller och storlekar. Spöbyggnadsdetaljer, flugaskar m.m. Allt nytt och till bra priser. För detaljerad lista, ring Patrik, tel (S) 070-584 59 26.

Köpes: Løvstad fluestang IM6 10', #6–7. Tel (S) 047-327 911 48.

Säljes: Flugspö Hardy Gem 8'6", #5 anv 5 ggr, 3 600:– (nypris 4 700:–). Anders, tel (S) 08-716 19 25.

Köpes: Inbundna årgångar av Flugfiske i Norden. Bo Olsson, tel (S) 031-26 85 95, kvällstid, 070-819 01 20, dagtid, e-post: 710olsson@telia.com

Köpes: Flugrullar Hardy Zenith, Hardy Husky och Hardy St. George. Magnus Plantin, tel (S) 035-10 83 57, e-post: m.plantin@telia.com, magnus.plantin@flexprop.se

Säljes: Pool 12 ssd 9'6", #8, 800:–. Bambuspö Lövdal 7'6", #4. 1 500:–. Linor ssd wf 8 f, wf 9 f, 200:–/st. Christer, tel (S) 0250-142 66, 010-264 23 20.

Säljes: Ron Thompson Montana Vadarjacka, strl M, 550:–. OBS! Jackan är oanvänd. Ron Thompson Nordic Edition 9' IMG, flugspö #6–7, flugrulle #7 o nyinköpt #7 lina. Säljes för 850:–. Per, tel (S) 035-327 24.

Köpes: Splitcane spö 6–8',#4–6, pris 500–1 500:–, allt av intresse även ren obj. tel (S) 0514-519 57, mob 070-586 46 04, efter 18.00, e-post: fur-immer@swipnet.se

Säljes: Flugspö Diamondback Aeroflex 9', #5 original alu.tub. Använt 4 ggr nypris 4 495:–, nu 2 000:– + frakt. Mats, tel (S) 0650-235 29, 070-559 47 75.

Säljes: Loop Ad. Travel 5–6, 700:–. Grafitrulle 200:–. Tel (S) 0501-149 56.

Säljes: Sage tvåhandsspö G3 14', #9. Fint skick. Pris 2 500:–. Micael, tel (S) 036-533 55.

Säljes: Splitcane, Orvis Limestone 8'6", #6, impregnated cane, två toppar, original aluminiumtub, oanvänt, endast provkastat. Pris 5 000:–. Hardy Smuggler 8'3", #6, använt 2 ggr, aluminiumtub. Pris 2 500:–. Ludwig, tel (S) 08-37 13 37.

Förkortningar:

AFTM-klass	**= #**
Fot	**= '**
Tum/inch	**= "**
2-delat	**= 2-del**
3-delat	**= 3-del**
Reservspole/extra spole	**= res.spole**
Dubbeltaperad lina	**= DT**
Weight	
Forward-/klumplina	**= WF**
Long Belly-/Speylina	**= LB**
Shooting Taper lina	**= ST**
Flytande	**= F**
Sjunkande	**= S**
Snabbsjunkande	**= FS**
Intermediate	**= I**

Böcker från FiN

	Pris	Pris,ej pren
Emån – med flugspö längs världens förnämsta havsöringsvatten av Pelle Klippinge	Kr 300:–	
Spelvårar och sländedans av Rolf Smedman	Kr 145:–	
Dagsländor i öringvatten av Boström/Bengtsson	Kr 200:–	
Flugbindning på mitt sätt av Lennart Bergqvist	Kr 390:–	410:-
Flymfer och andra mjukhacklade flugor av Johnson/Forsling	Kr 140:–	
Från fjäder till fluga av Anders Isberg	Slutsåld	
Konsten att kasta med fluga av Mel Krieger	Kr 225:–	250:-
Lax- och havsöringsälvar i södra Norge av Alf G Johnels	Kr 190:–	205:–
Lax på fluga av Göran Clareus	Kr 250:–	270:–
Laxflugor på mitt sätt av Lennart Bergqvist	Kr 400:–	420:–
Streamside Book fiskedagbok i fickformat	Kr 130:–	
Sportfiske i Spanien av Ch. Johansson	Kr 200:–	220:–
Dagsländor från nymf till spent spinner av Sören Lindroth	Kr 205:–	225:–
En fjällfiskares vandring av G. Westrin	Kr 275:–	300:–
Torrflugor, Nymfer, Våtflugor, Havsöringsflugor, Laxflugor Flugor för gädda, abborre av Morten Valeur	Kr 56:–/st	60:–/st

Postens avgifter tillkommer. Ny moms ingår.

Böckerna beställs från FLUGFISKE I NORDEN, AnneMarie Skarp, S Parkgatan 8, 343 31 ÄLMHULT. Telefon 0476-160 90. Fax 0476-160 64

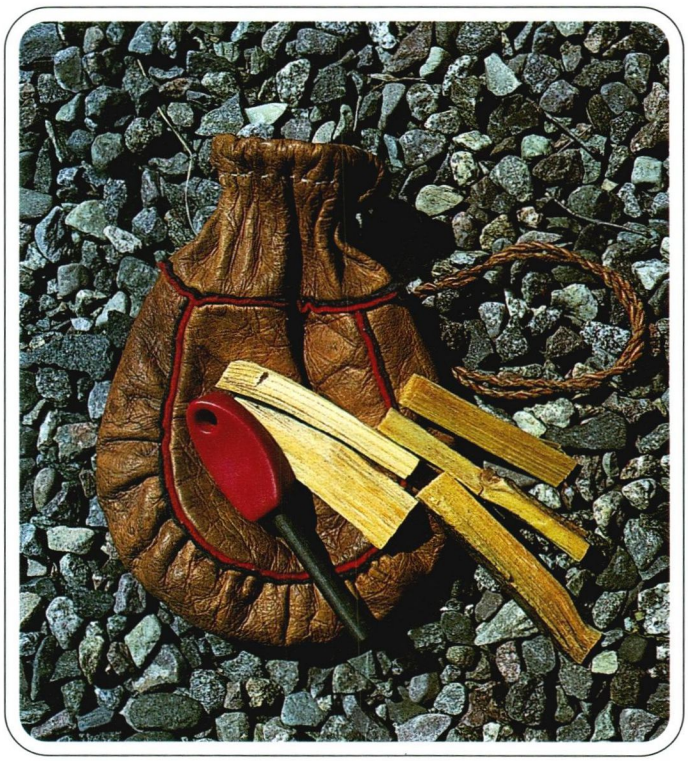

TIPSRUTAN:

Så får du igång lägerelden

Att få fart på en kaffeeld eller en stor och värmande brasa kan vara nog så svårt om det har regnat, tändstickorna är fuktiga och veden blöt. Det svåraste är att starta elden. Men det finns ett enkelt tips; har du en kniv, en Jukka-sticka och en flaska myggspray klarar du dig alltid

Text & foto: Gunar Johnson

I min ryggsäck finns sedan många år en liten skinnpåse med späntad töreved och en Jukka-sticka. Påsen är min garanti att alltid få upp en eld även om tändstickorna skulle bli fuktiga eller vid de tillfällen då det är svårt att finna lämpligt tändvirke efter ett regn.

Befinner man sig i skogslandet brukar det visserligen alltid gå att finna torr näver på en död björk eller torra småkvistar under grenarna på en stor gran, men i fjälltrakter kan det vara knepigare. Oftast får man där hålla till godo med knotigt ris. Detta kan brinna förhållandevis bra när man väl fått igång sin eld, men kan vara nog så svårt att starta en eld med.

Töreved brinner däremot alltid bra, eftersom det är den speciella furuved som bildas då trädet försöker skydda sig efter en skada eller ett angrepp av törskatsvamp genom extra stor produktion av kåda i den skadade delen.

Finner man sådan död ved, som faktiskt kan lukta terpentin, kan man ta den till vara och kapa upp i 6–7 centimeter långa bitar, vilka sedan späntas till centimetertjocka stickor.

En liten påse med sådana törestickor är en utmärkt starthjälp för att få igång en eld, vilken sedan kan underhållas med grenar man finner på den aktuella platsen. När en eld väl tagit sig brukar det nämligen gå att underhålla den även med ved som inte är helt torr.

Har man inga törestickor får man förlita sig på torrt gräs, torra löv, tunna och döda grankvistar eller liknande. En metod jag ibland tar till – men som jag aldrig sett någon annan använda – kan kanske vara ett tips; jag ger tändmaterialet en lätt dusch myggmedel av den typ som finns i flaska med pumpspray.

Sådan myggspray innehåller normalt någon form av snabbavdunstande lösningsmedel som genast slår upp med stor flamma när det antänds.

Som en extra reserv innehåller min skinnpåse också en så kallad Jukka-sticka. Denna fungerar i alla väder och riskerar aldrig att bli fuktig, vilket tändstickor trots allt kan bli. Jukka-stickan avger heta gnistor när man "täljer" mikroskopiska spån ur den med en kniv eller med det tillhörande skrapstålet.

Gnistorna brinner bara hundradelar av en sekund, och det är en svår konst och knappast någon självklarhet att lyckas tända exempelvis torrt gräs, torr enbark eller fibrer från kaveldun enbart med hjälp av en Jukka-sticka. Det kräver att man först fångar upp glöden i ett stycke fnöske och sedan får elden att flamma upp genom att blåsa på glöden. Men genom att "fuska" med en dusch myggspray tänder gnistan från Jukka-stickan omedelbart med öppen låga.

Och myggspray har vi ju normalt alltid med oss...

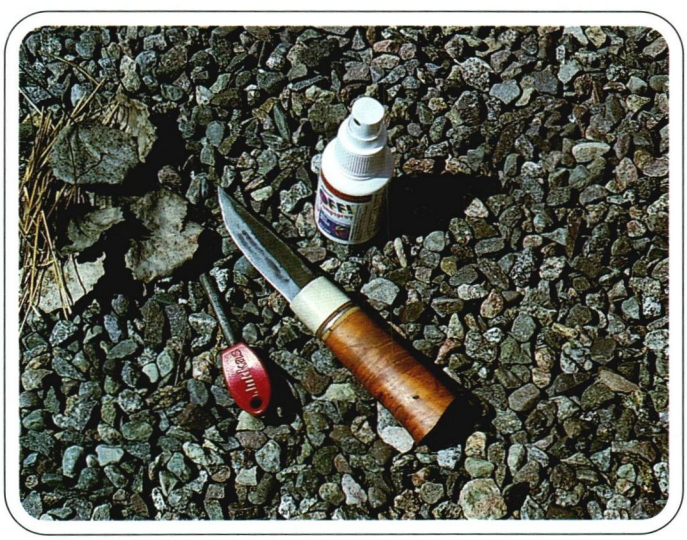

Gnistorna från Jukka-stickan flammar omedelbart upp om tändmaterialet får en lätt dusch myggspray.

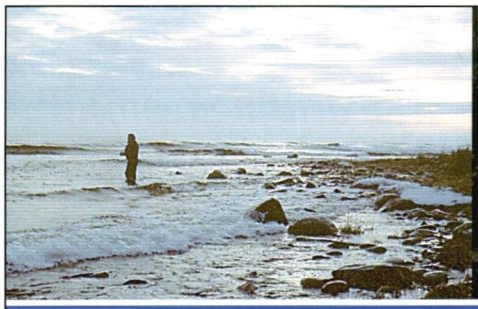

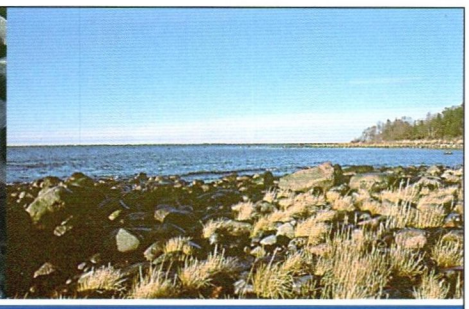

Åland! En fluga gör att ingen somnar...

Havsöringsfisket på kusten har varit strålande de senaste åren. En klar topp i mars – maj och oktober – december. Vadarbyxor är nödvändigt för landfiskaren. Pröva flytring eftersom det finns många kuststräckor som är perfekta för flytringsfiske.

Fiskepaket från 525 kr / person

I paketet ingår: personbiljett på Eckerö Linjen t/r, 2 dygn i stuga, båt med motor, 10 l bensin, fiskekort, flytvästar, bastu, lakan och handdukar samt slutstädning av stuga.

Rekommenderade flugfiskeguider på Åland:

Vidar Häggblom tfn. +358 40 528 1828, Ingemar Eriksson tfn. +358 50 3135 599 alt. pingo@aland.net

Åland

sportfiske@turist.aland.fi

ECKERÖ LINJEN

Bokning: 0175-25800, fax 0175-33054
eller logi@eckerolinjen.fi

RIVERGE

Världens starkaste tafsmaterial!

GRAND MAX från Kureha Chemical är världens starkaste fluorocarbon. Både i brott och knutstyrka är materialet helt överlägset alla andra fluorocarbonmaterial. Materialets ljusbrytningsindex gör det osynligt i vattnet vilket ökar fångstresultaten avsevärt. Speciellt i hårt fiskade vattendrag som t.ex. Put & Take - vatten ger RIVERGE dig en

"OSYNLIG FÖRDEL!"

Riverge Grand Max
"starkast i världen!"
från: 149:-

Riverge ACE
från: 92:-

Heldragna tafsar i
fluorocarbon
från: 115:-

Återförsäljare välkommnas! Tel: 040 82365 eller 070 7998843

www.flyfishingmasters.nu

Europas bästa fiske och naturupplevelser

Kontakta oss, vi kan allt om din resa till Kalix Älv.

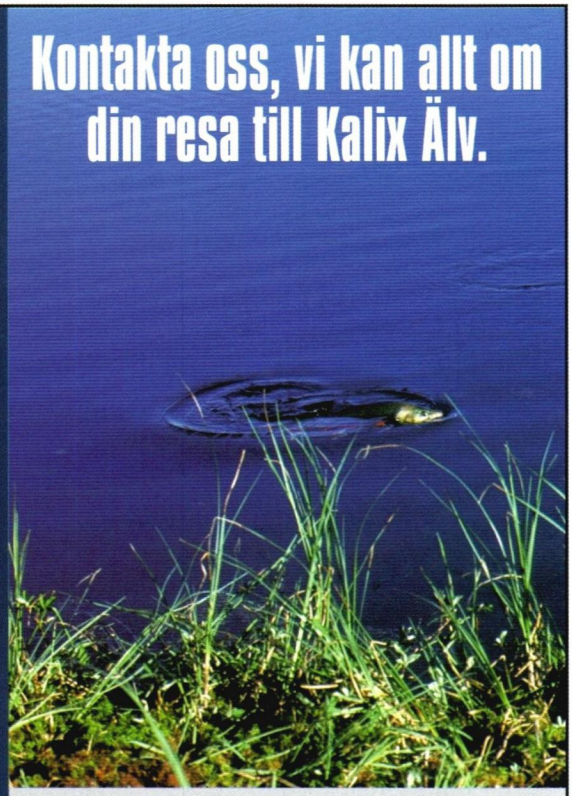

Kalix Älv ekonomisk förening
Tel. 0926-779 90, fax 0926-107 36
E-mail: info@kalixriver.se
www.kalixriver.se

Mats Hanssons brunorange kvällsfluga.

Har du en egen favoritfluga som fått en alldeles speciell plats i din flugask? Då är du välkommen att presentera den i FiN. Speciellt intressant är det naturligtvis om du funnit något material med särskilt bra egenskaper eller hittat på en ny och annorlunda bindteknik

Läsarnas flugor

Som redaktör märker man tydliga trender när det gäller olika flugtypers popularitet. Vissa flugor och material används flitigt under några säsonger för att sedan avlösas av andra. De senaste åren har olika fallskärmshacklade Klinkhamer varianter varit mycket populära, men parallellt med dessa har många provat att också binda andra flugor på krumskaftade krokar. Det ger kläckare som "hänger" med bakkroppen i vattenytan, vilket av erfarenhet attraherar fisken och stimulerar och lockar den att stiga till flugan.

Två sådana flugor presenterar vi i denna artikel och börjar med Mats Hansson i Nässjö, som funnit att hans kläckare i brunorange toner är speciellt bra vid kvällsfisket. Så här berättar han:

"Min fluga har lånat färg av en speciell upplevelse en sommarkväll då allt färgades orange av den nedgående solen. Öringen hade kommit igång att vaka och tog för sig längs vassbältet utanför mig. Med denna minnesbild av det speciella ljuset och de kläckande insekterna satte jag mig vid bindstädet för att finna en kombination av färg och form som skulle passa vid dessa tillfällen.

Resultatet blev en ganska enkel kläckare bunden på caddiskrok. Till bakkroppen använder jag hare färgad i en brunorange nyans, sparsamt dubbad på bindtråden för att lätt kunna tränga igenom ytfilmen. Vingen består av hjorthår, som ger en fin siluett och god flytkraft. Även till framkroppen använder jag hare, men här i naturfärg, som dubbas i en bindtrådsögla och sedan försiktigt borstas ut när flugan är färdig. Det förbättrar flytförmågan ytterligare, samtidigt som de utborstade fibrerna ger intryck av ben och tillför flugan liv.

Flugan kan givetvis bindas i andra

Stefan Udén har försett sin kläckare med vinge av CdC.

färgkombinationer, men just den här brunorange varianten bunden på krokstorlek 14 har blivit min personliga favorit."

CdC-kläckare

Ytterligare en kläckare är insänd av Stefan Udén i Mariestad. Hans fluga har olive kropp och ljusgrå vinge av CdC, och han berättar att den första gången knöts på tafsen då han tillsammans med vännen Lars fiskade harr i norra Dalarna. Fisket gick trögt, men efter byte till den nya kläckaren krokades flera fina harrar.

Stefans CdC-kläckare har också visat sig bra vid öringfiske och fungerar som imitation för såväl kläckande dag- som nattsländor. Flugan har dessutom förmåga att locka upp fisk som inte vakar. Han fiskar den normalt med fri drift, men har konstaterat att det ibland också kan vara effektivt att sätta lite fart på flugan.

Eftersom Cul de Canard ger så enormt god flytförmåga är flugan i det närmaste osänkbar. Vingen torkas lätt med några snärtiga luftkast. Att kroppen håller lite vatten är däremot bara bra; det gör att den lättare bryter igenom vattenytan.

Stefan har haft störst framgång med en olive färgvariant, men genom att variera färg och storlek kan flugan naturligtvis anpassas efter rådande kläckningar, avslutar han.

Krok: *Kamasan B100 Trout Shrimp eller Buzzer, nr 10–16.*
Kropp: *Ljus olive kaninull eller liknande.*
Ribbing: *Bakkroppen ribbas med tunn Flashabou eller Angel Hair.*
Vinge: *2–3 toppar av ljusgrå CdC-fjäder.*
Thorax: *Dubbas med haröreull.*

Flatvingad gäddstreamer

Peter Andersson i Göteborg, som tidigare presenterat sina gäddstreamers med kroppar av sugrör och smältlim i FiN, har experimenterat vidare med fjädervingar liggande platt ovanpå sina flugor efter att ha läst en artikel i tidskriften Fly Tyer. Han slogs av hur låsta vi lätt blir i vår flugbindning; de flesta utgår säkert från att streamervingar

av hackelfjädrar ska vara inbundna på högkant.

Nu insåg han plötsligt fördelarna med den platt liggande vingen på en så kallad flat-wing. Flugan får en större bäryta och svävar därmed bättre i vattnet än en traditionellt bunden streamer. Den kan därmed fiskas in långsammare utan att sjunka lika snabbt. Samma princip – men för en våtfluga – redovisades också i artikeln "Bind en våt Européa" i FiN:s juninummer.

Antalet liggande hackelfjädrar anpassar Peter efter streamerns storlek. Tunna och mjuka hackelstammar ger flugan mer rörelse, medan breda och styva hackel ger bättre bäryta. Peter ger inga bindmönster på specifika flugor utan hoppas att idén ändå ska så ett frö också hos andra flugbindare och få fler att experimentera vid bindstädet och ge olika varianter av flatvingade streamers en chans ute vid fiskevattnet.

Peter Anderssons gäddfluga med kropp av sugrör och smältlim och med platt liggande vinge.

Biplane streamers

Flatvingade streamers är inte någon helt ny företeelse, även om idén inte vunnit någon större spridning. I sin bok "Streamer Fly Tying and Fishing" från 1950 beskriver Joseph D Bates Jr streamern Cowee Special, komponerad av Stanley Cowee 1938. Den är en hybrid mellan bucktail och streamer försedd med en horisontellt liggande övervinge av sidfjäder från stjärtand. Flugan betecknas som en flat-wing.

I samma bok beskrivs också en flatvingad biplane streamer med namnet Chief Needahbeh's Biplane Streamer, som bygger på samma idé som Peters gäddflugor. Streamern är både flat-winged och splayed-winged och består av långa, platt liggande vinghackelfjädrar med en kortare och bredare fjäder liggande horisontellt över skuldran.

Chief Needabeh, som var hövding för Penobscot stammen i Maine, sägs ha komponerat sin fluga för fiske efter landlocked salmon i Maine's Moosehead Lake. Den var avsedd att fiskas "ridande på ytan". Han till och med impregnerade sin streamer för att få den att surfa på vattnet vid intagningen. Det är särskilt intressant att notera fisketekniken med tanke på att den påminner om erfarenheter laxfiskare gjort vid fiske efter vår egna "landlocked salmon" i Vättern.

Presentera din egen favoritfluga

Alla har vi upplevt tillfällen då en egenkomponerad fluga varit helt oslagbar. Det behöver inte innebära att den alltid överträffar allt annat i flugasken, men den har ändå en alldeles speciell plats i vårt fiske.

Har du en sådan fluga är du välkommen att presentera den i Flugfiske i Norden. Skriv en kort text och berätta

forts på nästa sida

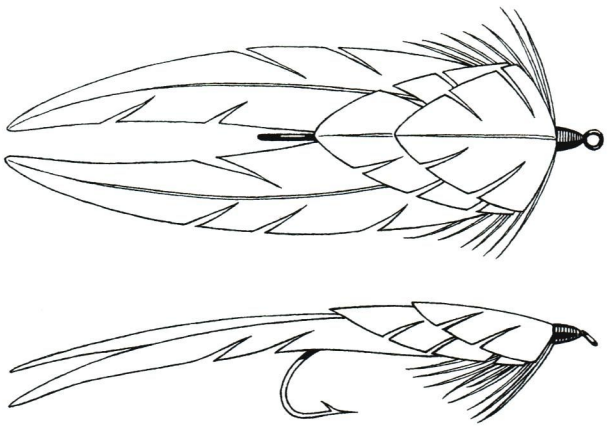

Flatvingad streamer

Principen för en flat-wing är att vingen binds in liggande platt över kroppen för att ge streamern ett större bärplan i vattnet. Det finns till och med exempel på att flat-wings fiskats surfande på ytan. Rörligheten kommer från de långa vinghacklen medan de kortare och bredare skulderfjädrarna bidrar till siluetten och bärigheten.

Läsarnas flugor

forts från föreg sida

lite om flugans tillkomst och vilket fiske den är avsedd för. Sänd också med en bindbeskrivning och ett exemplar av flugan, så fotograferar vi den.

Flugan kan vara helt traditionellt bunden, men den blir naturligtvis extra intressant om du funnit något nytt material med specifikt bra egenskaper eller om du hittat på en ny och annorlunda bindteknik. Idag finns ju så många material att prova sig fram med att endast den egna fantasin sätter gräns för experimentlustan vid bindstädet och ute vid vattnet.

Sänd din fluga till: **Flugfiske i Norden, Box 22, S-571 06 Bodafors.**

Kraftverksägare i Emån polisanmäld

I en skrivelse av den 7 maj har Gustaf Ulfsparres Stiftelse polisanmält en kraftverksägare i Emån. Kraftverket det gäller är Karlshammar som är beläget cirka 7 kilometer från mynningen. Anledningen till anmälan är det faktum att avståndet mellan intagsgallren till turbinen är för breda. Stiftelsen ser detta som ett stort hot framför allt för den nedvandrande laxfisken i Emån.

I skrivelsen står det bl.a. följande:

"Vid kraftverket i Karlshammar har kraftverksägaren under flera år haft ett olagligt galler framför den norra turbinen med alltför stora mellanrum mellan gallerstolparna. Enligt vattendom 29 mars 1940 får inte gallermellanrummen vara större än 20 mm. I vattendom 2000-05-31 har kraftverksägaren fått avslag på begäran om ökade mellanrum och avslaget har bekräftats av miljööverdomstolen.

Mellanrummen är idag cirka 60 mm. Detta är av avgörande betydelse bl.a. för överlevnad av nedåtvandrande fisk, gallren är till för att så få fiskar som möjligt skall komma in i turbinen. Som det nu är kan även ganska stora fiskar komma igenom och bli skadade eller dödade av turbinen."

Stiftelsen har gjort anmälan eftersom man tröttnat på att det inte hänt något trots att tydliga föreskrifter föreligger i den vattendom som kom för några år sedan. Nu är det upp till ansvariga myndigheter, polis och länsstyrelse, att se till så att föreskrifterna efterlevs.

Pelle Klippinge

Nyt fra Danmark

forts från sid 19

om en epidemi som den, der ramte og halverede den danske sælbestand i 1980'erne. Det vil den kommende tid vise. Men den fortæller med al ønskelig tydelighed, at sælbestanden nu har nået et niveau, hvor den ikke længere er bæredygtig. Hvor naturen selv begynder at regulere bestanden med sygdom.

Sælpesten kommer derfor på et yderst belejligt tidspunkt. Den sætter nemlig fornyet fokus på debatten om afskydning af sælerne, så bestandene kan holdes nede på et bæredygtigt niveau. Modstanderne af en kontrolleret afskydning må nu se virkeligheden i øjnene og påtage sig et medansvar for, at sælerne i stedet dør en langsom og smertefuld død af sygdom. I stedet for en hurtig død for en jægers kugle. Under sælpesten i 1980'erne var det alligevel jægerne, der måtte træde til og aflive syge og afkræftede sæler langs de danske strande. Det er det også nu. – Men hvorfor altid vente, til det er for sent?

Den danske natur er et menneskeskabt kulturlandskab og derfor ikke i balance med sig selv. Den er, som vi har skabt den, og vi ligger nu, som vi har redt. Det er derfor også os, der selv skal vælge, hvad vi vil have, hvor og hvordan. Set med fiskeøjne har den konfliktsky, men spareivrige miljøminister imidlertid sat kikkerten for det blinde øje...

Flugfiske i Norden

Nr 4 okt 2002
Årgång 24

Redaktör:
Gunnar Johnson

Ansvarig utgivare:
Nore Sundin

Prenumerationer, beställningar, kassa:
Anne-Marie Skarp
Södra Parkgatan 8, 343 31 Älmhult
tel. 0476/160 90, fax 0476/160 64
order@flugfiskeinorden.se

Annonser:
Pelle Klippinge
Fliskärsvägen 6, 570 90 Påskallavik
tel 0491/913 23 eller 0708/74 32 26
klippinge@ebox.tninet.se

Redaktion:
Gunnar Johnson
Box 22, 571 06 Bodafors
tel 0380/37 11 25

Prenumerationspris för kalenderår: SEK 280 i Sverige, NOK 330 i Norge, DKK 320 i Danmark, EUR 41 i Finland, SEK 430 i Europa och SEK 495 i övriga världen.

Våra postgironummer är:

Sverige 10794-6
Danmark 5 00 21 33
Finland 800051-1099 515
Norge 9046.10.42022(nytt)

Payment from abroad by e.g. Eurocard, Visa, Mastercard or international money order in Swedish crowns payable to Flugfiske i Norden, Södra Parkgatan 8, 343 31 Älmhult, Sweden.

Glöm ej att adressändra **skriftligt** när du flyttar. Uppge också alltid gamla adressen.

Redaktionen tar gärna emot artiklar, reportage och bilder från läsarna. För ej beställt material ansvaras icke. Eftertryck eller annat mångfaldigande av innehållet i denna tidning, helt eller delvis, är ej tillåtet enligt lagen om upphovsmannarätt.

***Flugfiske i Norden** utges av Förlagsaktiebolaget Flugfiske i Norden. Tidningen utkommer med sex nummer om året: febr, april, juni, okt och dec (dubbelnummer).*

Sättning: Art Graphia AB.
Repro: Reprografen AB.
Tryckt 2002 hos Abetryck, Helsingborg.
ISSN 0349-3849.

Nummer 5/6 av Flugfiske i Norden 2002 beräknas utkomma i dec.

Exklusiva konsttryck från FiN

Den mäktiga svenska fjällvärlden inspirerade konstnären **Rolf Smedman** då han målade dessa tavlor som blivit konsttryck från FiN.
Föreställ er hans fantastiska fiskeminnen bakom dessa målningar. Från septemberfiske vid Storselforsen i Gimån till de skummande forsarna vid Stor Sjouten och fjällvidderna kring norska Rostaelv.
På bilden ovan är originalen vackert inramade med guldram och mossgrön passepartou.
Konsttrycken säljes i hel mapp om 3 motiv, kronor 1 450 inklusive porto eller separata motiv, kronor 550 per styck inklusive porto.
Översta tavlan i bilden är Storselforsen i Gimån, bredvid Stora Sjouten och framför ligger motiv från Rostaelv.
Konsttrycken mäter 38x50 centimeter och varje bild är individuellt numrerad och signerad av Rolf.
Observera att upplagan är begränsad. Beställ direkt från FiN.

FLUGFISKE I NORDEN, S. Parkgatan 8, S-343 31 ÄLMHULT
Telefon +46-0476-160 90. Fax +46-0476-160 64
order@flugfiskeinorden.se

Du sparar 75:- minst

Nr 5/6 2002 GRATIS!

Fånga varje nummer av

Flugfiske i Norden

under år 2003

Använd bifogade inbetalningskort och du får

- NR 5/6 2002 GRATIS
- INGEN PRISHÖJNING 2003
- FRI LEVERANS HEM
- INGA MISSADE NUMMER
- LÄSA OM "DET" FÖRST
- 352 + 96 SIDOR FLUGFISKELÄSNING
- GRATIS ANNONSERING

Du kan anmäla detta genom att dels ringa Anne Marie på tel +46(0)476-160 90, fax +46(0)476-160 64 eller Pelle 0708-74 32 26 eller e-post: order@flugfiskeinorden.se OBS! Uppge "Ny pren".

Detta erbjudande gäller endast nya prenumeranter t.o.m. den 31 oktober 2002.

Oavsett vad du flugfiskar så bjuder *Flugfiske i Norden* på spännande fiskereportage från när och fjärran. Heta tips på flugfiske i strömmande vatten, sjöar och hav efter bl.a. lax, öring, harr, gädda och regnbåge. I *Flugfiske i Norden* kan du vara säker på att få läsa om de bästa flugorna och smartaste fisketaktiken.

www.flugfiskeinorden.se

Nordens äldsta flugfisketidning